

Kelan kuntoutustilasto

FPA-statistik Rehabilitering

2007

Kansaneläkelaitos
Tilastoryhmä
Helsinki 2008

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2008
Socialskydd

Kela|Fpa®

Kelan kuntoutustilasto 2007

www.kela.fi/tilasto › Verkkotilastot › Vuositilastot

FPA-statistik | Rehabilitering 2007

www.fpa.fi/statistik › Statistik på webben › Årsstatistik

Toimitus

Kansaneläkelaitos, tilastoryhmä
PL 450, 00101 HELSINKI

Timo Partio
Puh. 020 634 1382
Sähköposti timo.partio@kela.fi

Redaktion

Folkpensionsanstalten, statistikgruppen
PB 450, 00101 HELSINGFORS

Timo Partio
Tel. 020 634 1382
E-post timo.partio@kela.fi

Tilaukset

Puh. 020 634 1502
Sähköposti tilasto@kela.fi
www.kela.fi › Julkaisut

ISSN 1795-5165 = Suomen virallinen tilasto (painettu)
ISSN 1795-2417 = Kelan kuntoutustilasto (painettu)
ISSN 1796-0479 = Suomen virallinen tilasto (sähköinen)
ISSN 1796-0894 = Kelan kuntoutustilasto (sähköinen)

Beställningar

E-post tilasto@kela.fi
www.fpa.fi › Publikationer

Lukijalle

Kelan kuntoutustilasto 2007 -julkaisu sisältää keskeiset tiedot Kelan kuntoutuspalveluista ja niiden ajalta toimeentuloturvana maksettavasta kuntoutusrahasta. Julkaisu tarjoaa tietoja kuntoutujista, kuntoutustoimenpiteistä, toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista ja kuntoutusrahasta. Kelan kuntoutustilasto ilmestyy vuosittain. Sitä on julkaistu tilastovuodesta 1978 lähtien.

Julkaisu kuuluu Suomen virallisen tilaston (SVT) sarjaan ja täyttää viralliselle tilastolle asetetut laatukriteerit. Julkaisua koskevien tilastojen (kuntoutus ja kuntoutusraha) laatuselosteet eri vuosilta löytyvät Kelan internet-sivuilta osoitteesta www.kela.fi/tilastot/laatuselosteet.

Julkaisun on toimittanut Timo Partio. Julkaisun tuottamiseen ovat osallistuneet Sirpa Railimo, Miira Harpf ja Timo Lehtonen. Ruotsinkielisestä käännöksestä vastaavat Kelan kielenkääntäjät.

Helsingissä huhtikuussa 2008

Esko Karjala

Vesa Ylönen

Till läsaren

Publikationen FPA-statistik, Rehabilitering 2007 innehåller centrala uppgifter om de rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten, FPA, tillhandahåller och om den rehabiliteringspenning som betalas för att trygga klienternas utkomst under rehabiliteringen. Publikationen ger information om rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna, de kostnader som åtgärderna medför samt om rehabiliteringspenningen.

FPA:s rehabiliteringsstatistik utkommer årligen. Den har publicerats allt sedan statistikåret 1978.

Publikationen ingår i serien Finlands officiella statistik (FOS) och uppfyller därmed de kvalitetskrav som gäller för den officiella statistiken. Kvalitetsbeskrivningar för olika år som gäller statistiken (rehabilitering och rehabiliteringspenning) finns på FPA:s webbplats (www.fpa.fi/statistik/kvalitetsbeskrivningar).

Publikationen har redigerats av Timo Partio. Sirpa Railimo, Miira Harpf och Timo Lehtonen har medverkat vid framställningen av publikationen. Översättningen till svenska har gjorts av översättarna vid FPA.

Helsingfors i april 2008

Esko Karjala

Vesa Ylönen

Sisällys

1 Kelan kuntoutus – lainsäädännöllinen pohja	6
2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen	9
3 Aineisto ja sen luotettavuus	17
4 Käsitteet	19

Taulukot

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2007: sukupuoli ja ikäryhmä	39
---	----

Kuntoutuspäätöksiä koskevat tilastot

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja päätöksen laatu.....	43
3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	44
4. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja päätöksen laatu.....	45
5. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: päätöksen laatu, ikä ja kuntoutuksen lakiperuste	46

Kuntoutujia koskevat tilastot

6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä, sukupuoli ja ikäryhmä	48
7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä	51
8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä.....	52
9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä.....	53
10. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	54
11. Kuntoutuspalveluja ja -rahaa saaneet sekä maksetut etuudet vuonna 2007: maakunta, kunta ja kuntoutuksen lakiperuste.....	55
12. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sukupuoli.....	64
13. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sairauspääryhmä	65
14. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä	66
15. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2007: kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä.....	67
16. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2007: kuntoutuspalveluja saaneet, kustannukset, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke ja sukupuoli	67

Kustannettuja kuntoutustoimenpiteitä koskevat tilastot

17. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja ikäryhmä	68
18. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	69

Kustannuksia koskevat tilastot

19. Kuntoutuskustannukset vuonna 2007: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste.....	70
20. Kuntoutuskustannukset vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	71
21. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste ja toimenpide	72
22. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste	73
23. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä	74
24. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä	75

Kuntoutusrahaa koskevat tilastot

25. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2007: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu	79
26. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä	80
27. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: kuntoutusrahan määräytymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä	80
28. Kelalta kuntoutusta saaneet kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ikäryhmä	81
29. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty.....	82
30. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, kuntoutusrahapäivät ja -kustannukset.....	83
31. Nuoren kuntoutusrahan saajat (KKRL 20 §) vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli	84
32. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2007: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä.....	85
33. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2007: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä	85

Innehåll

1 FPA-rehabilitering – lagstiftningsgrunder.....	22
2 En översikt av FPA-rehabiliteringen.....	25
3 Materialet och dess tillförlitlighet.....	33
4 Begrepp	35

1 Kelan kuntoutus – lainsäädännöllinen pohja

Kelan järjestämää kuntoutusta ja maksamaa kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista tuli voimaan 1.10.2005.

1.1 Kuntoutuspalvelut

Kelan järjestämän kuntoutuksen tarkoituksena on vajaakuntoisten tai vaikeavammaisten työ- ja toimintakyvyn parantaminen ja säilyttäminen niin, että hän selviää mahdollisimman hyvin työssä ja jokapäiväisessä elämässään sairaudestaan tai vammastaan huolimatta.

Kela on velvollinen järjestämään *vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta* ja *vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta*. Kuntoutusvelvoitetta ei Kelalla kuitenkaan ole, jos henkilöllä on oikeus kuntoutuspalveluihin tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilasvamma- tai sotilastapaturmalain perusteella. Lisäksi Kela voi valtion budjetissa varatun rahamäärän puitteissa järjestää *harkinnanvaraista kuntoutusta*.

Kuntoutus edellyttää yleensä, että henkilölle on laadittu kokonaisvaltainen kuntoutussuunnitelma. Vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen tulee aina perustua 1–3 vuodeksi tehtyyn kirjalliseen kuntoutussuunnitelmaan.

Kela voi hankkia tarvitsemansa kuntoutuspalvelut joko tuottamalla ne itse tai ostamalla ne muilta palvelun tuottajilta.

Kelan on tarvittaessa selvitettävä henkilön kuntoutustarve, viimeistään silloin, kun hänelle maksettujen sairauspäivärahojen suorituspäivien määrä ylittää 60. Myös ennen työkyvyttömyyseläkepäätöstä on varmistettava, että kuntoutusmahdollisuudet on selvitetty.

Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus

Kun henkilön työkyky ja ansiomahdollisuudet ovat sairauden, vian tai vamman takia olennaisesti heikentyneet, hänelle on järjestettävä

- ammatillista koulutusta tai valmennusta työkyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi (esim. kuntoutustutkimuksia ja työkokeilua, työkykyä ylläpitävää ja parantavaa valmennusta, ammatillista uudelleen- ja jatkokoulutusta)
- avustusta elinkeinon tai ammatin harjoittamiseen
- ammatillisen koulutuksen vuoksi välttämätöntä peruskoulutusta ja
- vaikeavammaisen työssään tai opiskelussaan tarvitsemat kalliit ja teknisesti vaativat apuvälineet.

Edellä selostetun kuntoutuksen järjestäminen ei kuitenkaan ole Kelan tehtävä, jos kuntoutuksen on järjestänyt työ- tai opetushallinto taikka työelkejärjestelmä.

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus

Vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä pitkäaikaiset ja vaativat kuntoutusjaksot, jos ne eivät liity välittömästi sairaanhoitoon ja ovat tarpeen kuntoutujan työ- tai toimintakyvyn säilyttämiseksi tai parantamiseksi.

Lisäksi edellytetään, että henkilö saa korotettuna tai erityistukena lapsen hoitotukea, vammaistukea tai työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyvää hoitotukea.

Harkinnanvarainen kuntoutus

Kela voi velvollisuudekseen säädetyn kuntoutuksen lisäksi järjestää harkinnanvaraista kuntoutusta, joka on sidottu valtion budjetissa varattuun määrärahaan. Tällaisena kuntoutuksena järjestetään mm. ammatillisesti syvennettyä varhaiskuntoutusta (esim. ASLAK®-kurssit), kuntoutuslaitoshoitoa, kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseja ja psykoterapiaa.

Varoja voidaan käyttää paitsi yksilöön kohdistuvaan kuntoutukseen myös sairauksien ehkäisemiseen, kuntoutusta koskevaan tutkimustoimintaan ja tarvittaessa Kelan avustamien kuntoutuslaitosten toiminnan tukemiseen. Näitä kustannuksia, jotka vuonna 2007 olivat 4,4 miljoonaa euroa, ei käsitellä tässä julkaisussa.

Matkakustannusten korvaaminen

Kuntoutujalle voidaan korvata Kelan järjestämästä kuntoutuksesta aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset matkakustannukset. Vuodesta 2005 alkaen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutusjärjestelmän kautta, jolloin ne eivät enää sisälly kuntoutuskustannuksiin.

1.2 Kuntoutusraha

Kuntoutusrahan on oikeus 16–64-vuotiaalla kuntoutujalla ajalta, jolloin kuntoutus estää työnteon. Kuntoutusrahan oikeuttavan kuntoutuksen tavoitteena tulee olla työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai sinne tulo. Sairausvakuutuslain päivärahaan nähden kuntoutusraha on ensisijainen. Kuntoutusrahain mukaisia etuuksia ovat *kuntoutusraha* sekä *harkinnanvaraiset ylläpitokorvaus* ja *kuntoutusavustus*.

Kuntoutusrahan maksamisen edellytyksenä on, että hakijalle on tehty myönteinen kuntoutuspäätös tai hän on oppisopimuskoulutuksessa. Kuntoutusrahan myöntäminen nuorelle edellyttää lisäksi, että hänelle on tehty henkilökohtainen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelma.

Kuntoutusrahain mukaista kuntoutusrahaa maksetaan sellaisen kuntoutuksen ajalta, jota annetaan joko Kelan järjestämänä tai kansanterveyslain, erikoissairaanhoidon, työterveyshuoltolain, sopeutumisvalmennuksena vammaispalvelulain tai perhekuntoutuksena lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuoltolain tai päihdehuoltolain nojalla. Oppisopimuskoulutuksen perusteella kuntoutusrahaa voidaan maksaa vajaakuntoiselle henkilölle ilman kuntoutuspäätöstä oppisopimuskoulutuksen ajalta. Myös kuntoutujan omaiselle, joka osallistuu sopeutumisvalmennukseen tai perhekuntoutukseen, voidaan maksaa kuntoutusrahaa.

Vajaakuntoiselle 16–19-vuotiaalle voidaan maksaa ns. *nuoren kuntoutusrahaa* ammatillisen kuntoutumisen varmistamiseksi ja työllistymisen edistämiseksi. Vajaakuntoisuutta arvioidaan tällöin lääkärinlausunnon ja tarvittaessa muiden terveydentilaa, työtä ja ammattia koskevien selvitysten avulla. Kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke myönnetään pääsääntöisesti vasta 20 vuotta täyttäneelle.

Kuntoutusraha on pääsääntöisesti samansuuruinen kuin sairausvakuutuslain mukainen sairauspäiväraha. Kuntoutusraha maksetaan kuitenkin

aina vähimmäismääräisenä (1.1.2005 lukien 15,20 euroa päivässä). Vähimmäismääräinen päiväraha tulee maksettavaksi tilanteissa, joissa kuntoutusraha muiden määräytymissäännösten nojalla jäisi tätä pienemmäksi.

Jos kuntoutuja on kuntoutusrahan alkamista edeltävän neljän kuukauden aikana saanut työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea, koulutuspäivärahaa, työllistämistukea työelämäharjoittelussa, koulutustukea, opintorahaa tai aikuiskoulutustukea, kuntoutusraha on vähintään tämän tuen suuruinen lisättyä 10 prosentilla.

Kun työkyvyttömyys-, yksilöllisellä varhais- tai työttömyyseläkkeellä oleva tulee kuntoutukseen, maksetaan hänelle kuntoutusrahana (eläkkeiden lisäksi) 10 % eläkkeiden määrästä, jos kuntoutus kestää yli 30 päivää. Sama koskee sukupolvenvaihdoseläkkeellä olevaa eläkkeensaajaa.

Ammatillisessa koulutuksessa olevalle, omassa taloudessa asuvalle tai huoltovelvolliselle, kuntoutusraha on vähintään opintorahan suuruinen.

Kun kuntoutuja saa korvausta ansionmenetyksestä samanaikaisesti jonkin muun lain perusteella, kuntoutusrahaa maksetaan vain siltä osin kuin se on muuta etuutta suurempi. Tämä ei koske työkyvyttömyyseläkkeellä olevan kuntoutusrahaa.

- Kuntoutusraha on ensisijainen sairauspäivärahaan nähden.
  - Kuntoutusrahaa tarkistetaan yleensä tammikuun alussa TEL-indeksillä.
- Vuonna 2007 ammatillisessa koulutuksessa olevan kuntoutusrahan vähimmäismäärä päivää kohden oli 17,51 euroa. Ammatilliseksi kuntoutukseksi katsotaan Kelan järjestämän ammatillisen kuntoutuksen lisäksi oppisopimuskoulutus sekä kuntoutustutkimus ja työkokeilu, jotka perustuvat kansanterveyslain tai erikoissairaanhoidon nojalla tehtyyn kuntoutuspäätökseen.

Harkinnanvaraisella kuntoutusavustuksella voidaan tukea kuntoutujan työllistymistä kuntoutuksen jälkeen. Sen tavoitteena on tukea kuntoutujan työllistymistä kuntoutuksen jälkeen.

Ylläpitokorvausta voidaan maksaa kuntoutujalle kuntoutuksesta aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten korvaamiseksi 8 euroa päivältä.

Kuntoutusraha ja harkinnanvarainen kuntoutusavustus ovat verollista tuloa. Ylläpitokorvaus on veroton.

2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen

2.1 Kuntoutuksen laajuus

Valtioneuvoston vuoden 2002 kuntoutusselonteossa, kuntoutus määritellään ihmisen tai ihmisen ja ympäristön muutosprosessiksi, jonka tavoitteena on toimintakyvyn, itsenäisen selviytymisen, hyvinvoinnin ja työllisyyden edistäminen. Kuntoutus on suunnitelmallista ja monialaista toimintaa, jonka tavoitteena on auttaa kuntoutujaa hallitsemaan elämäntilanteensa.

Kela on keskeinen kuntouttaja Suomessa, jossa vastuu kuntoutuksen järjestämisestä jakautuu monelle eri taholle. Sosiaalivakuutuksella, sosiaali- ja terveydenhuollolla ja työhallinnolla on jokaisella omat kuntoutustehtävänsä. Terveydenhuollon ja Kelan kuntoutuksen vertaamista keskenään vaikeuttaa se, että terveydenhuollon kuntoutuksesta ei ole olemassa kovin yksityiskohdaisia tilastoja. Yhtenä syynä tähän on se, että terveydenhuollossa on usein vaikea määritellä sitä, milloin sairaanhoito loppuu ja kuntoutus alkaa.

Useimmat kuntouttajat järjestävät vain joko ammatillista, lääkinnällistä tai sosiaalista kuntoutusta. Kelan kuntoutukseen sisältyy sekä ammatillista että lääkinnällistä kuntoutusta. Lisäksi Kela maksaa kuntoutusajan toimeentuloturvana kuntoutusrahaa.

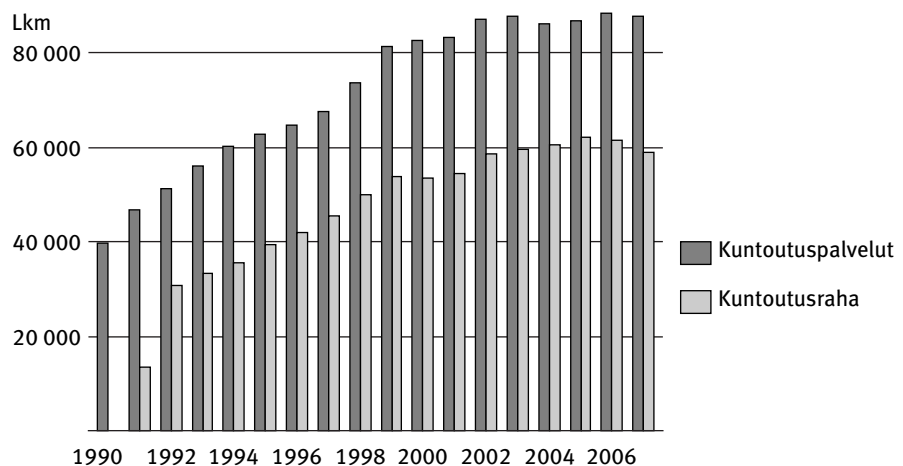
Kelan järjestämää ja korvaamaa kuntoutusta voivat käytännössä saada kaikki Suomessa asuvat henkilöt. Tilastossa on mukana kaikki kuntoutajat, joiden kuntoutuksesta Kelalle on vuoden aikana aiheutunut kustannuksia tai joille on vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa.

2.2 Kuntoutujien lukumäärä

Vuonna 2007 Kelan kuntoutuspalveluja sai 87 900 henkilöä, mikä oli hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vuodesta 2000 vuoteen 2007 kuntoutujien lukumäärä kasvoi 6,5 % (kuvio 1). Kuntoutujista noin 40 % on uusia kuntoutujia.

Kuvio 1

Kuntoutusetuuksia saaneet 1990–2007

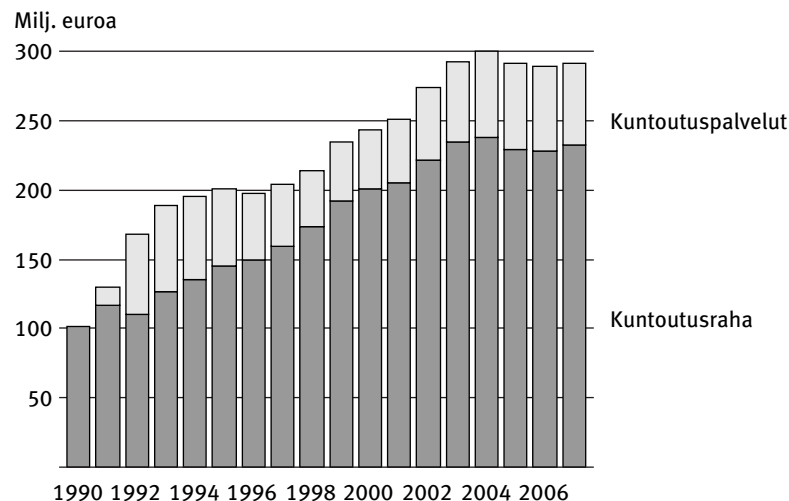
2.3 Kuntoutuskustannukset

Kelan kuntoutusmenot olivat vuonna 2007 yhteensä 296 miljoonaa euroa, mikä oli 2,5 % enemmän kuin edellisvuonna. Yksilöön kohdistuvaan kuntoutukseen käytettiin 291 miljoonaa euroa, joista kuntoutuspalvelujen osuus oli 233 miljoonaa ja kuntoutusrahan 58 miljoonaa. Kuntoutuskustannukset kasvoivat reaalisesti 73 % vuodesta 1992 vuoteen 2007 (kuvio 2).

Kuntoutuspalvelukustannuksista vajaakuntoisten ammatillisen kuntoutukseen käytettiin 31 miljoonaa (vähennystä 3,1 %), vaikeavammaisten lääkinällisen kuntoutuksen 111 miljoonaa (kasvua 8,9 %) ja harkinnanvaraisen kuntoutuksen 92 miljoonaa euroa (kasvua 2,8 %). Kuvio 3 havainnollistaa, kuinka kuntoutuskustannukset jakaantuvat kuntotujien iän ja kuntoutuksen lakiperusteen mukaan.

Kuvio 2

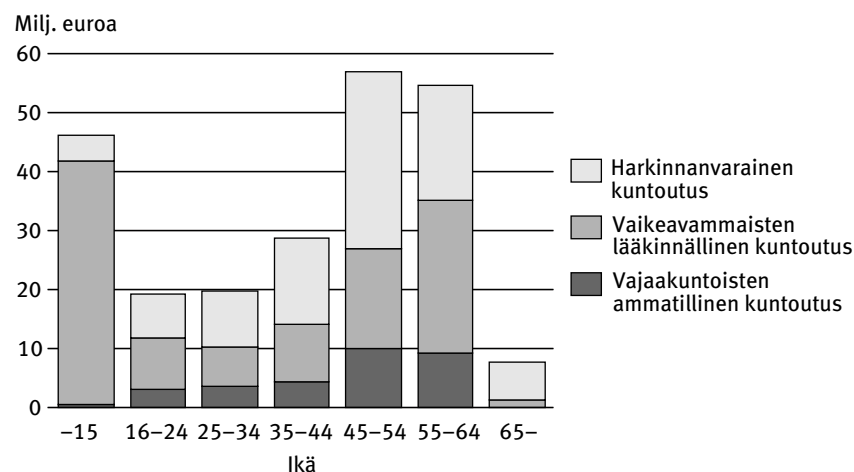
Yksilökohtaisen kuntoutuksen kustannukset 1990–2007 (vuoden 2007 rahana)

Huom. Kuntoutuksen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutuslain perusteella vuoden 2005 alusta lähtien.

Kuvio 3

Kuntoutuspalvelukustannukset iän ja lakiperusteen mukaan 2007

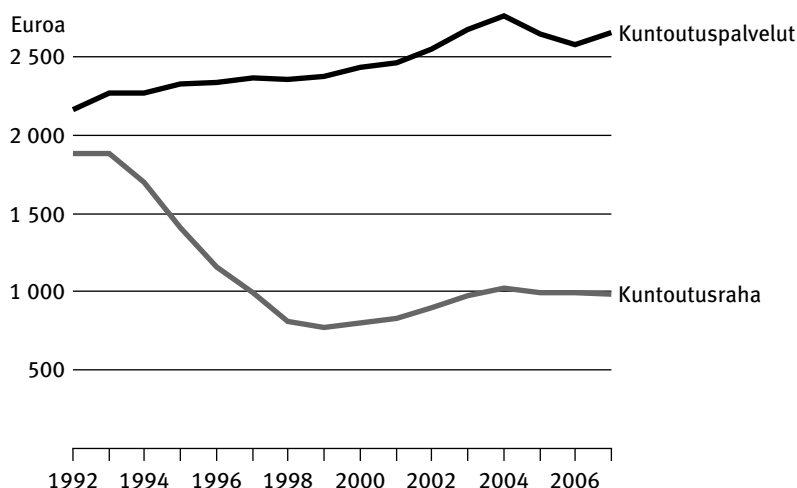
Keskimääräiset kuntoutuspalvelukustannukset olivat 2 650 euroa vuodessa. Ne ovat kasvaneet reilusti vuodesta 1992 vuoteen 2007, kun vastaavasti kuntoutusrahakustannukset ovat pienentyneet merkittävästi (kuvio 4). Tämän kehityksen syitä kuvataan osiossa 2.9.

Kuntoutustoimenpidettä kohti olivat keskimääräiset kustannukset vajaakuntoisten ammatillisessa kuntoutuksessa 2 490, vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa 1 390 ja harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa 1 680 euroa vuodessa.

Yksittäisistä kuntoutustoimenpiteistä oli kalleinta vaikeavammaisten kuntoutuslaitoshoito, jonka keskimääräiset kustannukset olivat 5 600 euroa vuodessa. Muita kalliita kuntoutustoimenpiteitä olivat mm. sairausryhmäkohtaiset kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit sekä ammatilliset kuntoutuskurssit.

Kuvio 4

Keskimääräiset kuntoutuskustannukset kuntoutujaa kohti vuodessa 1992–2007 (vuoden 2007 rahana)

2.4 Kuntoutuspalvelujen sisältö

Kela on viime vuosina järjestänyt aiempaa enemmän lyhytkestoisempaa kuntoutusta pitkäkestoisen kuntoutuksen (esim. ammatillinen koulutus) sijasta. Kuntoutujien lukumäärä on kasvanut huomattavasti vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa ja harkinnanvaraisessa muussa ammatillisessa ja lääkinnällisessä kuntoutuksessa. Vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta saaneiden määrä on kasvanut vain vähän.

Kelan kuntoutuksesta huomattava osa on harkinnanvaraista kuntoutusta, joka on pääosin lääkinnällistä kuntoutusta. Vuonna 2007 sitä sai 53 300 henkilöä eli yli puolet kuntoutujista. Vajaakuntoisten ammatillista kuntoutusta järjestettiin 15 500:lle ja vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta 21 100 henkilölle. (Henkilö voi saada useampaa kuntoutustoimenpidettä vuoden aikana. Yhteissummista henkilö esiintyy kuitenkin vain kerran.)

Vajaakuntoisten ammatillisessa kuntoutuksessa on yleisin kuntoutustoimenpide tyk-toiminta (työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus).

Vuonna 2007 siihen osallistui 5 500 henkilöä. Muita määrällisesti suuria toimenpiteitä olivat ammattikoulutus, jota kustannettiin 3 700:lle ja kuntoutustutkimus, joka tehtiin noin 1 900 vajaakuntoiselle.

Vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa yleisin kuntoutustoimenpide on fysioterapia, jota sai yli 14 500 vaikeavammaista. Puheterapiaa järjestettiin 4 800:lle ja toimintaterapiaa 4 500 kuntoutujalle. Kuntoutuslaitosjakso järjestettiin 4 000 vaikeavammaiselle.

Harkinnanvaraisessa kuntoutuksessa oli yleisin kuntoutustoimenpide ASLAK®-kurssit (ammattillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus), joille osallistui 14 300 kuntoutujaa. Sopeutumisvalmennuskursseille osallistui 4 100 henkilöä. Aikuisten psykoterapiaan osallistui 8 500 ja nuorten psykoterapiaan (16–25-vuotiaat) 4 000 kuntoutujaa (taulukko 1). Kuntoutuslaitosjakso järjestettiin 3 800:lle ja kuntoutuslaitoshoito Reumasäätien sairaalassa 1 100 henkilölle.

Taulukko 1. Kelan harkinnanvaraisen psykoterapian saajat ja kustannukset vuosina 2003–2007

	Psykoterapiaa saaneet		Kustannukset Milj. euroa
	Yhteensä	Nuoret	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9

¹ Kelan ja kuntien välistä psykiatrisen kuntoutuksen järjestämistä selvitettiin ja samalla tarkennettiin Kelan harkinnanvaraisen psykoterapian myöntöperusteita. Vuodesta 2004 alkaen lasten psykoterapian järjestämisvastuu on ollut kokonaan julkisella terveydenhuollolla.

2.5 Kuntoutujien ikärakenne

Kuntoutujien mediaani-ikä on nykyisin 47 vuotta. Vuodesta 1990 vuoteen 2007 on mediaani-ikä laskenut kolmella vuodella. Huomattavasti muita kuntoutujia nuorempia ovat vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta saavat, jotka ovat keskimäärin 21-vuotiaita.

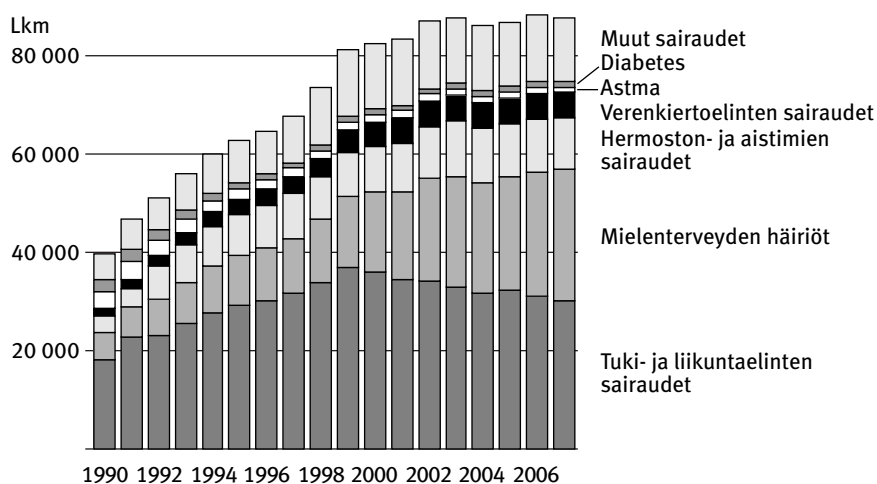
Kuntoutujien keskimääräinen ikä vaihtelee paljon kuntoutustoimenpiteittäin. Esimerkiksi vaikeavammaisten sopeutumisvalmennuskursseille osallistuvat ovat keskimäärin 13-vuotiaita, kun taas tyk-toimintaan osallistuvat ovat noin 55-vuotiaita.

2.6 Kuntoutuksen perusteena oleva sairaus

Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ovat edelleen kuntoutuksen yleisin syy, mutta näiden kuntoutujien määrä on vuosi vuodelta vähentynyt (kuvio 5). Viime vuonna tuki- ja liikuntaelinsairauksien vuoksi Kelan kuntoutusta sai 30 100 henkilöä. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi kuntoutettiin 27 000 henkilöä, mikä on 6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2006 (kuvio 6). Muita isoja sairausryhmiä olivat hermoston sairaudet (10 500) ja verenkiertoelinten sairaudet (5 100).

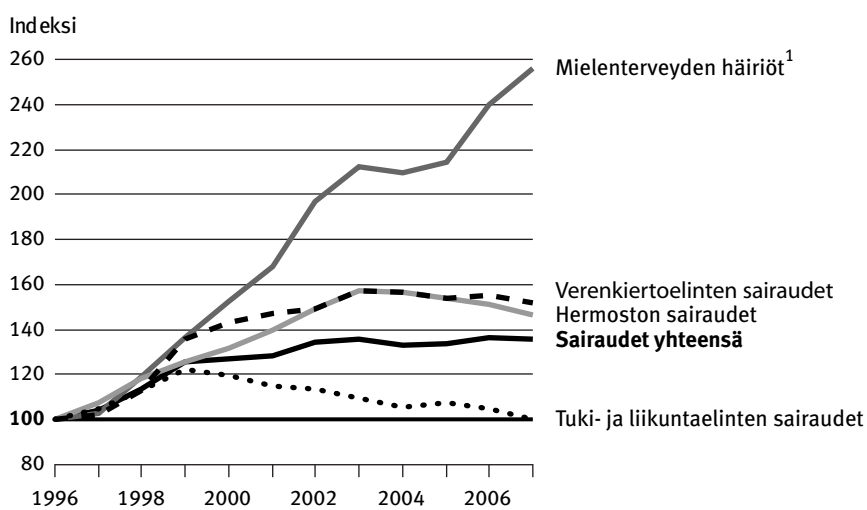
Kuvio 5

Kuntoutuspalveluja saaneet sairauden mukaan 1990–2007

Kuvio 6

Kuntoutuspalveluja saaneet eräissä sairauspääryhmissä 1996–2007 (1996=100)

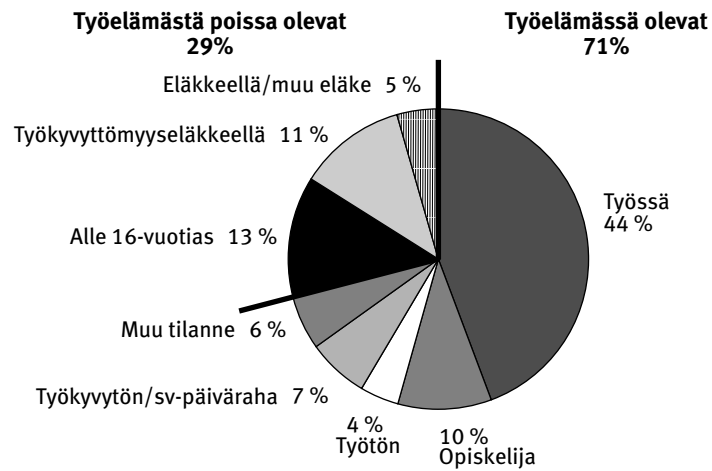
¹Ei sisällä älyllistä kehitysvammaisuutta.

2.7 Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta

Kuntoutujien työtilanne kartoitetaan ennen kuntoutusta. Vajaa kolmannes heistä on työelämästä poissa olevia, kuten kuviosta 7 ilmenee. Työelämässä olevista suurin ryhmä on työssä käyvät henkilöt, joiden osuus kaikista kuntoutujista on 44 %. Opiskelijoiden osuus on 10 % ja työttömien 4 %.

Kuvio 7

Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta 2007

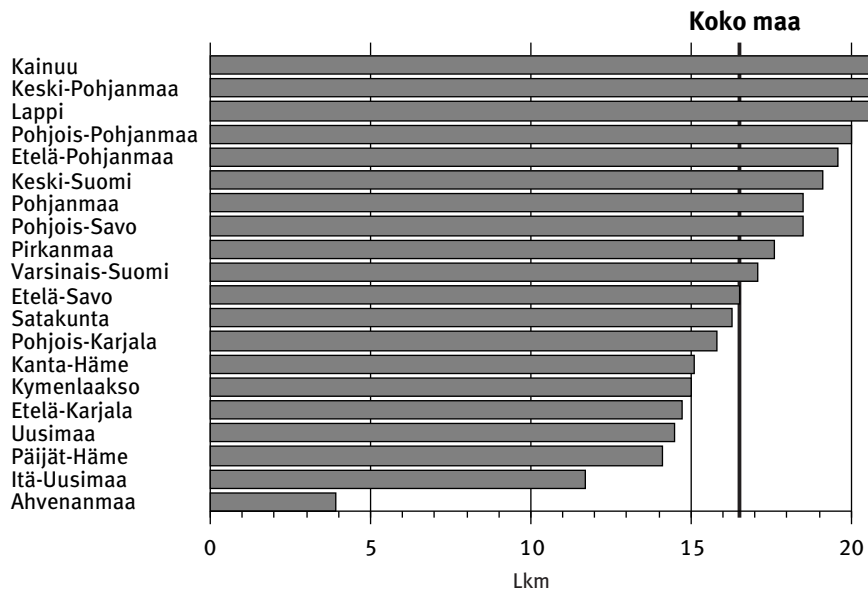

2.8 Kuntoutujien ammattiasema ja ammatti

16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta kuntoutujilta tallennetaan tieto ammattiasemasta ja ammatista. Vuonna 2007 heitä oli 77 700, joista 53 600 oli ammatissa toimineita ja 19 500 ammatissa toimimattomia. Niitä, joiden ammattia ei voinut luokitella, oli 4 700. Työssä käyvistä 90 % oli palkansaajia.

Kuvio 8

Kuntoutuspalveluja saaneiden lukumäärä 1 000 asukasta kohti maakunnittain 2007

2.9 Kuntoutujien alueellinen jakautuminen

Kuntoutujia on ollut 1970-luvulta lähtien suhteellisesti eniten Itä- ja Pohjois-Suomessa. Viime vuosina myös pohjanmaalaisia on kuntoutettu keskimääräistä huomattavasti enemmän (kuvio 8).

Vuonna 2007 kuntoutujia oli suhteellisesti eniten Kainuun ja Lapin maakunnassa sekä Pohjanmaan maakunnassa. Vähiten kuntoutujia oli Itä-Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakunnassa (pl. Ahvenanmaa). Maakunnissa, joissa kuntoutujia on suhteellisesti muita enemmän, korostuu vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen merkitys. Etelä-Suomessa kuntoutus painottuu enemmän harkinnanvaraiseen kuntoutukseen. Karttakuviossa 9 havainnollistetaan kuntoutujien osuutta väestöstä kunnittain.

Kuvio 9

Kuntoutuspalveluja saaneiden osuus (promillea) väestöstä kunnittain vuonna 2007

Osuus väestöstä, ‰

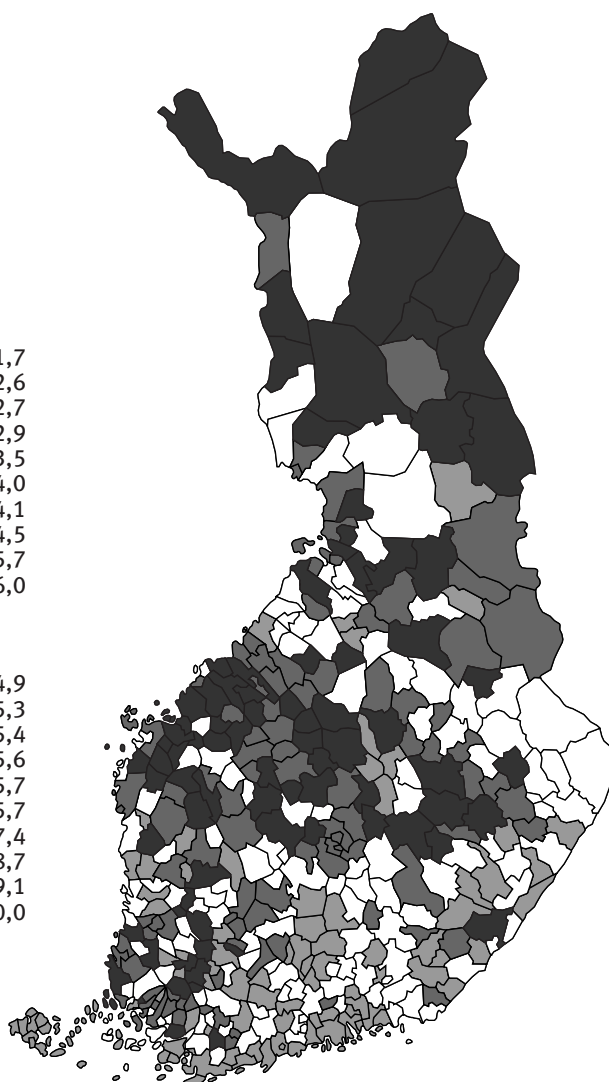
	– 13,9
	14,0 – 16,9
	17,0 – 19,9
	20,0 –

Pienin suhdeluku

Föglö	1,7
Lumparland	2,6
Kumlinge	2,7
Sund	2,9
Kökar	3,5
Lemland	4,0
Saltvik	4,1
Vårdö	4,5
Finström	5,7
Brändö	6,0

Suurin suhdeluku

Savukoski	24,9
Kolari	25,3
Posio	25,4
Viitasaari	25,6
Vöyri-Maksamaa	25,7
Sodankylä	25,7
Isojoki	27,4
Lestijärvi	28,7
Pelkosenniemi	29,1
Oravainen	30,0

3.0 Kuntoutusraha

Kuntoutusrahaa, jota maksetaan kuntoutusajan toimeentuloturvana, sai 59 000 kuntoutujaa. Heidän lukumääränsä pieni edellisvuodesta 4,1 %.

Kuntoutuksen saajista 71 % (41 900) oli Kelan järjestämässä kuntoutuksessa. Muiden lakien perusteella kuntoutusrahaa saavista on ylivoimaisesti suurin ryhmä työterveyshuoltolain mukaisen kuntoutuspäätöksen vuoksi etuutta saavat. Heille kuntoutusrahaa maksetaan pääosin kuntoremonttikurssien ajalta. Heitä oli 9 100.

Kuntoutusrahaa maksettiin 58,5 miljoonaa euroa, mikä oli 2,7 % vähemmän kuin edellisvuonna. Vuodesta 1992 vuoteen 2007 reaaliset kuntoutusrahakustannukset ovat kasvaneet vain 0,5 %. Tämä on aiheutunut lähinnä siitä, että kuntoutusajat ovat lyhentyneet. Mm. pitkäkestoista ammatillista koulutusta järjestetään nykyisin vähemmän kuin aiemmin. Koska kuntoutuksen saajien lukumäärä on kasvanut tasaisesti samalla kun kustannukset ovat pienentyneet, ovat keskimääräiset kuntoutusrahakustannukset tuen saajaa kohti vuodessa pienentyneet merkittävästi.

Ns. nuoren kuntoutusrahaa maksettiin 4 500 henkilölle. Nuoren kuntoutusraha on tarkoitettu syrjäytymisen vaarassa oleville 16–19-vuotiaille.

Kuntoutusrahaa maksettiin 2,1 miljoonalta päivältä ja kuntoutuja sai sitä keskimäärin 36 päivältä. Kelalta kuntoutuspalvelut saaneiden keskimääräinen kuntoutusraha oli 36 euroa päivässä.

3 Aineisto ja sen luotettavuus

3.1 Aineisto

Julkaisun tiedot perustuvat kuntoutusetuuksien käsittelyjärjestelmistä syntyviin etuustietokantoihin, joista vuosittaiset tilastointitiedostot tuotetaan. Kokonaisaineistot sisältävät yksityiskohtaista tietoa kuntoutujista, kuntoutustoimenpiteistä, toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista ja kuntoutusrahasta.

Tilastojen pohjana olevat käsittelyjärjestelmät ovat hallinnollisia, kuntoutuspalvelujen ja kuntoutusrahan käsittelyä ja maksatusta palvelevia tietojärjestelmiä. Kuntoutuspalvelujen ja kuntoutusrahan hakemukset käsitellään ja ratkaistaan Kelan toimistoissa. Hakemuksen käsittelyn ja maksatuksen yhteydessä syntyvät tiedot tallentuvat kuntoutuksen etuustietokantoihin. Niistä kootaan kuntoutusetuuksien henkilötasoihin tilastointitiedostoihin ne tiedot, joita tilastoinnissa tarvitaan. Tilastointitiedostoista muodostetaan summatason tilastotiedostot, joista tilastot tuotetaan. Tilastointitiedostojen tietosisältöä täydennetään Kelan väestö- ja aluerekisterien tiedoilla.

Kelan järjestämää kuntoutusta ja kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista tuli voimaan 1.10.2005. Tätä ennen kuntoutuslainsäädäntö uudistettiin kokonaisuudessaan 1990-luvun alussa; lainsäädäntö tuli voimaan 1.10.1991. Uudistuksella pyrittiin turvaamaan aikaisempaa paremmin kuntoutuksenaikainen toimeentulo, selkeyttämään kuntoutuksen järjestämisen työnjako sekä tehostamaan viranomaisten ja yhteisöjen työnjakoa. Koska lainsäädäntöuudistus muutti kuntoutuksen sisältöä, eivät ennen vuotta 1992 julkaistut kuntoutustilastot ole täysin vertailukelpoisia kyseisen vuoden jälkeen julkaistujen tietojen kanssa. Ennen lainsäädäntöuudistusta Kelan kuntoutus jaettiin ammatilliseen kuntoutukseen, lääkinnälliseen kuntoutukseen ja tutkimuksiin. Tämä luokitus on kuitenkin säilytetty vertailukelpoisena myös nykyisessä tilastoinnissa.

Kuntoutusetuuksiin on tehty useita lakimuutoksia myös vuoden 1991 jälkeen. Nämä muutokset ovat olleet vaikutuksiltaan kuitenkin pienehköjä, joten kuntoutustilastoja voidaan pitää vertailukelpoisina vuodesta 1992 lähtien.

Kelan tilastollisessa vuosikirjassa on selostus kuntoutusetuuksien lainsäädännöllisestä kehityksestä. Vuoden 2000 jälkeen ilmestyneissä vuosikirjoissa selostus kattaa muutokset 1.1.1990 lukien, tätä edeltäneet muutokset on selostettu vuosikirjassa 2000 tai sitä vanhemmissa vuosikerroissa.

Kuntoutuspalvelujen käsittelyjärjestelmään tehtiin muutoksia vuoden 2001 lopussa. Uudistuksen seurauksena kuntoutuksen päätösmenettely muuttui, minkä vuoksi kuntoutuspäätösten lukumäärä kasvoi vuodesta 2001 vuoteen 2002 noin 39 000 päätöksellä. Myös vuoden 2003 tilastoissa käytetty päätöksäsite eroaa teknisesti hieman vuoden 2002 tilastoissa käytetystä käsitteestä. Tämä aiheutti sen, että vuonna 2003 tilastoitii 15 100 päätöstä vähemmän kuin edellisvuonna.

3.2 Luotettavuus

Julkaisun tilastot perustuvat kokonaisaineistoon Kelan järjestämistä kuntoutuspalveluista ja maksamista kuntoutusrahoista. Tiedot perustuvat kuntoutusetuuksien käsittelyjärjestelmiin, jotka ovat henkilötason etuus-tietokantoja.

Käsittelyjärjestelmissä tehdään ohjelmallisia luvallisuus- ja loogisuus-tarkistuksia, joissa ohjelma vaatii käsittelijää korjaamaan tai tarkistamaan tiedon.

Tilastointijärjestelmissä tehdään tietojen luokituksiin liittyvät luvallisuus- ja loogisuustarkastukset, joiden perusteella virheelliset/luvattomat tapaukset korjataan, suljetaan pois tilastosta tai ohjataan luokkaan erittelemättömät tapaukset.

Maksettujen etuuksien rahamäärät täsmäytetään kuukausittain/vuosittain kirjanpidon maksatustietoihin. Jos rahamäärät eivät täsmää kirjanpidon lukuihin, tilastointitiedostot saatetaan vastaamaan kirjanpitoa.

4 Käsitteet

4.1 Tilastoyksiköt

Hakemukset

Kuntoutuspalvelu- ja kuntoutusrahhakemukset täytetään yleensä kuntoutujan kotipaikkakunnan Kelan toimistossa. Samalla kuntoutuspalveluhakemuksella voidaan hakea useaa eri kuntoutustoimenpidettä.

Päätökset

Kelan toimistoissa käsitellään ja ratkaistaan kaikki kuntoutushakemukset. Kuntoutuspäätös on joko *myönteinen* tai *hylkäävä*, taikka sillä voidaan lakkauttaa kuntoutusetuuden maksaminen. Kuntoutushakemus voi koskea joko yhtä tai useampaa kuntoutustoimenpidettä. Jos hakemus koskee useita toimenpiteitä, jotka ratkaistaan samanaikaisesti, tehdään henkilölle yksi päätös. Päätöksen sisältämät toimenpiteet tilastoidaan kuitenkin aina eri kuntoutustoimenpidepäätöksinä.

Henkilölle annetaan kuntoutusasiasta *tarkistuspäätös*, jos hänen kuntoutussuunnitelmansa tai kuntoutusperusteensa muuttuvat. Tavallisin muutos on uusi kuntoutussuunnitelmaan lisätty kuntoutustoimenpide, joka koskee esimerkiksi avoterapian jatkojaksoa tai kuntoutussuunnitelmaan lisättyä uutta kuntoutustoimenpidettä. Tarkistuspäätöksiä voidaan pitää normaaleina kuntoutusratkaisuinä. Ne ovat yli 97 %:sti myönteisiä ratkaisuja.

Henkilölle annetaan *lakkautuspäätös*, jos kuntoutus keskeytyy, oikeus kuntoutusetuuteen päättyy tai etuuden maksamisen edellytykset eivät muutoin täyty.

Kuntoutusrahapäätös voi olla joko myönteinen tai hylkäävä taikka sillä voidaan lakkauttaa kuntoutusrahan maksaminen. Myös kuntoutusrahasiassa voidaan tehdä tarkistuspäätös.

Kuntoutusetuuksien saajat

Kuntoutuja/kuntoutuspalvelun saaja on henkilö, jolle on kyseisen vuoden aikana kustannettu kuntoutusta. Kuntoutustoimenpidepäätös on saatettu tehdä jo aikaisemmin. Kuntoutujiksi luetaan myös ne henkilöt, joille on maksettu pelkästään Kelan myöntämää (Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuukista) kuntoutusrahaa. *Uusi kuntoutuja* on henkilö, joka ei ole saanut Kelan kuntoutusta vähintään viiteen vuoteen.

Kuntoutusrahan saaja on henkilö, jolle on kyseisen vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa lain Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuukista perusteella tai muun lain perusteella järjestetystä kuntoutuksesta tai joka on saanut kuntoutusrahaa vain vajaakuntoisena nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuksen perusteella tai joka on saanut pelkkää ylläpitokorvausta. Kuntoutusrahapäätös on saatettu tehdä jo aikaisemmin.

Kuntoutustoimenpiteet

Kuntoutus esitetään tilastoissa kuntoutuslainsäädännön mukaisesti luokiteltuna vajaakuntoisten ammatilliseen kuntoutukseen, vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen sekä harkinnanvaraiseen kuntoutukseen.

Kuntoutustoimenpiteellä tarkoitetaan sitä kuntoutuspalvelua, joka kuntoutujalle on maksettu. Kuntoutustoimenpiteen sisältö on määritelty tarkasti Kelan etuusohjeissa.

Kuntoutuksen toimenpidekohtaista tilastointia on muutettu vuoden 2002 alusta. Uusi toimenpiteiden jaottelu antaa entistä tarkempaa tilastotietoa sopeutumisvalmennus- ja kuntoutuskurssien sekä kuntoutuksen kokeilu- ja kehittämishankkeiden asiakkaista ja kustannuksista.

Aktiivisen sosiaalipolitiikan hankkeiden asiakasmäärät ja kustannukset näkyvät tilastossa vain niiden kuntoutujien osalta, joille on tehty yksilökohtainen kuntoutuspäätös.

Kustannukset

Kustannukset muodostuvat varsinaisista toimenpidekustannuksista, kuntoutuksenaikaisesta toimeentuloturvasta (kuntoutusraha). Kustannukset koskevat vuoden aikana maksettuja kustannuksia.

Tässä tilastossa esitetyt yksilöön kohdistuvat kuntoutuskustannukset ovat hieman pienemmät kuin Kelan tuloslaskelmassa ilmoitetut kustannukset. Eron syy on se, että tuloslaskelmassa yksilöön kohdistuvan kuntoutuksen kustannuksissa on mukana myös joitakin sellaisia kustannuseriä (esim. kuntoutuslaitosten perusparannusmäärärahat), joita ei voida kohdentaa yksilökohtaisesti.

4.2 Kuntoutujia, toimenpiteitä ja kustannuksia kuvaavat tekijät

Ikä

Kuntoutujien ikä määräytyy sen perusteella, minkä ikäisiä he olivat vuoden lopussa. Ikää koskevissa taulukoissa on jakaumien ohella esitetty mediaani-ikä ikärakenteen havainnoimisen helpottamiseksi. Kuntoutujien mediaani-ikä on se ikä, jota vanhempia ja nuorempia on yhtä paljon.

Sairaus

Kuntoutujan sairaudella tarkoitetaan tilastoissa hakemuksen perusteena olevaa sairautta. Kuntoutujalle merkitään pääsairaus sekä, mikäli hänellä on useampia sairauksia tai vammoja, korkeintaan kaksi lisäsairautta.

Sairaudet esitetään kuntoutustilastoissa joko sairauspääryhmän tai yksittäisen sairauden/sairausryhmän tarkkuudella. Yksittäisten sairauksien ja sairausryhmien valinnan perusteena on ollut niiden merkittävyys kuntoutuksen kannalta.

Sairausdiagnoosit ja niitä vastaavat koodit perustuvat kansainvälisen tautiluokituksen 10. laitukseen (ICD-10), joka otettiin Suomessa käyttöön vuoden 1996 alusta. Se perustuu edelliseen (ICD-9) luokitukseen. Uuden luokituksen käyttöönoton vuoksi vuotta 1996 vanhempia sairausluokitukseen perustuvia tilastoja ei voi suoraan verrata tämän julkaisun tilastoihin.

Ammatti ja koulutus

Kelan nykyinen ammattiluokitus otettiin käyttöön vuoden 1988 alusta. Luokitus perustuu pohjoismaiseen ammattiluokitteluun, jota on Kelassa jonkin verran mukailtu sosiaalivakuutuksen tarpeisiin täydentämällä luokittelua eräillä ammatissa toimimattomiin kuuluvien ryhmillä. Tätä luokitusta käytetään myös työvoimahallinnossa.

Tässä julkaisussa käytetään ammattiaseman ja ammatin yhdistelyyn perustuvaa luokitusta. Ammattitieto ilmoitetaan koodilla, jonka kaksi ensimmäistä merkkiä ilmoittaa ammatin ja kolmas ammattiaseman.

Kuntoutujan ammatiksi merkitään hänen viimeinen pääasiallinen ammatinsa. Ammattitieto tallennetaan kaikista 16 vuotta täyttäneistä kuntoutujista. Tämän katsauksen taulukoissa ammattitieto esitetään ammattiaseman mukaan ammattipääryhmän tarkkuudella. Taulukoissa esiintyvä ”muut ammatissa toimimattomat” koostuu opiskelijoista, nuorista työkyvyttömistä, kotitaloustyötä tekevästä (ei perheenemännät) sekä aktiivisesta työelämästä poissiirtyneistä henkilöistä.

Alue

Kuntoutujan asuinkunnaksi merkitään hänen asuinkuntansa vuoden päättyessä. Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät maakunta-, vakuutusalue- ja sairaanhoitopiiriluokituksissa vain koko maan lukuihin. Väestötiedot perustuvat Kelan vakuutettukohtaiseen tietokantaan ja niiden tilastointiajankohta on vuoden loppu.

Kunnan, maakunnan ja sairaanhoitopiirin lisäksi tilastoja esitetään myös Kelan oman hallinnollisen aluejaotuksen mukaan (vakuutusalue).

Kuntoutusrahan lakiperuste

Kuntoutusrahan lakiperusteella tarkoitetaan sitä, mihin lakiin kuntoutusrahan maksamisen perusteena oleva kuntoutus perustuu.

Kuntoutusrahan määrätymisperuste

Kuntoutusrahan määrätymisperusteella tarkoitetaan sitä, minkä muotoista ja suuruisia kuntoutusrahaa kuntoutuja on oikeutettu saamaan.

Taulukoissa esiintyvät kuntoutustoimenpiteiden lyhenteet:

- ASLAK®-kurssit (Ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus)
- Tyk-toiminta (Työkykyä ylläpitävä ja parantava valmennus)
- Typo-kurssit (Työelämästä poissaolevien kuntoutuskurssit)
- Tules-kurssit (Tuki- ja liikuntaelinsairaiden kuntoutuskurssit)
- IP-kurssit (Vajaakuntoisille ikääntyneille pitkäaikaistyöttömille suunnatut kurssit)
- LN-kuntoutus (Lasten ja nuorten psykiatrisen kuntoutuksen kehittämishanke).

1 FPA-rehabilitering – lagstiftningsgrunder

Lagstiftningen om den rehabilitering som ordnas av FPA och den rehabiliteringspenning som FPA betalar reviderades i sin helhet år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005.

1.1 Rehabiliteringstjänster

Syftet med den rehabilitering som FPA ordnar är att förbättra och bevara arbets- och funktionsförmågan hos handikappade eller gravt handikappade personer så att de kan klara sig så bra som möjligt i arbetslivet och i vardagliga sysslor, trots sjukdom eller handikapp.

FPA är skyldig att ordna *yrkesinriktad rehabilitering för handikappade* och *medicinsk rehabilitering för gravt handikappade*, dock inte för personer som har rätt till rehabiliteringstjänster enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst eller lagen om olycksfall i militärtjänst. Därtill kan FPA ordna *rehabilitering enligt prövning* inom ramen för de medel som anslagits för ändamålet i statsbudgeten.

Rehabiliteringen förutsätter i allmänhet att en övergripande rehabiliteringsplan har uppgjorts för klienten. Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade ska alltid basera sig på en skriftlig rehabiliteringsplan som har uppgjorts för 1–3 år.

FPA kan skaffa de rehabiliteringstjänster som behövs antingen genom att producera dem själv eller genom att köpa tjänsterna hos andra serviceproducenter.

FPA ska vid behov reda ut klientens rehabiliteringsbehov, dock senast då sjukdagpenning har betalats för mer än 60 dagar. Också innan beslut om invalidpension fattas ska man försäkra sig om att rehabiliteringsmöjligheterna har blivit utredda.

Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade

För personer vilkas arbetsförmåga och förvärvsmöjligheter väsentligt har försvagats på grund av sjukdom, skada eller handikapp ska FPA ordna

- yrkesutbildning eller träning för bevarande eller förbättrande av arbetsförmågan (t.ex. rehabiliteringsundersökningar och arbetsprövning, träning som syftar till att bevara och förbättra arbetsförmågan, yrkesinriktad omskolning eller vidareutbildning)
- understöd för närings- eller yrkesutövning
- för yrkesutbildning nödvändig grundutbildning och
- sådana dyra och tekniskt krävande hjälpmedel som en gravt handikappad behöver för sitt arbete eller sina studier.

Det är dock inte FPAs uppgift att ordna ovan redovisade rehabilitering om rehabiliteringen har ordnats genom arbets- eller undervisningsförvaltningen eller arbetspensionssystemet.

Medicinsk rehabilitering för gravt handikappade

En gravt handikappad ska få sådana långvariga och krävande rehabiliteringsperioder som inte hänför sig direkt till sjukvård men som behövs för att bevara eller förbättra arbets- eller funktionsförmågan. Dessutom förutsätts att klienten har förhöjt vårdbidrag eller specialvårdbidrag för barn, förhöjt handikappbidrag eller specialhandikappbidrag, eller förhöjt vårdbidrag eller specialvårdbidrag i anslutning till invalidpension.

Rehabilitering enligt prövning

Förutom den lagstadgade skyldigheten att ordna rehabilitering kan FPA ordna rehabilitering enligt prövning, som är beroende av de anslag som reserverats för ändamålet i statsbudgeten. Sådan rehabilitering ordnas bl.a. i form av yrkesorienterad medicinsk tidig rehabilitering (t.ex. ASLAK®-kurser), institutionsrehabilitering, rehabiliteringskurser, anpassningsträning och psykoterapi.

Förutom för individuell rehabilitering kan medlen också användas för förebyggande av sjukdomar, för rehabiliteringsforskning och vid behov för verksamhetsstöd till rehabiliteringsanstalter som FPA understöder. Dessa kostnader, som uppgick till 4,4 miljoner euro år 2007, tas inte upp i den här publikationen.

Ersättning för resekostnader

Rehabiliteringsklienten kan ersättas för behövliga och skäligena resekostnader som FPA-rehabiliteringen medför. Från och med år 2005 har resekostnaderna ersatts genom sjukförsäkringsystemet, och inkluderas därmed inte längre i rehabiliteringskostnaderna.

1.2 Rehabiliteringspenning

Personer i åldern 16–64 år har rätt till rehabiliteringspenning för den tid då de p.g.a. rehabilitering är förhindrade att arbeta. Rehabilitering som berättigar till rehabiliteringspenning ska syfta till att hålla kvar klienten i arbetslivet, eller göra det möjligt för honom eller henne att återvända till eller placera sig i arbetslivet. Rehabiliteringspenningen är primär i förhållande till sjukdagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Förmåner enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner är *rehabiliteringspenning*, samt *ersättning för uppehälle enligt prövning* och *rehabiliteringsunderstöd enligt prövning*.

En förutsättning för att rehabiliteringspenning ska betalas är att sökanden har fått ett positivt rehabiliteringsbeslut eller att sökanden deltar i läroavtalsutbildning. När det gäller en ung person förutsätts dessutom att en personlig studie- och rehabiliteringsplan har uppgjorts för honom eller henne.

Rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner betalas för sådan rehabilitering som ordnas antingen av FPA eller med stöd av folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, lagen om företagshälsovård, lagen om service och stöd på grund av handikapp (anpassningsträning), barnskyddslagen (familjerehabilitering), lagen angående specialomsorger för utvecklingsstörda eller lagen om missbrukarvård. På basis av ett läroavtal kan rehabiliteringspenning betalas till en handikappad person även utan

rehabiliteringsbeslut för den tid då han eller hon deltar i läroavtalsutbildningen. Rehabiliteringspenning kan också betalas till en anhörig som deltar i anpassningsträning eller familjerehabilitering.

Till handikappade unga i åldern 16–19 år kan betalas s.k. *rehabiliteringspenning för unga* för att säkerställa den yrkesinriktade rehabiliteringen och för att främja sysselsättningen. Handikappet bedöms i så fall utifrån ett läkarutlåtande, och vid behov med stöd av andra utredningar om hälsotillstånd, arbete och yrke. Invaliditetspension enligt folkpensionslagen beviljas i regel först 20 år fyllda personer.

Rehabiliteringspenningen är i regel lika stor som sjukdagpenningen enligt sjukförsäkringslagen. Rehabiliteringspenningen betalas dock alltid till minimibeloppet (15,20 euro per dag fr.o.m. 1.1.2005). Minimibeloppet betalas alltid i sådana fall där de övriga bestämningsgrunderna skulle medföra att rehabiliteringspenningens belopp understeg minimibeloppet.

Om rehabiliteringsklienten har haft arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, utbildningsdagpenning, sysselsättningsstöd för arbetslivsträning, utbildningsstöd, studiepenning eller vuxenutbildningsstöd under de fyra månader som föregick rehabiliteringspenningen, är rehabiliteringspenningen minst lika stor som den tidigare förmånen ökad med 10 procent.

Rehabiliteringsklienter som har invalidpension, individuell förtidspension eller arbetslöshetspension får 10 procent av pensionsbeloppet i rehabiliteringspenning (utöver pensionerna), förutsatt att rehabiliteringen pågår i över 30 dagar. Detsamma gäller pensionstagare som har generationsväxlingspension.

För dem som deltar i yrkesutbildning och som bor i eget hushåll eller som är försörjningspliktiga är rehabiliteringspenningen minst lika stor som studiepenningen.

Om rehabiliteringsklienten samtidigt får ersättning för inkomstbortfall med stöd av någon annan lag betalas rehabiliteringspenning endast till den del den är större än den andra förmånen. Detta gäller inte rehabiliteringspenning till mottagare av invalidpension.

- Rehabiliteringspenningen är primär i förhållande till sjukdagpenningen.
- Rehabiliteringspenningen justeras i regel med APL-index i början av januari.

För deltagare i yrkesinriktad rehabilitering var rehabiliteringspenningens minimibelopp 17,51 euro per dag år 2007. Till yrkesinriktad rehabilitering räknas förutom den yrkesinriktade rehabilitering som FPA ordnar även läroavtalsutbildning, samt dessutom rehabiliteringsundersökningar och arbetsprovning som grundar sig på rehabiliteringsbeslut som fattats med stöd av folkhälsolagen eller lagen om specialiserad sjukvård.

Rehabiliteringsunderstöd enligt provning kan betalas i syfte att underlätta sysselsättningen av klienten efter rehabiliteringen.

I ersättning för uppehälle kan FPA betala 8 euro per dag till rehabiliteringsklienten för att ersätta extra kostnader i samband med rehabiliteringen.

Rehabiliteringspenningen och det provningsbaserade rehabiliteringsunderstödet är skattepliktig inkomst. Ersättningen för uppehälle är skattefri.

2 En översikt av FPA-rehabiliteringen

2.1 Rehabiliteringens omfattning

I statsrådets rehabiliteringsredogörelse för år 2002 definieras rehabilitering som en förändringsprocess i en människa eller i människan och omgivningen som syftar till att främja funktionsförmågan, förmågan att klara sig själv, välbefinnandet och sysselsättningen. Rehabilitering är en systematisk och mångomfattande verksamhet som syftar till att hjälpa rehabiliteringsklienten att bemästra sin livssituation.

FPA är en central rehabiliteringsanordnare i Finland, där ansvaret för rehabiliteringen är fördelat på många olika aktörer. Socialförsäkringen, social- och hälsovården samt arbetsförvaltningen har alla sina bestämda rehabiliteringsuppgifter. Jämförelser mellan den rehabilitering som ordnas av hälso- och sjukvården respektive FPA är svåra att göra eftersom det inom hälso- och sjukvården inte finns särdeles detaljerad statistik om rehabiliteringen. En orsak till detta är att det inom hälso- och sjukvården ofta är svårt att definiera när sjukvården upphör och rehabiliteringen tar vid.

De flesta som ordnar rehabiliteringstjänster tillhandahåller bara antingen yrkesinriktad, medicinsk eller social rehabilitering. Den rehabilitering som FPA ordnar omfattar både yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering. Dessutom betalar FPA rehabiliteringspenning för att trygga klienternas utkomst under rehabiliteringen.

I praktiken kan alla som bor i Finland få rehabilitering som ordnas och ersätts av FPA. I statistiken ingår alla de rehabiliteringsklienter vars rehabilitering har förorsakat kostnader för FPA under året, eller till vilka rehabiliteringspenning har betalats under året.

2.2 Antalet rehabiliteringsklienter

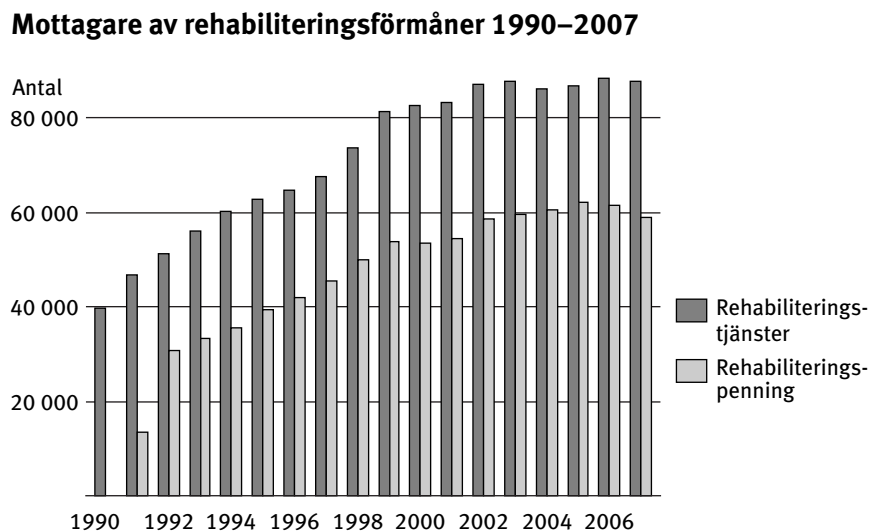
År 2007 fick 87 900 personer rehabiliteringstjänster från FPA, vilket var en aning färre än året innan. Från år 2000 till år 2007 ökade antalet rehabiliteringsklienter med 6,5 procent (figur 1). Av rehabiliteringsklienterna var cirka 40 procent nya rehabiliteringsklienter.

2.3 Rehabiliteringskostnader

FPA:s utgifter för rehabiliteringen uppgick till totalt 296 miljoner euro år 2007, vilket var 2,5 procent mer än föregående år. För individuell rehabilitering användes 291 miljoner euro, varav rehabiliteringstjänsternas andel var 233 miljoner euro och rehabiliteringspenningarnas andel 58 miljoner euro. Rehabiliteringskostnaderna har ökat reellt med 73 procent från år 1992 till år 2007 (figur 2).

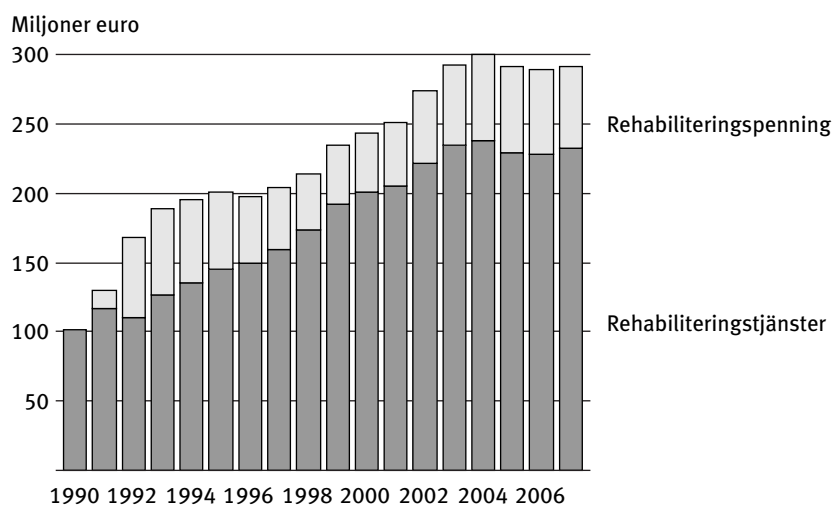
Av rehabiliteringskostnaderna stod yrkesinriktad rehabilitering för handikappade för 31 miljoner euro (en minskning på 3,1 %), medicinsk rehabilitering för gravt handikappade för 111 miljoner euro (en ökning på 8,9 %) och rehabilitering enligt prövning för 92 miljoner euro (en ökning på

Figur 1

Figur 2

**Kostnaderna för individuell rehabilitering 1990–2007
(2007 års penningvärde)**

Anm. Ersättning för resekostnader i anslutning till rehabilitering har sedan början av 2005 betalats med stöd av sjukförsäkringslagen.

2,8 %). Figur 3 belyser hur rehabiliteringskostnaderna fördelas efter rehabiliteringsklienternas ålder och rehabiliteringens laggrund.

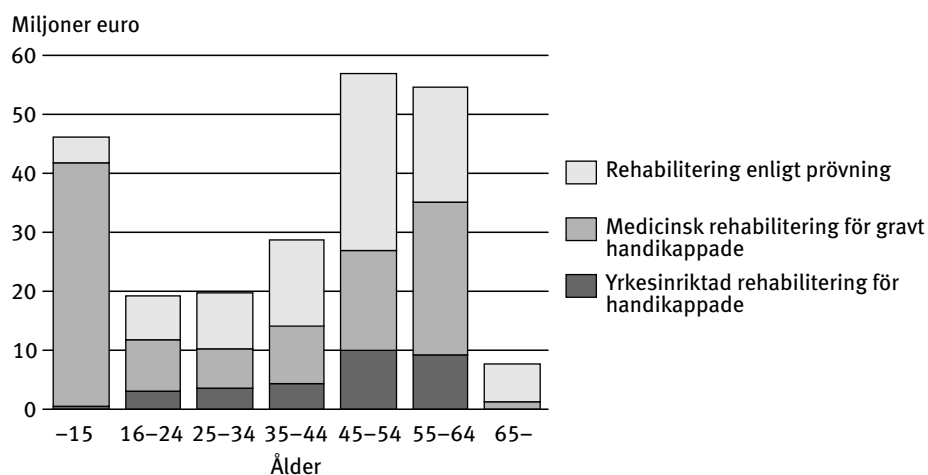
De genomsnittliga kostnaderna för rehabiliteringstjänsterna uppgick till 2 650 euro per år. Kostnaderna har ökat rejält från år 1992 till år 2007, medan kostnaderna för rehabiliteringspenningen har minskat markant (figur 4). Orsakerna till den här utvecklingen beskrivs i kapitel 2.9.

De genomsnittliga kostnaderna per rehabiliteringsåtgärd var vid yrkesinriktad rehabilitering för handikappade 2 490 euro, vid medicinsk rehabilitering för gravt handikappade 1 390 euro och vid rehabilitering enligt prövning 1 680 euro per år.

Av de enskilda rehabiliteringsåtgärderna var institutionsrehabilitering för gravt handikappade dyrast, d.v.s. de genomsnittliga kostnaderna var

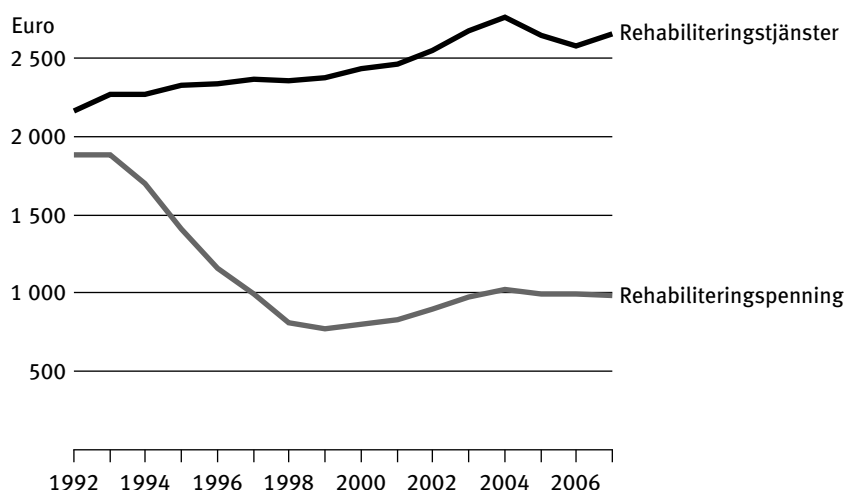
Figur 3

Kostnaderna för rehabiliteringstjänster efter ålder och laggrund 2007

Figur 4

Genomsnittliga rehabiliteringskostnader per år och rehabiliteringsklient 1992–2007 (2007 års penningvärde)

5 600 euro per år. Andra dyra rehabiliteringsåtgärder var bl.a. rehabiliterings- och anpassningskurser enligt sjukdomsgrupp samt yrkesinriktade rehabiliteringskurser.

2.4 Rehabiliteringstjänsternas innehåll

I stället för långvarig rehabilitering (t.ex. yrkesutbildning) har FPA under de senaste åren ordnat kortvarig rehabilitering i högre grad än tidigare. Antalet rehabiliteringsklienter har ökat avsevärt inom den medicinska rehabiliteringen för gravt handikappade samt även inom annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering, som är prövningsbaserad. Antalet klienter som har fått yrkesinriktad rehabilitering för handikappade har ökat bara en aning.

En betydande del av den rehabilitering som FPA ordnar är rehabilitering enligt prövning, som till största del utgörs av medicinsk rehabilitering. År 2007 fick 53 300 personer sådan rehabilitering, det vill säga mer än hälften av alla rehabiliteringsklienter. Yrkesinriktad rehabilitering för handikappade ordnades för 15 500 personer och medicinsk rehabilitering för gravt handikappade för 21 100 personer. (En person kan omfattas av flera rehabiliteringsåtgärder under året. I totalsumman förekommer samma person dock endast en gång.)

När det gäller yrkesinriktad rehabilitering för handikappade är Tyk-verksamheten (träning för att bevara och förbättra arbetsförmågan) den vanligaste rehabiliteringsåtgärden. År 2007 deltog 5 500 personer i Tyk-verksamhet. Andra åtgärder som har gällt ett betydande antal rehabiliteringsklienter är yrkesutbildning, som bekostades för 3 700 personer, samt rehabiliteringsundersökningar, i vilka cirka 1 900 personer deltog.

I fråga om medicinsk rehabilitering för gravt handikappade är fysioterapi den vanligaste rehabiliteringsåtgärden. Över 14 500 gravt handikappade fick fysioterapi. Talterapi ordnades för 4 800 klienter och ergoterapi för 4 500 klienter. Rehabiliteringsperiod på institution ordnades för 4 000 gravt handikappade.

När det gäller rehabilitering enligt prövning utgjordes de mest allmänna rehabiliteringsåtgärderna av ASLAK®-kurserna (yrkesorienterad medicinsk rehabilitering), i vilka 14 300 personer deltog. I anpassningskurser deltog 4 100 personer. I psykoterapi för vuxna deltog 8 500 personer och i psykoterapi för unga (personer i åldern 16–25 år) deltog 4 000 personer (tabell 1). Rehabiliteringsperiod på institution ordnades för 3 800 personer, och 1 100 personer fick institutionsrehabilitering på Reumastiftelsens sjukhus.

Tabell 1. Mottagare av prövningsbaserad psykoterapi som ordnas av FPA samt kostnaderna åren 2003-2007

	Mottagare av psykoterapi		Kostnader Miljoner euro
	Sammanlagt	Unga	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9

¹ Under året utreddes hur den psykiatriska rehabiliteringen ska ordnas mellan FPA och kommunerna, och samtidigt preciserades villkoren för beviljande av prövningsbaserad psykoterapi från FPA. Från och med år 2004 har ansvaret för att ordna psykoterapi för barn legat på den offentliga hälso- och sjukvården.

2.5 Rehabiliteringsklienternas åldersstruktur

Rehabiliteringsklienternas medianålder är numera 47 år. Från år 1990 till år 2007 har medianåldern sjunkit med tre år. Betydligt yngre än andra rehabiliteringsklienter var de som fått medicinsk rehabilitering för gravt handikappade. De var i genomsnitt 21 år.

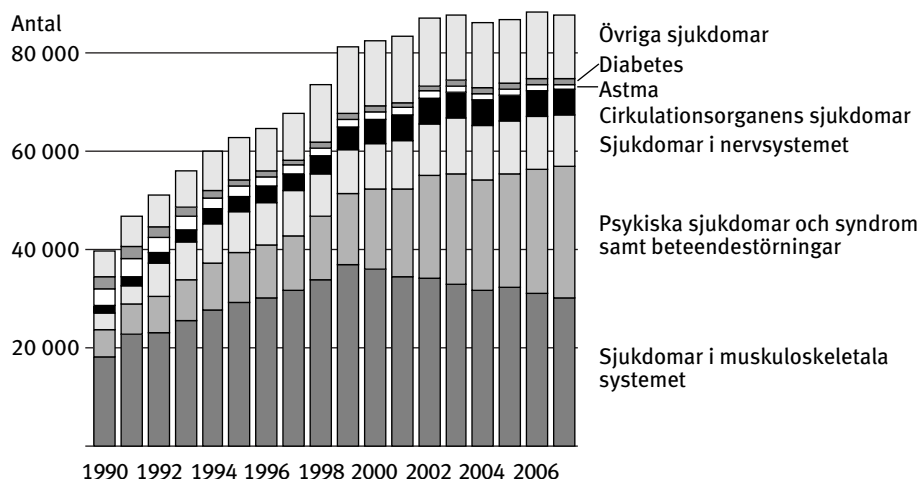
Rehabiliteringsklienternas genomsnittliga ålder varierar mycket beroende på vilken rehabiliteringsåtgärd det är fråga om. Till exempel de som deltar i anpassningskurser för gravt handikappade är i genomsnitt 13 år gamla, medan de som deltar i Tyk-verksamhet är cirka 55 år.

2.6 Sjukdomar som föranleder rehabilitering

Sjukdomar i muskuloskeletala systemet är fortfarande den vanligaste orsaken till rehabilitering, men antalet rehabiliteringsklienter med dessa sjukdomar har minskat år för år (figur 5). Förra året fick 30 100 personer rehabilitering från FPA på grund av sjukdomar i muskuloskeletala systemet. Rehabilitering på grund av psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar fick 27 000 personer, vilket är 6 procent mera än år 2006 (figur 6). Andra stora sjukdomsgrupper var sjukdomar i nervsystemet (10 500) och cirkulationsorganens sjukdomar (5 100).

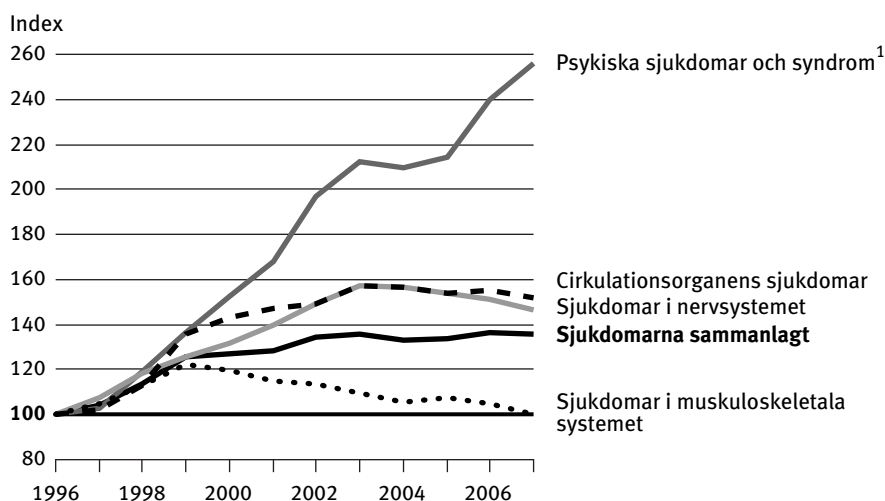
Figur 5

Mottagare av rehabiliteringstjänster efter sjukdom 1990–2007

Figur 6

Mottagare av rehabiliteringstjänster i vissa sjukdomshuvudgrupper 1996–2007 (1996=100)

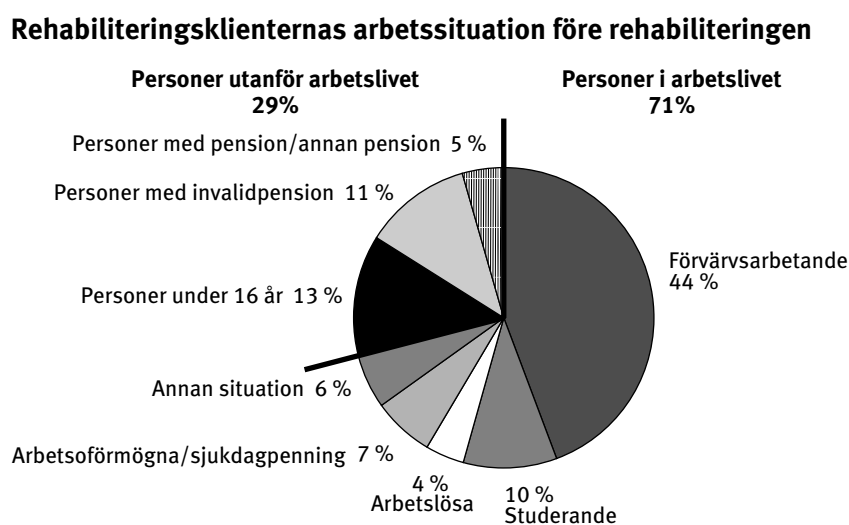

¹Inkluderar inte psykisk utvecklingsstörning

2.7 Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen

Rehabiliteringsklienternas arbetssituation kartläggs före rehabiliteringen. Knappt en tredjedel av dem står utanför arbetslivet, såsom framgår av figur 7. Av personerna i arbetslivet utgörs den största gruppen av förvärvsarbetande, vars andel av alla rehabiliteringsklienter är 44 procent. Andelen studerande är 10 procent och andelen arbetslösa 4 procent.

Figur 7

2.8 Rehabiliteringsklienternas yrkesställning och yrke

Då en rehabiliteringsklient är 16 år eller äldre lagras uppgifter om hans eller hennes yrkesställning och yrke. År 2007 var dessa rehabiliteringsklienters antal 77 700, varav 53 600 var yrkesverksamma och 19 500 icke yrkesverksamma. 4 700 personer hade ett oklassificerbart yrke. Av de rehabiliteringsklienter som hade ett arbete var 90 procent löntagare.

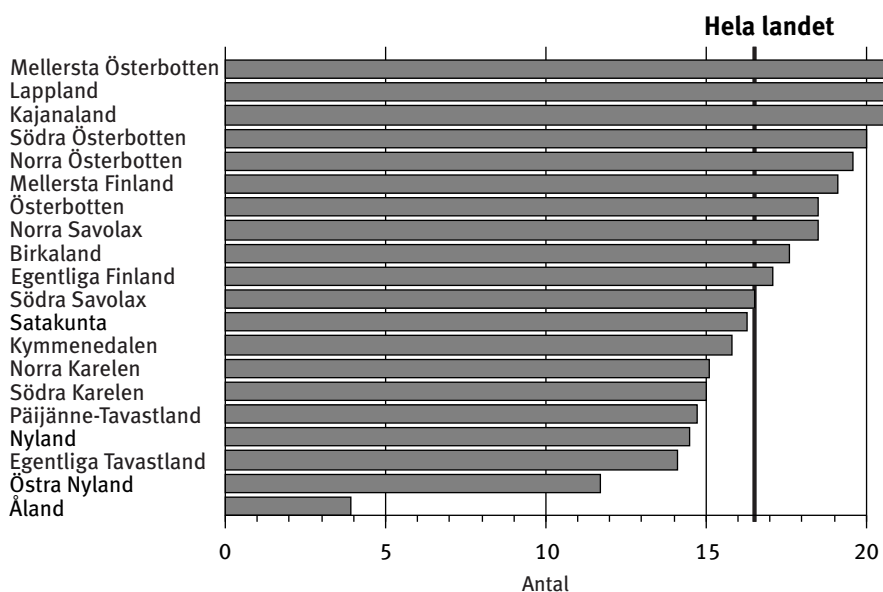
2.9 Den regionala fördelningen bland rehabiliteringsklienterna

Proportionellt sett har antalet rehabiliteringsklienter varit störst i östra och norra Finland ända sedan 1970-talet. Under de senaste åren har även österbottningarna fått betydligt mer rehabilitering än genomsnittet (figur 8).

År 2007 fanns det proportionellt sett största antalet rehabiliteringsklienter i Kajanaland och Lappland samt i Österbottens län. Östra Nyland och Päijänne-Tavastland hade det lägsta antalet rehabiliteringsklienter (exkl. Åland). I län som proportionellt sett har fler rehabiliteringsklienter än andra accentueras betydelsen av medicinsk rehabilitering för gravt handikappade. I Södra Finland ligger tyngdpunkten mera på rehabilitering enligt prövning. Kartan i figur 9 åskådliggör andelen rehabiliteringsklienter av befolkningen kommunvis.

Figur 8

Mottagare av rehabiliteringstjänster per 1 000 invånare landskapsvis 2007

3.0 Rehabiliteringspenning

År 2007 fick 59 000 rehabiliteringsklienter rehabiliteringspenning, som betalas för att trygga utkomsten under rehabiliteringstiden. Jämfört med året innan minskade deras antal med 4,1 procent.

Av dem som fick rehabiliteringspenning deltog 71 procent (41 900) i rehabilitering ordnad av FPA. Av dem som fick rehabiliteringspenning på basis av någon annan lag utgjordes den överlägset största gruppen av personer som hade förmånen på grund av ett rehabiliteringsbeslut med stöd av lagen om företagshälsovård. De här klienterna fick rehabiliteringspenning främst för den tid då de deltog i kurser vars syfte var att förbättra konditionen. Deras antal uppgick till 9 100.

I rehabiliteringspenning betalades 58,5 miljoner euro, vilket var 2,7 procent mindre än året innan. Från år 1992 till år 2007 har de reala kostnaderna för rehabiliteringspenningen vuxit med bara 0,5 procent. Det här beror främst på att rehabiliteringstiderna har blivit kortare. Numera ordnas till exempel långvarig yrkesutbildning i mindre utsträckning än tidigare. Eftersom antalet mottagare av rehabiliteringspenning har vuxit stadigt samtidigt som kostnaderna har minskat har de genomsnittliga kostnaderna för rehabiliteringspenningen per förmånstagare och år sjunkit betydligt.

S.k. rehabiliteringspenning för unga betalades till 4 500 personer. Rehabiliteringspenningen för unga är avsedd för personer i åldern 16–19 år som löper risk att bli utslagna.

Rehabiliteringspenning betalades för 2,1 miljoner dagar, och rehabiliteringsklienterna fick förmånen för i genomsnitt 36 dagar. För dem som fick rehabiliteringstjänster från FPA var rehabiliteringspenningens genomsnittliga belopp 36 euro per dag.

Figur 9

Mottagare av rehabiliteringstjänster, andelen (promille) av befolkningen kommunvis år 2007
Andel av befolkningen, ‰

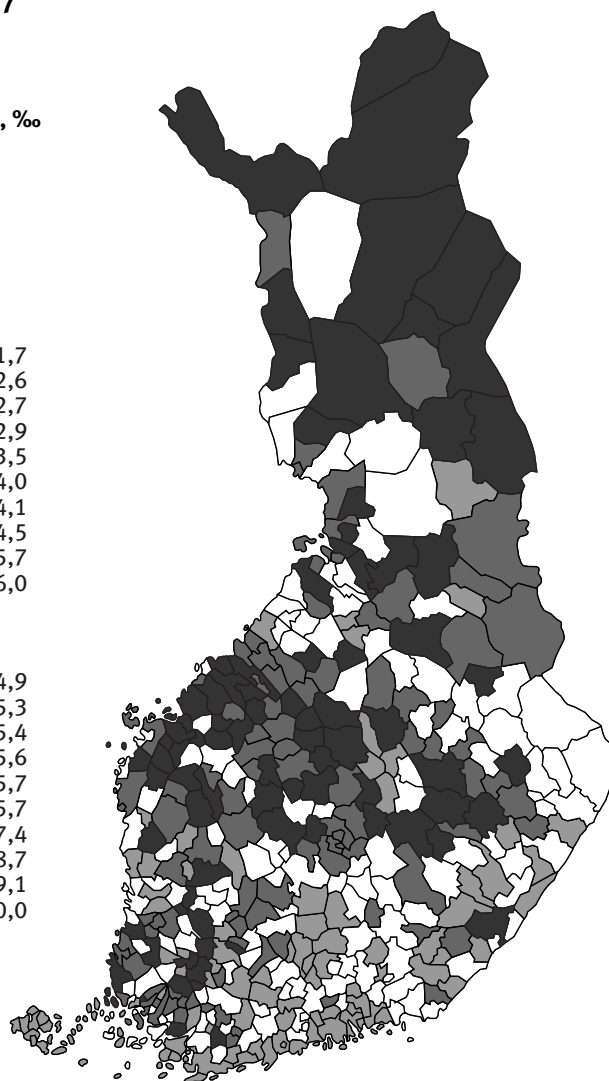
	- 13,9
	14,0 - 16,9
	17,0 - 19,9
	20,0 -

Minsta relationstal

Föglö	1,7
Lumparland	2,6
Kumlinge	2,7
Sund	2,9
Kökar	3,5
Lemland	4,0
Saltvik	4,1
Vårdö	4,5
Finström	5,7
Brändö	6,0

Största relationstal

Savukoski	24,9
Kolari	25,3
Posio	25,4
Viitasaari	25,6
Vörå-Maxmo	25,7
Sodankylä	25,7
Isojoki	27,4
Lestijärvi	28,7
Pelkosenniemi	29,1
Oravais	30,0

---

3 *Materialet och dess tillförlitlighet*

3.1 *Material*

Uppgifterna i publikationen grundar sig på den information som lagrats i förmånsdatabaser i anslutning till systemen för handläggning av rehabiliteringsförmåner. Utifrån dessa förmånsdatabaser produceras årligen register för statistikföringen. Det totala materialet innehåller detaljerade uppgifter om rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna, kostnaderna för åtgärderna samt om rehabiliteringspenningen.

De handläggningssystem som ligger till grund för statistiken är administrativa datasystem som stöder handläggningen av rehabiliteringstjänsterna och utbetalningen av rehabiliteringspenningen. Ansökningarna om rehabiliteringstjänster och rehabiliteringspenning behandlas och avgörs på FPA-byråerna. Den information som uppkommer i samband med handläggningen av ansökan och utbetalningen av förmånen lagras i förmånsdatabaserna för rehabiliteringen. De uppgifter som behövs för statistikföringen sammanställs i statistikregister på individnivå. Av dessa sammanställs statistikregister på summanivå, som utgör underlag för produktionen av statistiken. Datainnehållet i registren kompletteras med uppgifter ur FPAs befolknings- och regionregister.

Lagstiftningen om den rehabilitering som ordnas av FPA och rehabiliteringspenningen reviderades i sin helhet år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005. Rehabiliteringslagstiftningen totalreviderades senast i början av 1990-talet; lagstiftningen trädde i kraft 1.10.1991. Genom reformen strävade man efter att trygga utkomsten under rehabiliteringen bättre än tidigare, göra arbetsfördelningen klarare i fråga om ordnande av rehabilitering samt effektivisera arbetsfördelningen mellan myndigheter och sammanslutningar. Eftersom lagstiftningsreformen ändrade innehållet i rehabiliteringen är den rehabiliteringsstatistik som publicerades före respektive efter år 1992 inte helt jämförbar. Före lagstiftningsreformen indelades FPA-rehabiliteringen i yrkesinriktad rehabilitering, medicinsk rehabilitering och forskning. Den här klassificeringen är dock fortfarande jämförbar även inom nuvarande statistikföring.

Rehabiliteringsförmånerna har omfattats av många lagändringar också efter år 1991. Ändringarnas inverkan har dock varit rätt liten, vilket betyder att rehabiliteringsstatistiken kan anses vara jämförbar från och med år 1992.

I Folkpensionsanstaltens statistiska årsbok redovisas för utvecklingen av lagstiftningen om rehabiliteringsförmånerna. I de årsböcker som har utkommit efter år 2000 omfattar redogörelsen ändringarna från och med 1.1.1990. Tidigare ändringar redovisas i årsboken för år 2000 och i äldre årgångar.

I slutet av år 2001 gjordes ändringar i handläggningssystemet för rehabiliteringstjänster. Till följd av nyordningen ändrades proceduren vid beslut om rehabilitering, vilket ledde till att antalet rehabiliteringsbeslut ökade med cirka 39 000 beslut från år 2001 till år 2002. Även begreppet beslut som brukades i statistiken för år 2003 respektive för år 2002 skiljde sig tekniskt en aning från varandra. År 2003 statistikfördes därmed 15 100 färre beslut än året innan.

3.2 Tillförlitlighet

Statistiken i publikationen grundar sig på det totala materialet om de rehabiliteringstjänster som FPA har tillhandahållit och de rehabiliteringspenningar som FPA har betalat ut. Uppgifterna grundar sig på handläggningssystemen för rehabiliteringsförmånerna, vilka utgörs av förmånsdatabaser på individnivå.

Inom handläggningssystemen utförs automatiska rimlighetskontroller och logiska kontroller, genom vilka programmet kräver att handläggaren korrigerar eller kontrollerar en uppgift.

I systemen för statistikföring görs rimlighetskontroller och logiska kontroller i samband med klassificeringarna. Utifrån dessa kontroller korrigeras felaktiga/obehöriga uppgifter, de exkluderas från statistiken eller styrs till kategorin icke specificerade fall.

Penningbeloppen av de utbetalda förmånerna avstäms månatligen/årligen mot betalningsuppgifterna i bokföringen. Om beloppen inte motsvarar uppgifterna i bokföringen ändras statistikregistren så att de överensstämmer med bokföringen.

4 Begrepp

4.1 Statistiska enheter

Ansökningar

Ansökningarna om rehabiliteringstjänster och rehabiliteringspenning ifylls i regel på FPA-byrån på klientens hemort. Man kan ansöka om flera olika rehabiliteringsåtgärder med samma blankett.

Beslut

Alla rehabiliteringsansökningar handläggs och avgörs på FPA-byråerna. Ett rehabiliteringsbeslut är antingen ett *positivt beslut* eller ett *avslagsbeslut*. Genom ett rehabiliteringsbeslut kan man också dra in utbetalningen av en rehabiliteringsförmån. En rehabiliteringsansökan kan gälla antingen en eller flera rehabiliteringsåtgärder. Om ansökan avser flera åtgärder och avgörandena fattas samtidigt utfärdas ett enda beslut. De åtgärder som beslutet innehåller statistikförs dock alltid som om de grundade sig på separata rehabiliteringsbeslut.

Klienten får ett *beslut om justering* av rehabiliteringsärendet, ifall det sker ändringar i hans eller hennes rehabiliteringsplan eller i grunderna för rehabiliteringen. Den vanligaste ändringen är att man i rehabiliteringsplanen inför en ny rehabiliteringsåtgärd som gäller t.ex. fortsatt terapi inom öppenvården, eller att man inför en ny rehabiliteringsinsats. Beslut om justering kan betraktas som normala rehabiliteringsavgöranden. I över 97 procent av fallen är de positiva beslut.

Klienten ges ett *beslut om indragning* ifall rehabiliteringen avbryts, rätten till rehabiliteringsåtgärden upphör eller om villkoren för utbetalning av förmånen av någon annan orsak inte uppfylls.

Ett beslut om rehabiliteringspenning är antingen ett positivt beslut eller ett avslagsbeslut. Genom beslutet kan man också dra in utbetalningen av rehabiliteringspenningen. Även i fråga om rehabiliteringspenning kan justeringsbeslut fattas.

Mottagare av rehabiliteringsförmåner

En *rehabiliteringsklient/mottagare av rehabiliteringstjänster* är en person för vilken rehabilitering har bekostats under det aktuella året. Beslutet om en rehabiliteringsåtgärd kan ha fattats redan tidigare. Som rehabiliteringsklienter räknas även de personer som har fått enbart rehabiliteringspenning från FPA (lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner). En *ny rehabiliteringsklient* är en person som inte har fått FPA-rehabilitering på minst fem år.

En *mottagare av rehabiliteringspenning* är en person som under det aktuella året har fått rehabiliteringspenning med stöd av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner eller för rehabilitering som ordnats med stöd av en annan lag, eller som har fått rehabiliteringspenning endast i egenskap av en ung handikappad person (FRPL 20 §) eller på basis av läroavtal eller som har fått enbart ersättning för uppehälle. Beslutet om rehabiliteringspenningen kan ha fattats redan tidigare.

Rehabiliteringsåtgärder

I statistiken presenteras rehabiliteringen enligt indelningen i rehabiliteringslagstiftningen, d.v.s. yrkesinriktad rehabilitering för handikappade, medicinsk rehabilitering för gravt handikappade samt rehabilitering enligt prövning.

Med en rehabiliteringsåtgärd avses den rehabiliteringstjänst som har betalats för rehabiliteringsklienten. Innehållet i rehabiliteringsåtgärderna har noga definierats i FPAs förmånsanvisningar.

Statistikföringen efter åtgärd ändrades i början av år 2002. Den nya indelningen av åtgärderna ger exaktare statistikuppgifter än tidigare om de klienter som deltagit i anpassningsträningsskurser, rehabiliteringskurser eller försöks- och utvecklingsprojekt samt om kostnaderna.

Antalet personer som har deltagit i projekt inom den aktiva socialpolitiken och kostnaderna för dessa syns i statistiken endast i fråga om rehabiliteringsklienter som har fått ett individuellt rehabiliteringsbeslut.

Kostnader

Kostnaderna består av de egentliga åtgärdskostnaderna och utkomstskyddet under rehabiliteringen (rehabiliteringspenning). Kostnaderna avser de kostnader som betalats under året.

De rehabiliteringskostnader som hänför sig till individen är i den här statistiken något lägre än de kostnader som uppges i resultaträkningen för FPA. Skillnaden beror på att när det gäller kostnader som hänför sig till individen ingår i resultaträkningen även sådana utgiftsposter (t.ex. anslag för ombyggnad av rehabiliteringsanstalter) som inte kan uppges individuellt.

4.2 Faktorer som beskriver rehabiliteringsklienterna, åtgärderna och kostnaderna

Ålder

Rehabiliteringsklienternas ålder bestäms utifrån deras ålder vid årets slut. I tabeller som gäller ålder uppges förutom fördelningar även medianåldern, detta för att göra det lättare att uppfatta åldersstrukturen. Med medianålder avses den ålder vid vilken hälften av rehabiliteringsklienterna är äldre och hälften yngre.

Sjukdom

Uppgifterna om rehabiliteringsklientens sjukdom avser i statistiken den sjukdom som har föranlett ansökan. För rehabiliteringsklienten antecknas den huvudsakliga sjukdomen, samt ytterligare högst två sjukdomar om han eller hon har flera sjukdomar eller handikapp.

I statistiken över rehabiliteringen presenteras sjukdomarna antingen enligt sjukdomshuvudgrupp eller enligt enskild sjukdom/sjukdomsgrupp. Grunden för valet av enskilda sjukdomar och sjukdomsgrupper har varit deras betydelse med tanke på rehabiliteringen.

Sjukdomsdiagnoserna och motsvarande koder baserar sig på revision 10 av den internationella sjukdomsklassifikationen (ICD-10) som togs i bruk i Finland i början av år 1996. Den grundar sig på föregående klassifikation (ICD-9). På grund av tillämpningen av den nya klassifikationen kan statistik före 1996 som grundar sig på den äldre sjukdomsklassifikationen inte direkt jämföras med statistiken i den här publikationen.

Yrke och utbildning

FPA:s nuvarande yrkesklassificering togs i bruk i början av år 1988. Klassificeringen baserar sig på den nordiska yrkesklassificeringen, som bearbetats något vid FPA för att motsvara socialförsäkringens behov. Klassificeringen har således kompletterats med vissa grupper som ingår i gruppen icke yrkesverksamma. Denna klassificering används också inom arbetskraftsförvaltningen.

I publikationen används en klassificering som baserar sig på en kombination av yrkesställning och yrke. Uppgift om yrke uppges med en kod, där de två första tecknen anger yrke och det tredje tecknet yrkesställning.

Som yrke anges rehabiliteringsklientens senaste huvudsakliga yrke. Uppgift om yrke lagras för alla rehabiliteringsklienter som har fyllt 16 år. I tabellerna anges yrket enligt yrkesställning, och noggrannheten är på huvudgruppsnivå. Gruppen ”övriga icke yrkesverksamma” består av studerande, unga handikappade, personer som utför hushållsarbete (inte husmödrar) samt personer som lämnat det aktiva arbetslivet.

Region

Som boendekommun anges rehabiliteringsklientens boendekommun vid årets slut. Då det gäller klassificeringarna efter landskap, försäkringskrets och sjukvårdsdistrikt ingår uppgifter om utomlands bosatta personer bara i siffrorna för hela landet. Befolkningsuppgifterna grundar sig på FPA:s databas, som innehåller data per varje försäkrad. Statistikföringstidpunkten är årets slut.

Förutom fördelning efter kommun, landskap och sjukvårdsdistrikt presenteras statistiken även enligt FPA:s egen administrativa kretsindelning (försäkringskrets).

Laggrund för rehabiliteringspenning

Med laggrund för rehabiliteringspenning avses den lag enligt vilken klienten får den rehabilitering som utgör grund för utbetalningen av rehabiliteringspenningen.

Grund för bestämmande av rehabiliteringspenning

Med grund för bestämmande av rehabiliteringspenning avses i vilken form och till vilket belopp rehabiliteringsklienten har rätt att få rehabiliteringspenning.

I tabellerna förekommande förkortningar av rehabiliteringsåtgärder

- ASLAK®-kurssit, d.v.s. ASLAK®-kurser (Yrkesorienterad medicinsk rehabilitering)
- Tyk-toiminta, d.v.s. Tyk-verksamhet (Träning för att bevara och förbättra arbetsförmågan)
- Typo-kurssit, d.v.s. Typo-kurser (Rehabiliteringskurser för personer utanför arbetslivet)
- Tules-kurssit, d.v.s. Tules-kurser (Kurser för personer med sjukdomar i rörelseorganen)
- IP-kurssit, d.v.s. IP-kurser (Kurser för äldre, handikappade långtidsarbetslösa)
- LN-kuntoutus, d.v.s. LN-rehabilitering (Utvecklingsprojekt för psykiatrisk rehabilitering av barn och unga).

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2007: sukupuoli ja ikäryhmä

Ikäryhmä	Kuntoutujat						Kustannukset, 1 000 euroa				
	Kaikki- aan	Kuntou- tuspäl- velut	Kuntoutusraha				Kaikkiaan	Kuntoutus- palvelut	Kuntoutusraha		
			Kaikki- aan	Kuntou- tuspäl- velut Kelalta	Kuntou- tuspäl- velut muualta	Ei ole saanut kuntou- tuspäl- veluja ¹			Kaikki- aan	Kuntou- tuspäl- velut Kelalta	Omai- sille makse- tut
Molemmat sukupuolet											
Kaikki	105 326	87 846	58 999	41 881	12 925	4 442	291 340	233 060	58 280	34 187	1 202
0– 6	3 102	3 102	-	-	-	-	15 616	15 616	-	-	-
7–15	7 009	7 009	-	-	-	-	30 489	30 489	-	-	-
16–19	5 264	4 019	3 591	490	38	3 063	22 889	8 724	14 165	1 271	6
20–24	5 502	4 674	2 748	1 148	286	1 321	18 829	10 624	8 205	2 773	14
25–29	5 097	4 513	1 742	1 282	455	18	14 112	10 771	3 341	2 828	53
30–34	5 026	4 020	2 202	1 568	638	13	11 694	8 992	2 702	2 199	144
35–39	6 382	4 686	3 748	2 688	1 065	9	14 192	11 037	3 155	2 526	236
40–44	10 267	7 720	7 102	5 239	1 892	8	22 512	17 665	4 847	3 967	278
45–49	13 739	10 807	10 059	7 598	2 494	6	31 237	25 107	6 130	5 077	193
50–54	16 822	13 794	12 650	9 950	2 753	4	39 173	31 704	7 470	6 369	143
55–59	16 621	13 957	11 964	9 570	2 448	-	41 511	34 879	6 632	5 816	99
60–64	6 573	5 636	3 158	2 325	844	-	21 207	19 590	1 618	1 350	34
65–69	1 371	1 358	35	23	12	-	3 336	3 320	16	12	0
70–	2 551	2 551	-	-	-	-	4 543	4 543	-	-	-
Miehet											
Kaikki	41 975	35 187	21 917	14 975	4 531	2 483	129 838	102 923	26 915	13 834	582
0– 6	1 979	1 979	-	-	-	-	9 741	9 741	-	-	-
7–15	4 525	4 525	-	-	-	-	19 025	19 025	-	-	-
16–19	2 747	2 031	2 044	268	18	1 758	12 240	4 105	8 135	728	4
20–24	2 201	1 738	1 408	544	163	704	8 163	3 959	4 205	1 282	7
25–29	1 878	1 557	845	573	266	9	5 852	4 179	1 673	1 337	26
30–34	1 881	1 426	992	703	295	1	4 847	3 574	1 273	998	73
35–39	2 484	1 752	1 579	1 135	444	4	5 855	4 456	1 399	1 052	124
40–44	3 757	2 841	2 594	1 978	627	1	8 927	6 879	2 048	1 651	128
45–49	4 792	3 799	3 421	2 641	787	3	11 958	9 587	2 371	1 918	96
50–54	5 864	4 847	4 170	3 294	890	3	14 941	12 135	2 806	2 311	70
55–59	5 760	4 910	3 769	3 021	761	-	15 611	13 256	2 355	2 021	38
60–64	2 678	2 360	1 076	806	273	-	9 685	9 043	642	532	14
65–69	627	620	19	12	7	-	1 601	1 591	10	6	0
70–	802	802	-	-	-	-	1 393	1 393	-	-	-
Naiset											
Kaikki	63 351	52 659	37 082	26 906	8 394	1 959	161 502	130 137	31 365	20 352	620
0– 6	1 123	1 123	-	-	-	-	5 875	5 875	-	-	-
7–15	2 484	2 484	-	-	-	-	11 464	11 464	-	-	-
16–19	2 517	1 988	1 547	222	20	1 305	10 649	4 619	6 030	543	2
20–24	3 301	2 936	1 340	604	123	617	10 666	6 666	4 000	1 491	7
25–29	3 219	2 956	897	709	189	9	8 261	6 592	1 668	1 491	27
30–34	3 145	2 594	1 210	865	343	12	6 847	5 418	1 429	1 201	71
35–39	3 898	2 934	2 169	1 553	621	5	8 336	6 580	1 756	1 474	112
40–44	6 510	4 879	4 508	3 261	1 265	7	13 585	10 786	2 799	2 316	150
45–49	8 947	7 008	6 638	4 957	1 707	3	19 279	15 520	3 760	3 160	97
50–54	10 958	8 947	8 480	6 656	1 863	1	24 232	19 569	4 664	4 058	73
55–59	10 861	9 047	8 195	6 549	1 687	-	25 900	21 623	4 277	3 795	61
60–64	3 895	3 276	2 082	1 519	571	-	11 522	10 547	975	818	20
65–69	744	738	16	11	5	-	1 735	1 729	7	6	0
70–	1 749	1 749	-	-	-	-	3 149	3 149	-	-	-

¹ Saaanut kuntoutusrahaa vain vajaakuntoisena nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

KUNTOUTUS

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja päätöksen laatu

Sairauspääryhmä Sairausryhmä			Kaikkiaan ¹	Myönteiset ²		Hylkäävät ²	
				Lkm	%	Lkm	%
Kaikki sairaudet			141 346	102 871	72,8	24 976	19,5
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	489	387	79,1	102	20,9
II	C00-D49	Kasvaimet	2 844	2 412	84,8	432	15,2
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	3 133	2 498	79,7	635	20,3
	E10-E14	Diabetes	1 504	1 221	81,2	283	18,8
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	39 470	32 681	82,8	6 789	17,2
	F20-F29	Psykoosit	1 556	1 163	74,7	393	25,3
	F30-F39	Mielialahäiriöt	13 756	11 164	81,2	2 592	18,8
	F40-F48	Neuroosit	5 220	4 338	83,1	882	16,9
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytös-häiriöt	2 963	2 436	82,2	527	17,8
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	5 257	4 597	87,4	660	12,6
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	22 661	19 385	85,5	3 276	14,5
	G35	Pesäkekovettumatauti	5 259	4 545	86,4	714	13,6
	G40,G41	Epilepsia	1 821	1 559	85,6	262	14,4
	G80	CP-oireyhtymä	5 888	5 273	89,6	615	10,4
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	1 738	1 502	86,4	236	13,6
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	1 279	1 095	85,6	184	14,4
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	9 219	6 805	73,8	2 414	26,2
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	1 352	958	70,9	394	29,1
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	6 092	4 655	76,4	1 437	23,6
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	1 737	1 270	73,1	467	26,9
	J45,J46	Astma	1 177	855	72,6	322	27,4
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet				81	23,3
	J47		347	266	76,7		
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	480	313	65,2	167	34,8
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	116	62	53,4	54	46,6
	L40-L41	Psoriaasi	232	158	68,1	74	31,9
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	31 399	23 389	74,5	8 010	25,5
	M05,M06, M08	Nivelreuma	5 500	4 306	78,3	1 194	21,7
	M15-M19	Nivelrikko	2 740	1 839	67,1	901	32,9
	M45,M46	Selkärankareuma	1 099	782	71,2	317	28,8
	M47	Spondyloosi	1 317	978	74,3	339	25,7
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	4 396	3 339	76,0	1 057	24,0
	M79	Fibromyalgia	1 260	856	67,9	404	32,1
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	8 756	6 751	77,1	2 005	22,9
XVII	Q00-Q99	Syynnänsäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi-poikkeavuudet	7 028	6 251	88,9	777	11,1
XVIII	R00-R99	Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	1 307	1 048	80,2	259	19,8
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	2 964	2 276	76,8	688	23,2
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 834	1 458	79,5	376	20,5
		Ei tietoa	13 764	101	0,7	164	61,9

¹ Sisältää 13 499 lakkautuspäätöstä tai rauennutta päätöstä, joista sairaustieto puuttuu.

² Sisältää myös tarkistus päätökset.

Huom. Lakkautuksia ei oteta mukaan hylkäysprosenttia laskettaessa.

3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammattillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Koko maa¹	141 346	100,0	18 416	13,0	61 899	43,8	61 031	43,2
Uusimaa	30 361	100,0	2 599	8,6	12 225	40,3	15 537	51,2
Itä-Uusimaa	1 556	100,0	139	8,9	810	52,1	607	39,0
Varsinais-Suomi	14 327	100,0	1 856	13,0	6 344	44,3	6 127	42,8
Satakunta	5 566	100,0	863	15,5	2 393	43,0	2 310	41,5
Kanta-Häme	3 483	100,0	418	12,0	1 463	42,0	1 602	46,0
Pirkanmaa	11 410	100,0	1 656	14,5	4 777	41,9	4 977	43,6
Päijät-Häme	5 924	100,0	988	16,7	1 416	23,9	3 520	59,4
Kymenlaakso	5 062	100,0	398	7,9	2 306	45,6	2 358	46,6
Etelä-Karjala	3 293	100,0	476	14,5	1 623	49,3	1 194	36,3
Etelä-Savo	4 517	100,0	548	12,1	2 232	49,4	1 737	38,5
Pohjois-Savo	6 546	100,0	1 068	16,3	2 389	36,5	3 089	47,2
Pohjois-Karjala	4 678	100,0	520	11,1	2 019	43,2	2 139	45,7
Keski-Suomi	8 510	100,0	1 091	12,8	4 439	52,2	2 980	35,0
Etelä-Pohjanmaa	5 604	100,0	619	11,0	2 830	50,5	2 155	38,5
Pohjanmaa	4 734	100,0	551	11,6	2 348	49,6	1 835	38,8
Keski-Pohjanmaa	3 229	100,0	692	21,4	1 704	52,8	833	25,8
Pohjois-Pohjanmaa	13 199	100,0	2 504	19,0	6 166	46,7	4 529	34,3
Kainuu	2 893	100,0	450	15,6	1 479	51,1	964	33,3
Lappi	5 983	100,0	942	15,7	2 589	43,3	2 452	41,0
Ahvenanmaa	458	100,0	34	7,4	347	75,8	77	16,8
Koko maa¹	141 346	100,0	18 416	13,0	61 899	43,8	61 031	43,2
Pohjois-Suomi	22 075	100,0	3 896	17,6	10 234	46,4	7 945	36,0
Länsi-Suomi	22 077	100,0	2 953	13,4	11 321	51,3	7 803	35,3
Itä-Suomi	19 034	100,0	2 612	13,7	8 263	43,4	8 159	42,9
Lounais-Suomi	31 761	100,0	4 409	13,9	13 861	43,6	13 491	42,5
Etelä-Suomi	46 386	100,0	4 542	9,8	18 220	39,3	23 624	50,9
Helsinki	12 317	100,0	1 011	8,2	4 533	36,8	6 773	55,0
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	34 069	100,0	3 531	10,4	13 687	40,2	16 851	49,5
Koko maa¹	141 346	100,0	18 416	13,0	61 899	43,8	61 031	43,2
H:gin ja Uudenmaan shp	31 917	100,0	2 738	8,6	13 035	40,8	16 144	50,6
Varsinais-Suomen shp	14 327	100,0	1 856	13,0	6 344	44,3	6 127	42,8
Satakunnan shp	5 566	100,0	863	15,5	2 393	43,0	2 310	41,5
Kanta-Hämeen shp	3 483	100,0	418	12,0	1 463	42,0	1 602	46,0
Pirkanmaan shp	11 410	100,0	1 656	14,5	4 777	41,9	4 977	43,6
Päijät-Hämeen shp	5 941	100,0	988	16,6	1 421	23,9	3 532	59,5
Kymenlaakson shp	5 045	100,0	398	7,9	2 301	45,6	2 346	46,5
Etelä-Karjalan shp	3 293	100,0	476	14,5	1 623	49,3	1 194	36,3
Etelä-Savon shp	3 490	100,0	453	13,0	1 714	49,1	1 323	37,9
Itä-Savon shp	1 027	100,0	95	9,3	518	50,4	414	40,3
Pohjois-Karjalan shp	4 678	100,0	520	11,1	2 019	43,2	2 139	45,7
Pohjois-Savon shp	6 546	100,0	1 068	16,3	2 389	36,5	3 089	47,2
Keski-Suomen shp	8 510	100,0	1 091	12,8	4 439	52,2	2 980	35,0
Etelä-Pohjanmaan shp	5 753	100,0	648	11,3	2 897	50,4	2 208	38,4
Vaasan shp	4 585	100,0	522	11,4	2 281	49,7	1 782	38,9
Keski-Pohjanmaan shp	3 229	100,0	692	21,4	1 704	52,8	833	25,8
Pohjois-Pohjanmaan shp	13 199	100,0	2 504	19,0	6 166	46,7	4 529	34,3
Kainuun shp	2 893	100,0	450	15,6	1 479	51,1	964	33,3
Länsi-Pohjan shp	1 284	100,0	217	16,9	591	46,0	476	37,1
Lapin shp	4 699	100,0	725	15,4	1 998	42,5	1 976	42,1
Ahvenanmaa	458	100,0	34	7,4	347	75,8	77	16,8

¹ Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

4. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja päätöksen laatu

Lakiperuste Toimenpide Sukupuoli	Kaikkiaan		Myönteiset ¹		Hylkäävät ¹		Lakkautukset ²	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	% ²	Lkm	%
Kaikki	141 346	100,0	102 871	72,8	24 976	19,5	13 499	9,6
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	18 416	100,0	12 175	66,1	4 570	27,3	1 671	9,1
Pohjakoulutus	172	100,0	121	70,3	31	20,4	20	11,6
Ammattikoulutus	2 687	100,0	1 864	69,4	433	18,9	390	14,5
Korkeakouluopiskelu	420	100,0	289	68,8	77	21,0	54	12,9
Muu koulutus	525	100,0	1	0,2	524	99,8	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 735	100,0	1 338	77,1	271	16,8	126	7,3
Tyk-toiminta	3 865	100,0	2 372	61,4	1 233	34,2	260	6,7
Elinkeinotuki	70	100,0	27	38,6	38	58,5	5	7,1
Ammatilliset kuntoutuskurssit	825	100,0	585	70,9	100	14,6	140	17,0
Kuntoutustarveselvitys	1 858	100,0	1 403	75,5	343	19,6	112	6,0
Kuntoutustutkimus	3 226	100,0	2 003	62,1	1 076	34,9	147	4,6
Työ- ja koulutuskokeilut	1 321	100,0	922	69,8	307	25,0	92	7,0
Työhönvalmennus	1 393	100,0	1 083	77,7	100	8,5	210	15,1
Tutkimuslausunto	62	100,0	49	79,0	11	18,3	2	3,2
Kuntoutuslaitosjakso	51	100,0	35	68,6	9	20,5	7	13,7
Muu kuntoutustoimenpide	92	100,0	-	-	-	-	92	100,0
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta	114	100,0	83	72,8	17	17,0	14	12,3
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	61 899	100,0	48 033	77,6	7 125	12,9	6 741	10,9
Kuntoutuslaitosjakso	6 965	100,0	4 783	68,7	1 537	24,3	645	9,3
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	2 910	100,0	2 058	70,7	591	22,3	261	9,0
- Kuntoutuskurssit	707	100,0	493	69,7	126	20,4	88	12,4
- Sopeutumisvalmennuskurssit	2 050	100,0	1 565	76,3	312	16,6	173	8,4
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	821	100,0	613	74,7	88	12,6	120	14,6
Neuropsykologinen kuntoutus	517	100,0	348	67,3	112	24,3	57	11,0
Psykoteraapia	1 053	100,0	769	73,0	156	16,9	128	12,2
Toimintaterapia	8 279	100,0	6 496	78,5	968	13,0	815	9,8
Puheterapia	8 794	100,0	7 004	79,6	1 063	13,2	727	8,3
Musiikkiterapia	2 417	100,0	1 914	79,2	263	12,1	240	9,9
Fysioterapia	30 095	100,0	24 034	79,9	2 341	8,9	3 720	12,4
Muu kuntoutustoimenpide	18	100,0	2	11,1	3	60,0	13	72,2
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta	30	100,0	12	40,0	3	20,0	15	50,0
Harkinnanvarainen kuntoutus	61 031	100,0	42 663	69,9	13 281	23,7	5 087	8,3
Opiskelun ja työn apuvälineet	129	100,0	59	45,7	68	53,5	2	1,6
Kuntoutuslaitosjakso	5 702	100,0	3 291	57,7	2 151	39,5	260	4,6
Kuntoutus- ja sopeut.valm.kurssit	35 157	100,0	23 958	68,1	7 988	25,0	3 211	9,1
Kuntoutuskurssit ³	24 743	100,0	19 603	79,2	2 432	11,0	2 708	10,9
- ASLAK@-kurssit	8 545	100,0	7 035	82,3	1 002	12,5	508	5,9
- Tules-kurssit	5 731	100,0	4 658	81,3	210	4,3	863	15,1
- Typo-kurssit	2 489	100,0	1 880	75,5	294	13,5	315	12,7
- IP-kurssit	338	100,0	250	74,0	26	9,4	62	18,3
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 990	100,0	1 505	75,6	239	13,7	246	12,4
- Muut kuntoutuskurssit	5 650	100,0	4 275	75,7	661	13,4	714	12,6
Sopeutumisvalmennuskurssit	5 672	100,0	4 355	76,8	814	15,7	503	8,9
- Mielenterveysop.valm.kurssit	431	100,0	308	71,5	74	19,4	49	11,4
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	5 241	100,0	4 047	77,2	740	15,5	454	8,7
Tyk-toiminta	219	100,0	167	76,3	34	16,9	18	8,2
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1 996	100,0	1 317	66,0	514	28,1	165	8,3
Aikuisten psykoteraapia	10 308	100,0	7 557	73,3	1 992	20,9	759	7,4
Nuorten psykoteraapia	4 207	100,0	3 590	85,3	236	6,2	381	9,1
Neuropsykologinen kuntoutus	187	100,0	116	62,0	57	32,9	14	7,5
Muu kuntoutustoimenpide	7	100,0	6	85,7	1	14,3	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta	3 119	100,0	2 602	83,4	240	8,4	277	8,9
Kaikki	141 346	100,0	102 871	72,8	24 976	19,5	13 499	9,6
Miehet	63 188	100,0	46 249	73,2	10 673	18,8	6 266	9,9
Naiset	78 158	100,0	56 622	72,4	14 303	20,2	7 233	9,3

¹ Sisältää myös tarkistuspäätökset. Tarkistukset ovat joko myönteisiä tai hylkääviä kuntoutusratkaisuja.

² Sisältää myös rauenneet päätökset.

³ Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

5. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2007: päätöksen laatu, ikä ja kuntouksen lakiperuste

Ikäryhmä	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki päätökset								
Kaikki	141 346	100,0	18 416	100,0	61 899	100,0	61 031	100,0
0– 6	10 527	7,4	-	-	10 243	16,5	284	0,5
7–15	19 473	13,8	332	1,8	17 239	27,9	1 902	3,1
16–19	7 776	5,5	2 473	13,4	3 316	5,4	1 987	3,3
20–24	7 549	5,3	1 825	9,9	2 504	4,0	3 220	5,3
25–29	6 933	4,9	1 495	8,1	1 875	3,0	3 563	5,8
30–34	6 252	4,4	1 220	6,6	1 865	3,0	3 167	5,2
35–39	7 019	5,0	1 257	6,8	2 077	3,4	3 685	6,0
40–44	10 265	7,3	1 653	9,0	2 682	4,3	5 930	9,7
45–49	13 570	9,6	2 105	11,4	3 369	5,4	8 096	13,3
50–54	17 131	12,1	2 741	14,9	4 386	7,1	10 004	16,4
55–59	17 914	12,7	2 776	15,1	5 979	9,7	9 159	15,0
60–64	10 604	7,5	539	2,9	6 364	10,3	3 701	6,1
65–69	1 925	1,4	-	-	-	-	1 925	3,2
70–	4 408	3,1	-	-	-	-	4 408	7,2
Myönteiset päätökset¹								
Kaikki	102 871	72,8	12 175	66,1	48 033	77,6	42 663	69,9
0– 6	8 619	6,1	-	-	8 406	13,6	213	0,3
7–15	15 262	10,8	274	1,5	13 496	21,8	1 492	2,4
16–19	5 835	4,1	1 733	9,4	2 611	4,2	1 491	2,4
20–24	5 562	3,9	1 141	6,2	1 937	3,1	2 484	4,1
25–29	5 218	3,7	1 008	5,5	1 467	2,4	2 743	4,5
30–34	4 537	3,2	809	4,4	1 397	2,3	2 331	3,8
35–39	5 131	3,6	854	4,6	1 559	2,5	2 718	4,5
40–44	7 504	5,3	1 108	6,0	2 067	3,3	4 329	7,1
45–49	9 864	7,0	1 390	7,5	2 603	4,2	5 871	9,6
50–54	12 162	8,6	1 789	9,7	3 281	5,3	7 092	11,6
55–59	12 442	8,8	1 775	9,6	4 462	7,2	6 205	10,2
60–64	7 261	5,1	294	1,6	4 747	7,7	2 220	3,6
65–69	1 058	0,7	-	-	-	-	1 058	1,7
70–	2 416	1,7	-	-	-	-	2 416	4,0
Hylkäävät päätökset¹								
Kaikki	24 976	19,5	4 570	27,3	7 125	12,9	13 281	23,7
0– 6	1 093	0,9	-	-	1 042	1,9	51	0,1
7–15	2 314	1,8	43	0,3	2 024	3,7	247	0,4
16–19	1 131	0,9	442	2,6	390	0,7	299	0,5
20–24	1 097	0,9	409	2,4	262	0,5	426	0,8
25–29	1 004	0,8	302	1,8	170	0,3	532	1,0
30–34	1 035	0,8	294	1,8	190	0,3	551	1,0
35–39	1 177	0,9	297	1,8	235	0,4	645	1,2
40–44	1 838	1,4	428	2,6	337	0,6	1 073	1,9
45–49	2 525	2,0	574	3,4	393	0,7	1 558	2,8
50–54	3 367	2,6	745	4,4	538	1,0	2 084	3,7
55–59	3 732	2,9	827	4,9	700	1,3	2 205	3,9
60–64	2 259	1,8	209	1,2	844	1,5	1 206	2,2
65–69	738	0,6	-	-	-	-	738	1,3
70–	1 666	1,3	-	-	-	-	1 666	3,0

¹ Sisältää myös tarkistuspäätökset. Lakkautuksia ei oteta mukaan hylkäysprosenttia laskettaessa.² Sisältää myös rauenneet kuntoutuspäätökset.

Ikäryhmä	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Lakkautukset²								
Kaikki	13 499	9,6	1 671	9,1	6 741	10,9	5 087	8,3
0- 6	815	0,6	-	-	795	1,3	20	0,0
7-15	1 897	1,3	15	0,1	1 719	2,8	163	0,3
16-19	810	0,6	298	1,6	315	0,5	197	0,3
20-24	890	0,6	275	1,5	305	0,5	310	0,5
25-29	711	0,5	185	1,0	238	0,4	288	0,5
30-34	680	0,5	117	0,6	278	0,4	285	0,5
35-39	711	0,5	106	0,6	283	0,5	322	0,5
40-44	923	0,7	117	0,6	278	0,4	528	0,9
45-49	1 181	0,8	141	0,8	373	0,6	667	1,1
50-54	1 602	1,1	207	1,1	567	0,9	828	1,4
55-59	1 740	1,2	174	0,9	817	1,3	749	1,2
60-64	1 084	0,8	36	0,2	773	1,2	275	0,5
65-69	129	0,1	-	-	-	-	129	0,2
70-	326	0,2	-	-	-	-	326	0,5

6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä, sukupuoli ja ikäryhmä

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä	
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-		
Molemmat sukupuolet										
	Kaikki sairaudet	87 846	10 111	8 693	8 533	12 406	24 601	19 593	3 909	47
I	A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	242	8	6	7	10	52	117	42	58
II	C00-D49 Kasvaimet	1 834	123	74	43	108	390	580	516	58
IV	E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	2 674	135	129	129	371	928	787	195	51
	E10-E14 Diabetes	1 328	-	48	53	177	440	464	146	54
V	F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	26 983	5 399	5 788	5 707	4 116	4 170	1 739	64	28
	F20-F29 Psykoosit	1 100	20	324	438	202	80	35	1	28
	F30-F39 Mielialahäiriöt	11 895	93	1 847	3 061	2 656	2 981	1 217	40	38
	F40-F48 Neuroosit	4 665	111	1 106	1 529	868	764	281	6	31
	F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	1 851	889	547	206	126	74	9	-	16
	F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	2 542	1 013	852	282	171	126	95	3	18
VI	G00-G99 Hermoston sairaudet	10 418	1 310	931	838	1 482	2 739	2 667	451	47
	G35 Pesäkekovettumatauti	2 050	1	16	116	362	686	801	68	52
	G40,G41 Epilepsia	809	256	169	107	101	91	70	15	23
	G80 CP-oireyhtymä	2 024	736	459	310	193	195	123	8	20
VII	H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	787	117	124	84	122	149	126	65	41
VIII	H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	884	307	184	63	62	121	124	23	21
IX	I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	5 088	23	31	57	300	1 328	2 381	968	58
	I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet	1 104	-	-	4	26	251	505	318	59
	I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	2 286	13	19	34	128	492	1 267	333	58
X	J00-J99 Hengityselinten sairaudet	1 424	70	29	58	174	433	471	189	54
	J45,J46 Astma	1 051	63	25	45	141	342	323	112	52
	J40-J44 Muut pitkäaikaiset alahengitys-									
	J47 teiden sairaudet	227	1	1	2	12	51	104	56	59
XII	L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	373	13	42	62	59	99	88	10	46
	L20,L22 Atooppinen ihottuma	95	4	23	24	19	18	7	-	32
	L40-L41 Psoriaasi	152	2	4	8	24	58	49	7	52
XIII	M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	30 094	501	454	972	4 881	12 721	9 348	1 217	52
	M05,M06, M08 Nivelreuma	2 708	455	277	114	280	636	732	214	49
	M15-M19 Nivelrikko	2 562	-	1	12	135	890	1 161	363	56
	M45,M46 Selkärankareuma	729	-	23	90	168	258	160	30	48
	M47 Spondyloosi	1 396	-	2	12	104	582	614	82	54
	M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	4 276	-	20	188	871	1 864	1 265	68	51
	M79 Fibromyalgia	1 081	1	11	46	216	468	302	37	51
	M53-M54 Muut selkärangan sairaudet	11 521	-	27	284	2 217	5 535	3 275	183	51
	XVII	Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	3 038	1 618	706	232	186	172	114	10
XVIII	R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä- poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	678	324	43	15	55	127	97	17	17
XIX	S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	1 507	11	71	188	267	462	433	75	49
	Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 711	144	73	70	206	682	497	39	50
	Ei tietoa/omaisille maksetut	111	8	8	8	7	28	24	28	54

Sairauspääryhmä Sairausryhmä			Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
				-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
			Miehet								
Kaikki sairaudet			35 187	6 504	3 769	2 983	4 593	8 646	7 270	1 422	44
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	92	6	3	5	4	18	35	21	58
II	C00-D49	Kasvaimet	656	66	30	17	35	81	172	255	60
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	1 253	65	73	66	163	442	380	64	51
	E10-E14	Diabetes	676	-	22	27	80	242	254	51	53
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	10 559	3 914	2 314	1 637	1 099	1 077	497	21	20
	F20-F29	Psykoosit	571	16	156	251	98	34	16	-	28
	F30-F39	Mielialahäiriöt	2 806	62	394	700	596	734	311	9	39
	F40-F48	Neuroosit	1 233	70	294	402	216	179	71	1	30
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	1 150	693	310	73	46	25	3	-	13
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	1 447	616	494	142	92	51	52	-	17
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	4 638	766	502	427	612	995	1 127	209	45
	G35	Pesäkekovettumatauti	661	-	3	35	120	216	260	27	53
	G40,G41	Epilepsia	405	141	77	55	52	47	27	6	22
	G80	CP-oireyhtymä	1 129	427	254	183	97	91	73	4	19
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	377	67	63	45	59	70	56	17	38
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	394	156	103	25	20	35	47	8	18
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	2 871	5	19	28	173	772	1 437	437	57
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	746	-	-	3	17	200	367	159	58
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	1 401	3	13	15	73	291	810	196	59
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	510	42	16	13	57	148	169	65	54
	J45,J46	Astma	315	39	13	10	41	99	93	20	51
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	136	-	1	-	10	34	56	35	59
	J47										
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	129	7	12	14	18	37	37	4	49
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	21	2	8	6	3	2	-	-	25
	L40-L41	Psoriaasi	69	2	1	1	9	30	22	4	51
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	10 194	171	152	432	2 007	4 359	2 808	265	51
	M05,M06, M08	Nivelreuma	632	156	72	26	67	147	123	41	44
	M15-M19	Nivelrikko	768	-	1	8	65	309	319	66	55
	M45,M46	Selkärankareuma	386	-	17	47	91	133	84	14	47
	M47	Spondyloosi	544	-	2	9	54	236	225	18	54
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	1 797	-	10	100	435	769	464	19	50
	M79	Fibromyalgia	146	-	2	9	38	62	31	4	49
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	4 024	-	10	154	928	1 869	1 011	52	50
XVII	Q00-Q99	Syynnynäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi-poikkeavuudet	1 555	919	366	101	70	64	32	3	13
XVIII	R00-R99	Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	347	225	21	4	21	39	34	3	8
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	949	6	51	136	181	277	268	30	48
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	624	81	39	30	68	226	166	14	50
		Ei tietoa/omaisille maksetut	39	8	5	3	6	6	5	6	40

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä	
			-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-		
		Naiset									
		Kaikki sairaudet	52 659	3 607	4 924	5 550	7 813	15 955	12 323	2 487	48
I	A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	150	2	3	2	6	34	82	21	58
II	C00-D49	Kasvaimet	1 178	57	44	26	73	309	408	261	57
IV	E00-E99	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	1 421	70	56	63	208	486	407	131	52
	E10-E14	Diabetes	652	-	26	26	97	198	210	95	54
V	F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	16 424	1 485	3 474	4 070	3 017	3 093	1 242	43	32
	F20-F29	Psykoosit	529	4	168	187	104	46	19	1	29
	F30-F39	Mielialahäiriöt	9 089	31	1 453	2 361	2 060	2 247	906	31	38
	F40-F48	Neuroosit	3 432	41	812	1 127	652	585	210	5	31
	F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	701	196	237	133	80	49	6	-	21
	F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	1 095	397	358	140	79	75	43	3	19
VI	G00-G99	Hermoston sairaudet	5 780	544	429	411	870	1 744	1 540	242	48
	G35	Pesäkekovettumatauti	1 389	1	13	81	242	470	541	41	52
	G40,G41	Epilepsia	404	115	92	52	49	44	43	9	24
	G80	CP-oireyhtymä	895	309	205	127	96	104	50	4	21
VII	H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	410	50	61	39	63	79	70	48	43
VIII	H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	490	151	81	38	42	86	77	15	27
IX	I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	2 217	18	12	29	127	556	944	531	58
	I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	358	-	-	1	9	51	138	159	63
	I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	885	10	6	19	55	201	457	137	58
X	J00-J99	Hengityselinten sairaudet	914	28	13	45	117	285	302	124	54
	J45,J46	Astma	736	24	12	35	100	243	230	92	53
	J40-J44	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	91	1	-	2	2	17	48	21	60
	J47										
XII	L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	244	6	30	48	41	62	51	6	44
	L20,L22	Atooppinen ihottuma	74	2	15	18	16	16	7	-	36
	L40-L41	Psoriaasi	83	-	3	7	15	28	27	3	52
XIII	M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	19 900	330	302	540	2 874	8 362	6 540	952	52
	M05,M06, M08	Nivelreuma	2 076	299	205	88	213	489	609	173	50
	M15-M19	Nivelrikko	1 794	-	-	4	70	581	842	297	56
	M45,M46	Selkärankareuma	343	-	6	43	77	125	76	16	49
	M47	Spondyloosi	852	-	-	3	50	346	389	64	55
	M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	2 479	-	10	88	436	1 095	801	49	51
	M79	Fibromyalgia	935	1	9	37	178	406	271	33	51
	M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	7 497	-	17	130	1 289	3 666	2 264	131	51
XVII	Q00-Q99	Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	1 483	699	340	131	116	108	82	7	17
XVIII	R00-R99	Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	331	99	22	11	34	88	63	14	44
XIX	S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	558	5	20	52	86	185	165	45	51
		Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 087	63	34	40	138	456	331	25	51
		Ei tietoa/omaisille maksetut	72	-	3	5	1	22	19	22	56

7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: kuntouksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Toimenpidepääryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
Kaikki	87 846	10 111	8 693	8 533	12 406	24 601	19 593	3 909	47
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	15 498	103	3 836	1 852	1 805	4 033	3 860	9	45
Pohjakoulutus	297	1	283	11	2	-	-	-	18
Ammattikoulutus	3 730	-	2 718	615	281	111	5	-	20
Korkeakouluopiskelu	711	-	253	322	102	31	3	-	26
Muu koulutus	7	-	4	3	-	-	-	-	22
Vaikeavammaisten apuvälineet	605	81	195	85	102	92	47	3	28
Tyk-toiminta	5 538	-	-	9	252	2 220	3 053	4	55
Elinkeinotuki	22	-	-	6	6	9	1	-	42
Ammatilliset kuntoutuskurssit	729	21	184	117	148	175	84	-	39
Kuntoutustarveselvitys	1 405	-	19	119	248	579	440	-	51
Kuntoutustutkimus	1 854	1	176	316	453	707	201	-	44
Työ- ja koulutuskokeilut	775	2	244	160	150	164	55	-	33
Työhönvalmennus	760	-	114	303	208	115	20	-	32
Tutkimuslausunto	49	1	15	7	15	10	1	-	35
Kuntoutuslaitosjakso	39	-	4	4	11	10	9	1	45
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	82	-	3	5	21	30	21	2	49
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	21 077	8 944	2 132	1 398	1 652	2 571	4 066	314	21
Kuntoutuslaitosjakso	3 989	146	99	225	542	1 080	1 765	132	54
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 928	1 127	223	120	118	137	193	10	13
- Kuntoutuskurssit	447	96	63	52	60	62	108	6	38
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 504	1 039	160	74	62	77	88	4	11
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	263	211	43	3	4	1	1	-	11
Neuropsykologinen kuntoutus	283	117	36	21	19	39	47	4	19
Psykoteraapia	446	318	67	21	21	15	4	-	14
Toimintaterapia	4 488	3 474	259	93	119	215	308	20	9
Puheterapia	4 766	4 257	179	31	40	96	154	9	7
Musiikkiterapia	1 504	1 051	318	94	26	11	4	-	13
Fysioterapia	14 514	3 424	1 639	1 273	1 545	2 456	3 879	298	41
Muu kuntoutustoimenpide	2	-	-	1	-	-	-	1	48
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	11	8	3	-	-	-	-	-	12
Harkinnanvarainen kuntoutus	53 263	1 231	3 457	5 527	9 184	18 388	11 887	3 589	49
Opiskelun ja työn apuvälineet	45	-	2	9	11	17	6	-	46
Kuntoutuslaitosjakso	3 766	-	24	144	587	1 523	1 327	161	53
Kuntoutuskurssit ²	29 680	9	136	715	5 212	13 409	8 409	1 790	51
- ASLAK@-kurssit	14 310	-	-	216	3 127	7 827	3 139	1	50
- Tules-kurssit	6 558	-	8	192	1 115	2 905	2 328	10	52
- Typo-kurssit	1 779	-	-	-	9	69	328	1 373	71
- IP-kurssit	313	-	-	-	1	179	133	-	54
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 946	1	38	91	358	859	594	5	51
- Muut kuntoutuskurssit	4 799	8	94	216	605	1 579	1 895	402	54
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 080	399	127	192	437	1 001	1 245	679	54
- Mielenterveyssopeut. valm. kurssit	348	-	8	47	98	137	58	-	46
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 734	399	120	145	339	865	1 187	679	54
Tyk-toiminta	312	-	-	-	18	140	154	-	54
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1 068	207	166	104	181	252	156	2	39
Aikuisten psykoteraapia	8 545	-	122	3 202	2 692	2 027	502	-	38
Nuorten psykoteraapia	4 008	2	2 689	1 316	1	-	-	-	23
Neuropsykologinen kuntoutus	135	1	56	22	29	18	9	-	28
Muu kuntoutustoimenpide	4	-	-	2	1	1	-	-	37
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	2 453	620	274	116	111	209	164	959	50
Kaikki	87 846	10 111	8 693	8 533	12 406	24 601	19 593	3 909	47
Ammatillinen kuntoutus	12 528	100	3 557	1 418	1 125	2 924	3 395	9	45
Lääkinnällinen kuntoutus	73 678	10 059	5 523	6 900	10 782	20 767	15 746	3 901	47
Tutkimukset	3 795	4	456	547	785	1 347	656	-	45

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.

² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kuntou- tutjat	Sairauspääryhmä									Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Kaikki	87 846	2 674	26 983	10 418	5 088	1 424	30 094	3 038	1 507	6 509	111
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	15 498	352	5 048	1 092	442	276	5 877	468	375	1 557	11
Pohjakoulutus	297	5	92	55	1	1	44	37	2	60	-
Ammattikoulutus	3 730	54	2 235	323	29	48	314	294	47	384	2
Korkeakouluopiskelu	711	13	158	103	10	32	175	45	28	147	-
Muu koulutus	7	-	1	-	1	-	2	1	1	1	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	605	20	14	112	4	1	30	60	8	356	-
Tyk-toiminta	5 538	199	520	275	285	117	3 711	10	83	336	2
Elinkeinotuki	22	2	2	2	-	-	5	3	-	8	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	729	14	477	55	4	2	31	15	4	126	1
Kuntoutustarveselvitys	1 405	16	281	60	55	36	790	4	99	62	2
Kuntoutustutkimus	1 854	27	569	115	52	36	759	31	106	156	3
Työ- ja koulutuskokeilut	775	10	381	69	17	13	174	21	38	51	1
Työhönvalmennus	760	4	670	23	3	5	31	1	8	15	-
Tutkimuslausunto	49	3	-	6	-	-	2	7	-	31	-
Kuntoutuslaitosjakso	39	3	1	2	-	-	21	1	-	11	-
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämis- ja kokeilutoiminta ¹	82	2	39	2	2	-	16	-	1	19	1
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	21 077	354	6 363	6 436	1 706	76	1 585	2 432	607	1 517	1
Kuntoutuslaitosjakso	3 989	41	157	1 953	723	15	509	140	227	224	-
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 928	43	660	437	105	17	27	279	18	342	-
- Kuntoutuskurssit	447	8	71	150	50	12	10	42	17	87	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 504	35	594	293	57	5	17	239	1	263	-
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	263	1	2	-	-	-	252	4	-	4	-
Neuropsykologinen kuntoutus	283	1	106	39	80	1	1	12	26	17	-
Psykoterapia	446	1	371	27	4	-	7	18	3	15	-
Toimintaterapia	4 488	45	2 250	805	396	12	29	531	98	322	-
Puheterapia	4 766	29	2 832	426	188	12	3	747	18	510	1
Musiikkiterapia	1 504	8	1 000	147	13	1	2	290	2	41	-
Fysioterapia	14 514	314	1 820	6 205	1 620	62	1 533	1 579	577	803	1
Muu kuntoutustoimenpide	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Kehittämis- ja kokeilutoiminta ¹	11	-	9	1	-	-	-	-	-	1	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	53 263	1 992	16 174	3 268	3 000	1 093	23 205	261	571	3 599	100
Opiskelun ja työn apuvälineet	45	-	-	3	-	1	32	-	3	6	-
Kuntoutuslaitosjakso	3 766	39	77	337	113	14	2 925	35	141	83	2
Kuntoutuskurssit ²	29 680	1 200	2 610	2 287	2 295	936	18 260	84	345	1 600	63
- ASLAK@-kurssit	14 310	538	670	1 204	678	262	9 899	19	156	854	30
- Tules-kurssit	6 558	291	221	278	75	22	5 470	10	81	108	2
- Typo-kurssit	1 779	62	28	74	493	149	857	4	39	67	6
- IP-kurssit	313	24	53	10	30	16	151	1	11	15	2
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 946	23	1 449	23	24	6	147	-	7	259	8
- Muut kuntoutuskurssit	4 799	263	195	700	999	481	1 747	50	51	298	15
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 080	634	507	422	222	102	333	124	29	1 702	5
- Mielenterveyssopeutumisvalm.kurssit	348	-	336	2	-	-	4	-	2	4	-
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	3 734	634	172	420	222	102	330	124	27	1 698	5
Tyk-toiminta	312	17	21	11	18	5	210	-	5	25	-
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1 068	-	7	8	-	1	1 023	1	-	27	1
Aikuisten psykoterapia	8 545	2	8 407	18	7	1	73	1	2	33	1
Nuorten psykoterapia	4 008	1	3 978	8	2	-	7	1	-	8	3
Neuropsykologinen kuntoutus	135	-	71	12	15	-	2	3	21	11	-
Muu kuntoutustoimenpide	4	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-
Kehittämis- ja kokeilutoiminta ¹	2 453	99	1 088	187	346	39	493	14	30	132	25

Sairauspääryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairauspääryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

¹ Kehittämis- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä	Vakuute- tun väes- tön medi- aani-ikä	Kuntoutu- jat 1 000 asukasta kohti
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-			
Koko maa¹	87 846	10 111	8 693	8 533	12 406	24 601	19 593	3 909	47	41	16,6
Uusimaa	19 871	2 285	1 917	2 653	3 054	5 153	4 066	743	45	38	14,3
Itä-Uusimaa	1 096	130	98	73	188	297	244	66	47	41	11,6
Varsinais-Suomi	7 811	973	825	991	1 156	2 004	1 552	310	44	41	17,0
Satakunta	3 735	412	345	251	455	1 105	944	223	49	45	16,4
Kanta-Häme	2 572	224	222	163	415	813	620	115	48	43	15,0
Pirkanmaa	8 278	860	1 011	866	1 191	2 269	1 749	332	46	40	17,4
Päijät-Häme	2 802	287	329	212	374	775	687	138	48	44	14,0
Kymenlaakso	2 772	446	210	186	357	786	646	141	47	45	15,1
Etelä-Karjala	1 984	201	190	145	287	578	485	98	48	45	14,7
Etelä-Savo	2 633	236	219	181	338	808	702	149	49	47	16,7
Pohjois-Savo	4 612	417	512	382	678	1 394	998	231	47	44	18,5
Pohjois-Karjala	2 653	183	228	199	395	876	617	155	49	45	15,9
Keski-Suomi	5 156	784	505	466	719	1 406	1 098	178	46	41	19,0
Etelä-Pohjanmaa	3 791	378	278	258	499	1 189	986	203	49	43	19,6
Pohjanmaa	3 212	338	278	230	420	897	863	186	49	41	18,4
Keski-Pohjanmaa	1 456	256	156	97	157	406	334	50	47	41	20,5
Pohjois-Pohjanmaa	7 605	1 041	903	776	985	2 063	1 587	250	45	36	19,8
Kainuu	1 768	229	172	128	192	526	425	96	49	46	21,1
Lappi	3 808	368	264	255	517	1 215	952	237	49	44	20,6
Ahvenanmaa	186	56	22	7	24	37	33	7	39	42	6,9
Koko maa¹	87 846	10 111	8 693	8 533	12 406	24 601	19 593	3 909	47	41	16,6
Pohjois-Suomi	13 181	1 638	1 339	1 159	1 694	3 804	2 964	583	47	40	20,2
Länsi-Suomi	13 615	1 756	1 217	1 051	1 795	3 898	3 281	617	48	42	19,2
Itä-Suomi	11 882	1 037	1 149	907	1 698	3 656	2 802	633	48	45	16,8
Lounais-Suomi	20 010	2 301	2 203	2 115	2 826	5 415	4 278	872	46	42	16,8
Etelä-Suomi	29 113	3 372	2 776	3 287	4 388	7 824	6 263	1 203	46	40	14,3
Helsinki	7 954	822	880	1 464	1 196	1 882	1 464	246	42	38	14,0
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	21 159	2 550	1 896	1 823	3 192	5 942	4 799	957	47	40	14,4
Koko maa¹	87 846	10 111	8 693	8 533	12 406	24 601	19 593	3 909	47	41	16,6
H:gin ja Uudenmaan shp	20 873	2 403	2 005	2 720	3 231	5 425	4 286	803	45	38	14,1
Varsinais-Suomen shp	7 901	983	833	993	1 167	2 038	1 571	316	44	42	17,0
Satakunnan shp	3 682	405	343	247	447	1 088	932	220	49	44	16,3
Kanta-Hämeen shp	2 572	224	222	163	415	813	620	115	48	43	15,0
Pirkanmaan shp	8 241	857	1 005	868	1 188	2 252	1 742	329	46	40	17,4
Päijät-Hämeen shp	2 979	317	338	220	398	824	727	155	48	44	14,1
Kymenlaakson shp	2 689	428	211	184	344	762	630	130	47	45	15,0
Etelä-Karjalan shp	1 892	193	183	141	275	544	465	91	48	45	14,8
Etelä-Savon shp	1 828	188	153	115	224	558	478	112	49	47	17,9
Itä-Savon shp	829	54	72	59	107	264	227	46	50	48	13,6
Pohjois-Karjalan shp	2 721	185	229	210	414	896	634	153	49	45	16,2
Pohjois-Savon shp	4 612	417	512	382	678	1 394	998	231	47	44	18,5
Keski-Suomen shp	5 156	784	505	466	719	1 406	1 098	178	46	41	19,0
Etelä-Pohjanmaan shp	3 816	377	283	258	506	1 202	978	212	49	43	19,6
Vaasan shp	3 040	320	261	219	388	851	834	167	49	41	18,1
Keski-Pohjanmaan shp	1 603	275	168	108	182	439	371	60	47	41	20,6
Pohjois-Pohjanmaan shp	7 673	1 053	907	779	994	2 089	1 600	251	45	37	19,8
Kainuun shp	1 700	217	168	125	183	500	412	95	49	46	21,2
Länsi-Pohjan shp	1 124	132	76	71	165	347	279	54	49	44	17,1
Lapin shp	2 684	236	188	184	352	868	673	183	49	44	22,6
Ahvenanmaa	186	56	22	7	24	37	33	7	39	42	6,9

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuun.

10. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kaikkiaan		Vajaakuntoisten ammattillinen kuntoutus		Vaikeavammaisten lääkinnällinen lkuntoutus		Harkinnanvarainen kuntoutus	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Koko maa¹	87 846	100,0	15 498	17,6	21 077	24,0	53 263	60,6
Uusimaa	19 871	100,0	2 212	11,1	4 162	20,9	13 749	69,2
Itä-Uusimaa	1 096	100,0	128	11,7	289	26,4	698	63,7
Varsinais-Suomi	7 811	100,0	1 514	19,4	2 000	25,6	4 509	57,7
Satakunta	3 735	100,0	758	20,3	945	25,3	2 113	56,6
Kanta-Häme	2 572	100,0	353	13,7	544	21,2	1 710	66,5
Pirkanmaa	8 278	100,0	1 647	19,9	1 847	22,3	4 981	60,2
Päijät-Häme	2 802	100,0	372	13,3	583	20,8	1 885	67,3
Kymenlaakso	2 772	100,0	394	14,2	805	29,0	1 637	59,1
Etelä-Karjala	1 984	100,0	340	17,1	468	23,6	1 218	61,4
Etelä-Savo	2 633	100,0	439	16,7	656	24,9	1 597	60,7
Pohjois-Savo	4 612	100,0	788	17,1	955	20,7	2 980	64,6
Pohjois-Karjala	2 653	100,0	408	15,4	595	22,4	1 703	64,2
Keski-Suomi	5 156	100,0	1 054	20,4	1 551	30,1	2 701	52,4
Etelä-Pohjanmaa	3 791	100,0	726	19,2	960	25,3	2 206	58,2
Pohjanmaa	3 212	100,0	636	19,8	841	26,2	1 816	56,5
Keski-Pohjanmaa	1 456	100,0	352	24,2	459	31,5	693	47,6
Pohjois-Pohjanmaa	7 605	100,0	2 118	27,9	1 936	25,5	3 824	50,3
Kainuu	1 768	100,0	383	21,7	519	29,4	923	52,2
Lappi	3 808	100,0	847	22,2	873	22,9	2 204	57,9
Ahvenanmaa	186	100,0	22	11,8	81	43,5	86	46,2
Koko maa¹	87 846	100,0	15 498	17,6	21 077	24,0	53 263	60,6
Pohjois-Suomi	13 181	100,0	3 348	25,4	3 328	25,2	6 951	52,7
Länsi-Suomi	13 615	100,0	2 768	20,3	3 811	28,0	7 416	54,5
Itä-Suomi	11 882	100,0	1 975	16,6	2 674	22,5	7 498	63,1
Lounais-Suomi	20 010	100,0	3 941	19,7	4 873	24,4	11 689	58,4
Etelä-Suomi	29 113	100,0	3 459	11,9	6 383	21,9	19 679	67,6
Helsinki	7 954	100,0	770	9,7	1 453	18,3	5 813	73,1
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	21 159	100,0	2 689	12,7	4 930	23,3	13 866	65,5
Koko maa¹	87 846	100,0	15 498	17,6	21 077	24,0	53 263	60,6
H:gin ja Uudenmaan shp	20 873	100,0	2 333	11,2	4 429	21,2	14 381	68,9
Varsinais-Suomen shp	7 901	100,0	1 537	19,5	2 024	25,6	4 555	57,7
Satakunnan shp	3 682	100,0	749	20,3	931	25,3	2 083	56,6
Kanta-Hämeen shp	2 572	100,0	353	13,7	544	21,2	1 710	66,5
Pirkanmaan shp	8 241	100,0	1 633	19,8	1 837	22,3	4 965	60,2
Päijät-Hämeen shp	2 979	100,0	386	13,0	633	21,2	1 998	67,1
Kymenlaakson shp	2 689	100,0	387	14,4	777	28,9	1 590	59,1
Etelä-Karjalan shp	1 892	100,0	335	17,7	439	23,2	1 159	61,3
Etelä-Savon shp	1 828	100,0	326	17,8	450	24,6	1 098	60,1
Itä-Savon shp	829	100,0	113	13,6	225	27,1	503	60,7
Pohjois-Karjalan shp	2 721	100,0	413	15,2	605	22,2	1 758	64,6
Pohjois-Savon shp	4 612	100,0	788	17,1	955	20,7	2 980	64,6
Keski-Suomen shp	5 156	100,0	1 054	20,4	1 551	30,1	2 701	52,4
Etelä-Pohjanmaan shp	3 816	100,0	731	19,2	972	25,5	2 214	58,0
Vaasan shp	3 040	100,0	598	19,7	783	25,8	1 736	57,1
Keski-Pohjanmaan shp	1 603	100,0	385	24,0	505	31,5	765	47,7
Pohjois-Pohjanmaan shp	7 673	100,0	2 129	27,7	1 960	25,5	3 860	50,3
Kainuun shp	1 700	100,0	372	21,9	495	29,1	887	52,2
Länsi-Pohjan shp	1 124	100,0	253	22,5	316	28,1	584	52,0
Lapin shp	2 684	100,0	594	22,1	557	20,8	1 620	60,4
Ahvenanmaa	186	100,0	22	11,8	81	43,5	86	46,2

¹ Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

11. Kuntoutuspalveluja ja -rahaa saaneet sekä maksetut etuudet vuonna 2007: maakunta, kunta ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Koko maa	87 846	15 498	21 077	53 263	233 060,0	58 999	58 280,1
Uusimaa	19 871	2 212	4 162	13 749	48 271,7	13 654	12 112,6
Espoo	3 228	324	684	2 254	8 014,2	1 957	1 815,6
Hanko	109	6	28	78	334,7	84	66,1
Helsinki	7 954	770	1 453	5 813	19 410,6	5 378	4 259,4
Hyvinkää	556	59	128	374	1 228,7	440	390,3
Inkoo	62	8	14	41	154,0	41	47,3
Järvenpää	581	84	150	360	1 444,8	429	402,0
Karjaa	111	10	31	70	264,4	75	63,5
Karjalohja	26	-	-	22	62,1	20	11,2
Karkkila	144	32	36	79	415,3	97	106,0
Kauniainen	86	5	18	63	201,0	46	51,4
Kerava	550	73	112	375	1 245,9	443	414,6
Kirkkonummi	456	46	112	300	1 162,4	311	284,4
Lohja	560	67	121	383	1 324,2	388	405,1
Mäntsälä	298	36	58	211	634,8	211	200,1
Nummi-Pusula	80	8	13	61	178,5	55	48,7
Nurmijärvi	502	50	105	354	1 106,0	407	424,3
Pohja	69	8	14	49	167,8	49	56,0
Pornainen	59	-	17	39	152,7	43	27,4
Sammatti	26	-	8	17	59,9	14	12,9
Siuntio	68	5	10	54	141,9	36	33,9
Tammisaari	162	10	52	102	455,4	90	91,6
Tuusula	547	69	151	331	1 279,6	374	357,6
Vantaa	3 234	488	751	2 050	7 868,3	2 401	2 299,4
Vihti	403	46	92	269	964,2	265	243,9
Itä-Uusimaa	1 096	128	289	698	2 864,3	685	674,1
Askola	52	8	14	32	175,1	37	31,9
Lapinjärvi	27	-	16	9	68,9	7	16,8
Liljendal	13	-	-	7	24,2	11	10,4
Loviisa	85	18	14	54	202,9	51	47,5
Myrskylä	33	-	9	22	99,4	15	15,8
Pernaja	40	6	9	26	100,7	24	26,2
Porvoo	571	58	166	354	1 493,5	342	350,3
Pukkila	35	-	9	24	86,4	22	13,6
Ruotsinpyhtää	26	-	-	20	69,8	20	14,7
Sipoo	214	23	46	150	543,4	156	146,8
Varsinais-Suomi	7 811	1 514	2 000	4 509	20 736,7	4 230	4 477,6
Alastaro	59	10	12	38	132,0	35	31,5
Askainen	10	-	-	7	23,7	6	2,4
Aura	76	20	18	41	205,4	45	47,8
Dragsfjärd	27	-	8	17	54,1	36	21,5
Halikko	129	21	43	70	377,8	74	70,8
Houtskari	9	-	-	-	23,4	5	7,3
Iniö	-	-	-	-	5,6	-	1,1
Kaarina	356	69	100	197	1 063,9	204	238,2
Kemiö	35	9	7	21	80,6	30	19,8
Kiikala	35	6	7	23	53,5	23	38,0

¹ Ulkomailla asuvat etuuden saajat sisältyvät vain koko maan summaan.
Huom. Alle viiden hengen kuntoutujalukumääriä ei merkitty.

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatti- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Kisko	37	6	13	21	102,9	19	16,4
Korppoo	11	-	-	9	13,1	7	3,6
Koski Tl	37	5	9	24	106,6	25	17,1
Kustavi	22	5	11	8	74,6	11	9,1
Kuusjoki	31	-	12	18	111,9	23	11,5
Laitila	153	27	38	96	418,7	97	76,3
Lemu	39	9	13	20	124,2	19	15,7
Lieto	266	43	99	133	844,1	154	170,5
Loimaa	273	52	56	177	753,1	193	172,7
Marttila	39	8	11	21	86,4	20	17,1
Masku	113	21	35	62	284,9	72	55,7
Mellilä	25	8	-	15	43,8	16	11,4
Merimasku	24	8	5	13	51,2	15	14,3
Muurla	21	-	-	15	40,2	16	11,6
Mynämäki	126	20	41	69	363,4	66	61,0
Naantali	243	57	57	136	631,2	160	203,0
Nauvo	24	6	-	16	61,8	19	12,3
Nousiainen	85	24	21	44	243,8	63	60,9
Oripää	14	-	5	8	28,1	10	9,5
Paimio	176	34	43	101	465,1	104	118,1
Parainen	196	24	52	126	493,1	107	90,2
Perniö	95	17	28	52	229,0	50	25,6
Pertteli	58	8	21	30	134,5	35	17,6
Piikkiö	118	22	28	69	305,0	67	69,7
Pyhäranta	40	9	13	21	137,0	24	15,5
Pöytyä	130	38	31	67	342,5	83	61,6
Raisio	399	114	92	209	1 076,0	242	303,7
Rusko	72	14	13	48	180,3	52	22,5
Rymättylä	37	-	15	21	102,0	21	14,8
Salo	415	78	134	211	1 222,7	217	231,9
Sauvo	61	10	25	26	200,5	35	34,7
Somero	133	23	48	67	358,0	72	103,3
Suomusjärvi	20	5	5	10	49,5	12	14,5
Särkisalo	8	-	-	5	18,1	7	6,4
Taivassalo	31	8	5	18	73,8	20	29,3
Tarvasjoki	37	8	13	16	115,1	19	11,8
Turku	3 024	559	654	1 874	7 573,3	1 323	1 634,9
Uusikaupunki	337	73	105	168	931,1	207	193,2
Vahto	25	5	12	8	99,8	19	18,6
Vehmaa	35	5	17	13	109,7	17	8,4
Velkua	-	-	-	-	11,3	-	1,6
Västanfjärd	7	-	-	6	13,3	7	7,6
Yläne	31	7	7	17	92,1	24	13,7
Satakunta	3 735	758	945	2 113	9 268,3	2 753	2 690,9
Eura	194	45	52	103	491,0	145	120,2
Eurajoki	129	23	31	79	309,4	71	75,5
Harjavalta	132	25	32	77	316,5	94	90,0
Honkajoki	28	-	13	13	80,2	14	15,8
Huittinen	141	20	51	72	382,7	94	68,1

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Jämijärvi	28	-	11	16	106,7	19	13,4
Kankaanpää	221	29	62	132	634,3	154	142,2
Karvia	37	8	14	16	97,3	22	18,7
Kiikoinen	31	-	8	20	79,0	16	8,9
Kiukainen	64	7	21	36	167,1	34	34,0
Kokemäki	141	27	47	71	420,5	102	110,3
Köyliö	47	7	9	31	115,7	33	26,8
Lappi	46	9	8	30	162,4	34	30,7
Lavia	34	-	6	25	67,8	27	19,6
Luvia	48	5	13	30	125,1	30	25,4
Merikarvia	41	5	11	25	84,8	33	31,1
Nakkila	102	31	20	54	226,5	84	97,2
Noormarkku	76	8	27	41	203,0	46	34,8
Pomarkku	43	-	20	22	158,5	19	11,8
Pori	1 163	279	249	662	2 506,7	932	1 025,9
Rauma	702	160	166	398	1 841,4	521	495,9
Siikainen	14	-	6	5	36,7	10	7,8
Säkylä	61	11	15	35	163,7	43	36,0
Ulvila	190	36	47	110	448,3	163	133,8
Vampula	22	6	6	10	43,0	13	16,8
Kanta-Häme	2 572	353	544	1 710	6 464,9	1 841	1 830,8
Forssa	250	41	56	158	648,1	180	183,1
Hattula	161	21	39	102	453,7	113	94,5
Hauho	68	7	17	45	131,5	45	47,1
Hausjärvi	131	12	32	87	304,7	93	70,8
Humppila	35	-	12	21	120,0	22	9,6
Hämeenlinna	772	121	155	505	2 050,2	516	635,7
Janakkala	252	30	42	185	655,4	198	180,6
Jokioinen	99	15	18	70	172,7	96	90,5
Kalvola	57	11	14	32	134,2	40	43,0
Lammi	75	18	15	45	199,1	46	62,1
Loppi	103	7	28	68	251,7	82	77,2
Renko	33	5	13	15	80,3	19	28,3
Riihimäki	412	42	84	291	965,8	282	236,7
Tammela	84	15	12	59	195,8	78	43,9
Tuulos	15	-	-	10	53,9	10	12,5
Ypäjä	25	-	-	17	47,7	21	15,2
Pirkanmaa	8 278	1 647	1 847	4 981	20 073,2	5 812	6 128,3
Äetsä	80	13	19	51	213,1	59	43,8
Akaa	250	67	69	123	666,8	202	249,1
Hämeenkyrö	172	32	53	90	466,3	108	144,9
Ikaalinen	176	36	42	100	430,5	99	110,1
Juupajoki	35	10	7	19	77,9	25	28,0
Kangasala	498	101	127	281	1 246,2	352	377,5
Kihniö	35	-	7	26	83,2	13	10,0
Kuhmalahti	18	-	-	12	64,2	9	13,8
Kuru	37	8	5	25	86,6	32	29,5
Kylmäkoski	54	17	12	25	155,9	42	31,1

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatti- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Lempäälä	346	78	78	198	805,0	254	310,7
Mouhijärvi	52	13	10	31	92,1	35	40,2
Mänttä	109	24	29	61	319,6	73	91,9
Nokia	481	75	110	304	1 171,6	355	363,7
Orivesi	169	44	31	99	345,9	108	150,0
Parkano	128	31	32	70	329,0	80	86,4
Pirkkala	275	53	51	175	615,7	202	153,9
Punkalaidun	68	17	18	36	204,9	50	54,9
Pälkäne	106	23	24	60	248,5	67	82,2
Ruovesi	78	11	12	55	175,0	73	60,4
Tampere	3 718	697	796	2 326	8 921,7	2 544	2 723,2
Urjala	77	25	14	39	179,3	64	49,4
Valkeakoski	316	77	65	180	768,6	223	311,6
Vammala	335	81	75	183	837,9	227	201,2
Vesilahti	57	17	17	25	124,1	45	62,3
Vilppula	91	19	20	55	233,6	56	55,4
Virrat	142	28	28	89	366,1	106	76,6
Ylöjärvi	375	45	92	243	843,9	309	216,4
Päijät-Häme	2 802	372	583	1 885	7 033,7	1 904	1 720,7
Artjärvi	13	-	-	9	28,1	11	5,2
Asikkala	119	21	20	78	299,3	80	50,9
Hartola	58	11	14	34	118,2	37	33,7
Heinola	316	32	50	237	735,0	210	163,0
Hollola	277	38	63	180	690,3	208	180,6
Hämeenkoski	26	-	7	16	87,2	23	27,8
Kärkölä	55	13	10	32	156,0	39	58,5
Lahti	1 426	190	302	953	3 652,1	961	908,8
Nastola	224	20	47	161	534,2	153	104,7
Orimattila	206	29	47	135	490,4	130	139,9
Padasjoki	40	9	6	27	92,6	26	32,4
Sysmä	42	6	13	23	150,5	26	15,1
Kymenlaakso	2 772	394	805	1 637	7 722,6	2 022	2 070,2
Anjalankoski	237	29	82	139	624,3	171	160,7
Elimäki	117	17	39	65	340,0	79	79,1
Hamina	331	38	87	215	847,4	276	281,8
litti	109	10	32	67	325,4	69	49,0
Jaala	22	-	8	12	90,5	13	10,3
Kotka	865	140	248	493	2 494,7	638	692,3
Kouvola	471	81	129	268	1 305,8	350	352,3
Kuusankoski	277	40	86	160	795,2	194	199,8
Miehikkälä	46	5	11	31	78,9	21	24,3
Pyhtää	71	7	23	43	211,3	45	73,6
Valkeala	169	21	47	102	452,5	132	111,9
Virolahti	57	-	13	42	156,6	34	35,2
Etelä-Karjala	1 984	340	468	1 218	5 575,4	1 606	1 515,4
Imatra	457	64	124	279	1 379,1	403	392,3
Joutseno	138	21	35	84	399,0	137	117,7
Lappeenranta	863	188	189	505	2 441,5	657	649,9
Lemi	40	7	11	23	129,5	30	14,6
Luumäki	57	8	12	38	147,6	41	39,2

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Parikkala	77	-	24	50	225,4	66	47,5
Rautjärvi	70	6	19	48	157,4	45	36,8
Ruokolahti	124	15	20	90	283,2	105	83,6
Savitaipale	45	10	14	25	125,1	39	58,5
Suomenniemi	15	-	5	9	63,2	12	11,2
Taipalsaari	88	13	14	61	185,0	60	56,8
Ylämaa	10	-	-	6	39,4	11	7,3
Etelä-Savo	2 633	439	656	1 597	7 182,4	1 858	1 880,4
Enonkoski	25	-	-	20	72,6	16	7,8
Heinävesi	100	14	18	71	238,8	74	80,9
Hirvensalmi	41	10	13	20	90,4	23	24,9
Joroinen	128	29	36	67	335,1	83	62,3
Juva	118	21	26	74	304,8	83	58,9
Kangasniemi	96	12	32	55	303,6	74	43,3
Kerimäki	83	10	28	47	269,3	47	49,7
Mikkeli	893	172	212	527	2 490,3	612	740,6
Mäntyharju	100	14	35	55	353,8	67	68,6
Pertunmaa	37	-	8	26	100,1	24	20,5
Pieksämäki	410	69	92	260	1 113,2	312	282,2
Punkaharju	56	5	13	38	128,8	37	26,4
Puumala	38	5	10	23	112,7	38	27,9
Rantasalmi	60	7	17	37	133,5	34	30,4
Ristiina	80	19	17	49	197,2	54	68,2
Savonlinna	319	41	74	205	775,7	249	247,1
Savonranta	14	-	8	6	29,8	6	3,2
Sulkava	35	6	14	17	132,7	25	37,4
Pohjois-Savo	4 612	788	955	2 980	11 579,8	3 153	3 040,0
Iisalmi	391	65	89	249	945,5	281	278,0
Juankoski	96	19	21	60	254,0	57	65,3
Kaavi	55	8	21	27	167,6	26	22,6
Karttula	55	7	10	38	110,7	49	35,1
Keitele	37	-	8	26	66,6	34	20,1
Kiuruvesi	169	36	34	102	390,7	116	99,6
Kuopio	1 881	353	324	1 257	4 685,2	1 168	1 207,0
Lapinlahti	126	14	33	81	368,0	69	73,4
Leppävirta	218	28	54	141	551,6	157	139,6
Maaninka	72	9	11	53	147,3	68	59,9
Nilsjä	101	10	28	64	265,0	56	62,2
Pielavesi	106	19	27	64	267,8	74	75,7
Rautalampi	44	-	12	29	114,2	29	18,4
Rautavaara	29	-	-	21	52,2	14	26,8
Sillinjärvi	394	54	69	278	916,6	331	249,0
Sonkajärvi	79	21	17	42	221,7	83	72,0
Suonenjoki	115	14	34	68	292,0	74	69,1
Tervo	25	-	5	16	47,8	23	24,6
Tuusniemi	57	5	22	31	223,9	22	23,6
Varkaus	421	92	101	237	1 143,7	324	334,8
Varpaisjärvi	52	10	9	36	129,1	33	38,1
Vesanto	30	-	8	21	78,3	28	12,4
Vieremä	59	7	14	39	140,5	37	32,7

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatti- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Pohjois-Karjala	2 653	408	595	1 703	6 749,0	1 908	2 182,1
Eno	97	13	24	61	200,6	76	101,7
Iloantsi	92	11	32	53	253,1	48	45,9
Joensuu	926	125	180	635	2 064,2	658	727,8
Juuka	84	18	22	47	225,8	67	94,0
Kesälahti	32	9	8	16	101,4	24	28,0
Kitee	140	18	26	100	402,5	100	95,7
Kontiolahti	203	34	41	133	526,6	171	209,1
Lieksa	224	47	54	132	688,9	171	210,8
Liperi	203	27	35	141	433,5	151	170,7
Nurmes	128	26	42	67	423,7	91	127,9
Outokumpu	139	17	41	81	412,4	77	101,0
Polvijärvi	101	13	24	66	256,9	67	62,6
Pyhäselkä	113	14	17	83	235,9	97	115,5
Rääkkylä	50	10	16	25	120,7	29	40,3
Tohmajärvi	67	15	17	35	184,0	47	31,0
Valtimo	54	11	16	28	218,9	34	20,1
Keski-Suomi	5 156	1 054	1 551	2 701	14 466,6	3 071	3 240,0
Äänekoski	375	96	126	161	1 034,5	238	243,2
Hankasalmi	124	36	30	62	334,8	106	80,7
Joutsa	57	11	14	35	144,9	25	21,5
Jyväskylä	1 628	322	445	905	4 515,1	832	1 004,7
Jyväskylän mlk	672	115	231	338	2 037,8	404	371,4
Jämsä	237	26	91	128	710,4	148	146,6
Jämsänkoski	128	9	45	78	364,3	58	35,7
Kannonkoski	40	16	14	14	102,9	24	55,6
Karstula	91	19	28	46	209,5	51	54,2
Keuruu	234	72	67	112	624,5	171	229,4
Kinnula	39	10	14	17	86,8	19	18,6
Kivijärvi	29	6	10	14	147,2	16	21,1
Konnevesi	71	18	25	32	207,3	53	67,9
Korpilahti	96	14	34	49	313,8	50	29,5
Kuhmoinen	33	7	8	19	91,3	17	15,6
Kyyjärvi	29	5	12	12	57,4	18	13,9
Laukaa	324	60	105	168	1 013,5	202	185,1
Leivonmäki	18	-	5	11	44,9	8	9,9
Luhanka	13	5	-	6	26,1	7	7,5
Multia	33	6	7	24	87,5	27	21,8
Muurame	166	33	56	79	462,3	91	103,1
Petäjävesi	84	19	16	52	193,2	81	67,2
Pihtipudas	107	23	24	64	274,3	79	53,9
Pylkönmäki	23	6	6	11	61,7	11	3,9
Saarijärvi	224	59	57	111	571,1	166	235,5
Toivakka	43	11	13	21	119,7	23	25,2
Urainen	49	8	15	26	147,2	31	20,4
Viitasaari	189	39	51	106	482,9	115	97,1
Etelä-Pohjanmaa	3 791	726	960	2 206	9 797,3	2 746	2 361,5
Ähtäri	165	52	33	88	422,8	114	108,7
Alahärmä	77	10	22	47	169,8	49	34,2
Alajärvi	173	34	57	85	406,5	110	79,3
Alavus	189	39	40	114	464,4	146	135,2
Evijärvi	54	11	8	37	120,6	44	34,3

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Ilmajoki	239	36	65	144	614,7	187	170,3
Isojoki	69	12	17	40	193,2	48	51,8
Jalasjärvi	197	30	64	109	546,7	128	99,6
Jurva	88	15	21	54	182,3	50	34,7
Karjajoki	19	6	-	12	51,7	20	14,6
Kauhajoki	288	67	91	137	841,0	184	149,5
Kauhava	182	37	37	112	413,3	129	105,3
Kortesjärvi	47	10	7	30	110,7	37	24,3
Kuortane	69	6	12	51	133,1	42	32,5
Kurikka	185	37	55	97	512,1	142	126,7
Lappajärvi	80	24	15	43	171,7	66	51,8
Lapua	207	51	47	117	547,2	151	150,2
Lehtimäki	37	10	7	22	89,3	24	16,9
Nurmo	222	31	62	134	573,0	161	143,8
Seinäjoki	788	116	187	507	2 175,9	557	483,8
Soini	56	19	14	24	168,9	36	24,9
Teuva	97	24	35	43	264,4	96	80,7
Töysä	51	-	15	32	148,5	44	40,0
Vimpeli	63	7	17	41	132,6	53	36,3
Ylihärmä	66	17	8	43	126,1	62	47,0
Ylistaro	83	21	21	43	216,7	66	85,2
Pohjanmaa	3 212	636	841	1 816	8 261,3	2 184	2 106,6
Isokyrö	113	20	33	62	303,8	65	63,9
Kaskinen	27	-	6	20	71,4	22	15,1
Korsnäs	37	-	6	27	72,1	27	28,2
Kristiinankaupunki	110	18	32	66	329,7	74	47,4
Kruunupyö	147	33	46	72	399,1	88	68,1
Laihia	171	46	56	79	499,9	101	110,5
Luoto	77	20	27	33	213,8	54	45,4
Maalahti	120	20	19	83	273,3	83	76,0
Mustasaari	307	50	65	200	767,0	202	163,8
Närpiö	177	24	41	116	387,5	100	85,9
Oravainen	66	11	12	43	150,0	49	58,8
Pedersören kunta	232	45	61	130	630,7	171	121,5
Pietarsaari	340	87	97	164	894,9	324	268,2
Uusikaarlepyy	152	32	44	80	412,2	97	90,8
Vaasa	914	185	234	518	2 290,4	590	726,9
Vähäkyrö	107	24	36	50	277,7	59	52,2
Vöyri-Maksamaa	115	16	26	73	287,8	78	84,0
Keski-Pohjanmaa	1 456	352	459	693	4 483,7	1 016	964,4
Halsua	26	-	-	21	80,4	27	16,5
Himanka	57	20	14	24	175,8	64	60,5
Kannus	101	18	35	50	314,4	74	64,5
Kaustinen	90	14	29	49	279,1	65	65,9
Kokkola	779	211	242	355	2 396,4	516	522,1
Kälviä	110	31	31	50	353,0	79	61,3
Lestijärvi	26	5	6	16	86,1	22	15,4
Lohtaja	52	14	13	28	166,8	34	43,5
Perho	60	10	28	25	157,3	19	13,2
Toholampi	61	10	28	27	233,7	38	59,8

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatti- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Ullava	20	5	5	10	58,2	13	7,4
Veteli	74	13	24	38	182,5	65	34,4
Pohjois-Pohjanmaa	7 605	2 118	1 936	3 824	23 320,6	4 917	5 517,3
Alavieska	41	7	14	21	143,5	26	18,1
Haapajärvi	156	39	30	89	396,3	112	95,7
Haapavesi	109	37	25	53	302,3	82	52,2
Hailuoto	17	6	-	8	42,0	14	8,2
Haukipudas	312	75	98	146	1 059,0	161	142,1
Ii	157	38	52	69	470,0	109	105,9
Kalajoki	131	34	38	64	401,4	79	97,4
Kempele	300	78	81	142	985,9	201	219,4
Kestilä	28	5	6	17	93,3	14	13,8
Kiiminki	251	60	61	141	794,8	151	153,4
Kuusamo	358	122	80	177	1 092,9	228	231,2
Kärsämäki	71	18	25	33	229,0	36	29,4
Liminka	128	35	43	54	438,1	84	104,6
Lumijoki	34	7	14	14	92,3	18	20,8
Merijärvi	21	-	11	7	76,1	12	8,0
Muhos	175	52	38	93	534,4	131	193,9
Nivala	246	80	58	115	716,4	170	152,1
Oulainen	134	30	50	59	464,6	109	93,0
Oulu	3 135	916	695	1 636	9 365,5	1 824	2 511,5
Oulunsalo	174	37	57	89	579,1	115	116,7
Piippola	14	-	-	8	54,2	18	11,4
Pudasjärvi	146	51	34	66	445,8	132	112,0
Pulkki	13	-	6	5	56,5	15	9,9
Pyhäjoki	56	9	21	28	202,8	40	41,7
Pyhäjärvi	88	24	28	43	260,2	77	70,0
Pyhäntä	30	8	10	14	84,9	22	32,8
Raahe	380	96	103	194	1 125,9	275	263,0
Rantsila	30	8	9	14	108,6	26	18,9
Reisjärvi	59	14	16	31	181,3	66	43,5
Sievi	96	25	45	30	387,6	51	62,5
Siikajoki	121	32	32	64	353,8	69	86,1
Taivalkoski	47	13	19	17	157,2	50	37,5
Tyrnävä	102	29	24	51	325,1	68	63,5
Utajärvi	69	25	11	35	203,1	47	64,8
Vihanti	56	16	9	33	137,2	42	32,7
Yli-Ii	52	12	13	27	137,2	30	23,4
Ylikkiiminki	55	17	15	26	181,0	37	42,7
Ylivieska	213	54	58	111	641,4	176	133,2
Kainuu	1 768	383	519	923	6 052,7	1 077	1 154,7
Hyrnsalmi	53	14	19	22	147,0	30	38,1
Kajaani	913	202	254	485	3 206,0	561	649,5
Kuhmo	198	41	66	100	691,5	110	103,0
Paltamo	63	15	12	39	188,5	44	50,0
Puolanka	69	12	23	36	234,8	39	22,3
Ristijärvi	21	-	5	12	61,1	17	13,3
Sotkamo	191	47	51	98	603,5	111	123,1
Suomussalmi	192	37	65	95	654,0	116	108,7
Vaala	68	11	24	36	266,4	49	46,7

Maakunta Kunta	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha	
	Kaikkiaan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammais- ten lää- kinnällinen kuntoutus	Harkinnan varainen kuntoutus	Kustannukset, 1 000 euroa	Saajat	Kustannukset, 1 000 euroa
Lappi	3 808	847	873	2 204	12 474,5	2 463	2 463,3
Enontekiö	41	9	11	22	92,6	34	43,0
Inari	159	30	18	114	391,1	98	90,3
Kemi	434	116	119	210	1 548,3	313	310,0
Kemijärvi	156	42	51	71	590,4	94	109,1
Keminmaa	163	32	42	92	622,8	123	111,7
Kittilä	92	24	20	54	298,7	64	52,9
Kolari	96	16	24	59	305,5	54	56,1
Muonio	46	9	11	29	127,0	55	74,2
Pelkosenniemi	31	-	8	21	110,7	9	4,4
Pello	99	17	27	56	300,9	56	58,8
Posio	104	34	19	58	342,5	63	50,6
Ranua	73	18	21	37	292,7	50	49,9
Rovaniemi	1 401	316	258	860	4 436,5	888	880,0
Salla	91	14	29	54	313,3	58	45,9
Savukoski	31	-	7	22	74,5	16	9,7
Simo	58	10	19	31	182,6	33	31,8
Sodankylä	231	54	49	136	680,1	145	144,4
Tervola	83	12	23	48	318,9	53	37,6
Tornio	316	72	93	160	1 125,8	189	222,7
Utsjoki	33	-	-	27	78,1	23	22,9
Ylitornio	70	11	20	43	241,5	45	57,1
Ahvenanmaa	186	22	81	86	608,8	80	120,4
Brändö	-	-	-	-	5,5	-	-
Eckerö	10	-	-	-	29,8	-	6,2
Finström	14	-	9	-	86,1	6	13,0
Föglö	-	-	-	-	0,7	-	0,2
Geta	5	-	5	-	18,1	-	2,5
Hammarland	12	-	8	-	27,4	-	3,5
Jomala	27	5	12	11	76,1	15	27,6
Kumlinge	-	-	-	-	1,4	-	0,6
Kökar	-	-	-	-	0,8	-	0,3
Lemland	7	-	-	-	36,4	7	6,6
Lumparland	-	-	-	-	0,8	-	0,2
Maarianhamina	91	7	34	51	286,9	36	49,4
Saltvik	7	-	-	-	26,5	-	6,3
Sottunga	-	-	-	-	1,8	-	0,6
Sund	-	-	-	-	6,1	-	-
Vårdö	-	-	-	-	4,3	-	3,4

12. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sukupuoli

Amattiasema Amatti	Molemmat sukupuolet		Miehet		Naiset		Työllinen työvoima ¹
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	
Yhteensä	77 735		28 683		49 052		
Ammatissa toimineet	53 566	100,0	18 592	100,0	34 974	100,0	100,0
Itsenäinen yrittäjä tai ammatin- harjoittaja, yrittäjäperheen jäsen	4 612	8,6	2 369	12,7	2 243	6,4	11,9
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	476	0,9	218	1,2	258	0,7	1,2
1. Terveystyö, sosiaalialan työ	390	0,7	76	0,4	314	0,9	0,7
2. Hallinto- ja toimistotyö	498	0,9	198	1,1	300	0,9	2,1
3. Kaupallinen työ	302	0,6	140	0,8	162	0,5	1,4
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus Maanviljelijät ja maatalouden emännät	1 619	3,0	906	4,9	713	2,0	3,0
Muut	1 399	2,6	772	4,2	627	1,8	2,1
5. Kuljetus- ja liikennetyö	220	0,4	134	0,7	86	0,2	0,9
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	260	0,5	216	1,2	44	0,1	0,7
9. Palvelutyö ym.	645	1,2	540	2,9	105	0,3	1,9
	422	0,8	75	0,4	347	1,0	0,9
Palkansaajat	48 191	90,0	15 902	85,5	32 289	92,3	88,1
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	8 657	16,2	3 089	16,6	5 568	15,9	15,4
1. Terveystyö, sosiaalialan työ	11 292	21,1	704	3,8	10 588	30,3	13,2
2. Hallinto- ja toimistotyö	8 776	16,4	1 681	9,0	7 095	20,3	16,1
3. Kaupallinen työ	2 889	5,4	755	4,1	2 134	6,1	9,9
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus	835	1,6	421	2,3	414	1,2	1,5
5. Kuljetus- ja liikennetyö	1 958	3,7	1 435	7,7	523	1,5	4,2
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	8 112	15,1	6 183	33,3	1 929	5,5	18,5
9. Palvelutyö ym.	5 672	10,6	1 634	8,8	4 038	11,5	9,1
Muut ammatissa toimineet	763	1,4	321	1,7	442	1,3	0,1
Ammatissa toimimattomat	19 519		8 112		11 407		
Perheenemännät	252		45		207		
Opiskelijat	10 680		4 198		6 482		
Muut	8 587		3 869		4 718		
Ammattia ei voida luokitella tai tieto puuttuu	4 650		1 979		2 671		

¹ Lähde: Työvoimatutkimus 2007, Tilastokeskus.

13. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007 (16 vuotta täyttäneet): ammattiasema, ammatti ja sairauspääryhmä

Ammattiasema Ammatti	Kuntou- tutjat	Sairauspääryhmä									Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Yhteensä	77 735	2 539	21 584	9 108	5 065	1 354	29 593	1 420	1 496	5 473	103
Ammatissa toimineet	53 566	1 994	11 569	4 352	3 134	1 028	26 702	294	932	3 500	61
Itsenäinen yrittäjä tai ammatin- harjoittaja, yrittäjäperheen jäsen	4 612	174	804	421	376	134	2 264	26	127	279	7
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	476	11	181	49	30	9	143	8	13	31	1
1. Terveydenhuolto, sosiaalialan työ	390	20	106	19	21	8	166	4	7	36	3
2. Hallinto- ja toimistotyö	498	18	151	57	31	5	178	2	12	43	1
3. Kaupallinen työ	302	14	70	31	31	6	121	1	6	22	-
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus Maanviljelijät ja maatalouden emännät	1 619	56	142	149	131	74	956	6	35	70	-
Muut	1 399	48	108	136	105	69	841	5	29	58	-
5. Kuljetus- ja liikennetyö	220	8	34	13	26	5	115	1	6	12	-
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	260	18	19	30	30	3	136	-	11	12	1
9. Palvelutyö ym.	645	23	63	54	77	18	331	5	31	42	1
	422	14	72	32	25	11	233	-	12	23	-
Palkansaajat	48 191	1 800	10 578	3 754	2 669	875	24 284	249	775	3 157	50
0. Tekninen, tieteellinen, lainopillinen humanistinen ja taiteellinen työ	8 657	321	2 875	675	469	147	3 235	45	111	766	13
1. Terveydenhuolto, sosiaalialan työ	11 292	344	2 846	788	453	202	5 765	41	133	708	12
2. Hallinto- ja toimistotyö	8 776	390	2 123	862	433	153	3 946	79	69	709	12
3. Kaupallinen työ	2 889	97	722	216	165	53	1 426	14	36	157	3
4. Maa- ja metsätaloustyö, kalastus	835	25	108	53	65	37	493	2	21	31	-
5. Kuljetus- ja liikennetyö	1 958	118	235	183	163	31	1 081	3	59	84	1
6/7/8 Teollinen työ, koneenhoito, kaivos- ja louhintatyö sekä rakennustyö	8 112	292	845	586	642	145	4 952	49	247	350	4
9. Palvelutyö ym.	5 672	213	824	391	279	107	3 386	16	99	352	5
Muut ammatissa toimineet	763	20	187	177	89	19	154	19	30	64	4
Ammatissa toimimattomat	19 519	415	8 421	3 917	1 469	240	2 083	922	442	1 579	31
Perheenemännät	252	8	89	55	15	3	44	7	3	28	-
Opiskelijat	10 680	135	7 308	1 154	110	46	593	602	116	606	10
Muut	8 587	272	1 024	2 708	1 344	191	1 446	313	323	945	21
Ammattia ei voida luoki- tella tai tieto puuttuu	4 650	130	1 594	839	462	86	808	204	122	394	11

Sairauspääryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkierroelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnyynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairauspääryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

14. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepääryhmä ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Toimenpidepääryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
Kaikki	32 672	2 076	2 191	2 641	5 039	10 669	7 502	2 554	49
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	6 889	81	1 173	727	956	2 181	1 769	2	48
Pohjakoulutus	101	1	97	3	-	-	-	-	17
Ammattikoulutus	1 112	-	828	168	77	37	2	-	19
Korkeakouluopiskelu	162	-	69	65	22	6	-	-	26
Muu koulutus	6	-	3	3	-	-	-	-	23
Vaikeavammaisten apuvälineet	246	59	60	26	38	42	21	-	27
Tyk-toiminta	2 254	-	-	4	106	964	1 180	-	55
Elinkeinotuki	14	-	-	3	3	8	-	-	47
Ammatilliset kuntoutuskurssit	459	21	123	72	95	107	41	-	37
Kuntoutustarveselvitys	1 322	-	19	112	237	538	416	-	51
Kuntoutustutkimus	1 648	1	158	283	394	631	181	-	44
Työ- ja koulutuskokeilut	661	2	219	131	127	136	46	-	33
Työhönvalmennus	482	-	83	178	131	74	16	-	32
Tutkimuslausunto	44	1	14	6	12	10	1	-	35
Kuntoutuslaitosjakso	25	-	3	4	9	4	5	-	39
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	53	-	1	3	12	18	17	2	51
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	2 475	1 531	80	87	117	236	402	22	8
Kuntoutuslaitosjakso	693	66	46	58	78	160	270	15	51
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	913	549	53	44	54	79	128	6	11
- Kuntoutuskurssit	282	58	28	28	43	41	80	4	41
- Sopeutumisvalmennuskurssit	739	529	45	27	27	46	61	4	9
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	33	30	2	1	-	-	-	-	9
Neuropsykologinen kuntoutus	101	50	12	7	6	10	14	2	16
Psykoteraapia	118	91	10	5	5	5	2	-	13
Toimintaterapia	1 159	891	39	31	35	64	96	3	7
Puheterapia	1 169	1 039	23	9	9	35	52	2	5
Musiikkiterapia	253	212	26	4	6	3	2	-	10
Fysioterapia	1 332	482	51	74	105	227	373	20	41
Muu kuntoutustoimenpide	1	-	-	1	-	-	-	-	30
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	4	4	-	-	-	-	-	-	11
Harkinnanvarainen kuntoutus	26 692	711	1 476	2 123	4 398	9 226	6 183	2 575	50
Opiskelun ja työn apuvälineet	42	-	2	8	10	16	6	-	46
Kuntoutuslaitosjakso	2 648	-	22	110	410	1 055	915	136	53
Kuntoutuskurssit ²	16 552	8	102	477	2 887	7 218	4 446	1 414	52
- ASLAK@-kurssit	14 310	-	-	216	3 127	7 827	3 139	1	50
- Tules-kurssit	6 558	-	8	192	1 115	2 905	2 328	10	52
- Typo-kurssit	1 524	-	-	-	5	58	286	1 175	71
- IP-kurssit	204	-	-	-	1	127	76	-	53
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 946	1	38	91	358	859	594	5	51
- Muut kuntoutuskurssit	3 199	7	66	171	406	1 053	1 210	286	54
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 338	329	97	163	341	788	1 007	613	54
- Mielenterveyssopeutuskurssit	348	-	8	47	98	137	58	-	46
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 101	329	90	126	270	698	975	613	55
Tyk-toiminta	173	-	-	-	12	78	83	-	54
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	516	56	54	61	106	141	97	1	43
Aikuisten psykoteraapia	3 048	-	68	1 294	892	647	147	-	36
Nuorten psykoteraapia	1 465	-	1 143	321	1	-	-	-	22
Neuropsykologinen kuntoutus	67	1	34	4	13	10	5	-	24
Muu kuntoutustoimenpide	4	-	-	2	1	1	-	-	37
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	1 423	344	170	64	49	120	103	573	52
Kaikki	32 672	2 076	2 191	2 641	5 039	10 669	7 502	2 554	49
Ammatillinen kuntoutus	4 665	78	1 015	448	461	1 307	1 354	2	48
Lääkinnällinen kuntoutus	28 376	2 059	1 483	2 169	4 448	9 289	6 372	2 556	49
Tutkimukset	3 097	4	393	418	622	1 099	561	-	46

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

15. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2007: kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä

Lakiperuste/Kehittämishanke Osahanke/sukupuoli	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							Medi- aani- ikä
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-	
Kaikki	2 544	627	279	121	132	239	185	961	50
Vajaakunt. ammatill. kuntoutus	82	-	3	5	21	30	21	2	49
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	11	8	3	-	-	-	-	-	12
Harkinnanvarainen kuntoutus	2 453	620	274	116	111	209	164	959	50
Lasten ja nuorten psykiatrinen kuntoutus	754	589	154	11	-	-	-	-	13
LN-osahankkeet	754	589	154	11	-	-	-	-	13
Geriatrinen kuntoutus	924	-	-	-	-	-	-	924	79
Muu kehittämistoiminta	775	31	120	105	111	209	164	35	46
Mielenterveyskuntoutus	262	-	87	69	26	54	26	-	28
Muut kehittämishankkeet	513	31	33	36	85	155	138	35	50
Molemmat sukupuolet	2 544	627	279	121	132	239	185	961	50
Miehet	1 031	453	115	58	36	72	74	223	20
Naiset	1 513	174	164	63	96	167	111	738	60

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

16. Kuntoutuksen kehittämis- ja kokeilutoiminta vuonna 2007: kuntoutuspalveluja saaneet, kustannukset, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke ja sukupuoli

Lakiperuste Kehittämishanke Osahanke Sukupuoli	Toimen- piteet	Kuntou- tutjat	Kustannukset, 1 000 euroa			
			Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut		Kuntou- tusraha
				Kaikkiaan	Toimenpi- dekustan- nukset	
Kaikki	3 422	2 544	5 921	5 853	5 853	67
Vajaakunt. ammatill. kuntoutus	89	82	210	209	209	1
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	15	11	28	28	28	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	3 318	2 453	5 682	5 616	5 616	66
Lasten ja nuorten psykiatrinen kuntoutus	1 216	754	2 579	2 579	2 579	-
LN-osahankkeet	1 216	754	2 579	2 579	2 579	-
Geriatrinen kuntoutus	942	924	1 824	1 824	1 824	-
Muu kehittämistoiminta	1 160	775	1 279	1 213	1 213	66
Mielenterveyskuntoutus	464	262	494	465	465	28
Muut kehittämishankkeet	696	513	785	747	747	38
Molemmat sukupuolet	3 422	2 544	5 921	5 853	5 853	67
Miehet	1 518	1 031	2 824	2 808	2 808	16
Naiset	1 904	1 513	3 097	3 045	3 045	51

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

17. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, sukupuoli ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Sukupuoli	Toimenpiteet		Ikäryhmä						
	Lkm	%	-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
Kaikki	163 134	100,0	36 359	18 838	16 679	20 066	35 011	31 714	4 467
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	19 229	11,8	131	5 039	2 823	2 476	4 668	4 080	12
Pohjakoulutus	348	0,2	1	331	12	4	-	-	-
Ammattikoulutus	4 490	2,8	-	3 230	774	346	134	6	-
Korkeakouluopiskelu	924	0,6	-	308	443	126	43	4	-
Muu koulutus	7	0,0	-	4	3	-	-	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	806	0,5	104	255	119	137	129	57	5
Tyk-toiminta	5 707	3,5	-	-	9	261	2 295	3 138	4
Elinkeinotuki	29	0,0	-	-	7	7	14	1	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	823	0,5	22	208	141	176	188	88	-
Kuntoutustarveselvitys	1 438	0,9	-	19	123	253	595	448	-
Kuntoutustutkimus	1 955	1,2	1	186	329	484	749	206	-
Työ- ja koulutuskokeilut	882	0,5	2	264	188	176	189	63	-
Työhönvalmennus	1 639	1,0	-	212	658	457	276	36	-
Tutkimuslausunto	50	0,0	1	15	7	16	10	1	-
Kuntoutuslaitosjakso	42	0,0	-	4	4	11	12	10	1
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	89	0,1	-	3	6	22	34	22	2
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	79 897	49,0	34 422	7 969	5 126	6 340	10 080	15 130	830
Kuntoutuslaitosjakso	4 902	3,0	201	111	264	691	1 351	2 138	146
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	2 047	1,3	1 183	228	140	131	150	204	11
- Kuntoutuskurssit	495	0,3	116	66	60	66	65	115	7
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 552	1,0	1 067	162	80	65	85	89	4
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	605	0,4	487	98	6	9	4	1	-
Neuropsykologinen kuntoutus	573	0,4	208	82	48	35	85	110	5
Psyko-terapia	1 312	0,8	996	175	43	51	40	7	-
Toimintaterapia	10 212	6,3	7 937	561	205	280	523	671	35
Puheterapia	10 946	6,7	9 910	329	60	89	210	334	14
Musiikkiterapia	3 331	2,0	2 359	698	191	53	24	6	-
Fysioterapia	45 952	28,2	11 131	5 682	4 168	5 001	7 693	11 659	618
Muu kuntoutustoimenpide	2	0,0	-	-	1	-	-	-	1
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	15	0,0	10	5	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	64 012	39,2	1 806	5 834	8 730	11 250	20 263	12 504	3 625
Opiskelun ja työn apuvälineet	45	0,0	-	2	9	11	17	6	-
Kuntoutuslaitosjakso	3 872	2,4	-	24	148	609	1 564	1 365	162
Kuntoutuskurssit ²	30 104	18,5	10	156	742	5 301	13 585	8 509	1 801
- ASLAK@-kurssit	14 406	8,8	-	-	217	3 150	7 885	3 153	1
- Tules-kurssit	6 664	4,1	-	8	200	1 138	2 946	2 362	10
- Typo-kurssit	1 784	1,1	-	-	-	9	69	328	1 378
- IP-kurssit	323	0,2	-	-	-	1	186	136	-
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 008	1,2	1	41	97	371	885	608	5
- Muut kuntoutuskurssit	4 919	3,0	9	107	228	632	1 614	1 922	407
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 159	2,5	401	129	201	447	1 026	1 273	682
- Mielenterveyssopeutuskurssit	363	0,2	-	9	51	102	140	61	-
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	3 796	2,3	401	120	150	345	886	1 212	682
Tyk-toiminta	317	0,2	-	-	-	19	141	157	-
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1 433	0,9	370	256	127	214	291	173	2
Aikuisten psykoterapia	13 755	8,4	-	138	5 030	4 452	3 340	795	-
Nuorten psykoterapia	6 824	4,2	2	4 575	2 246	1	-	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	181	0,1	1	67	35	39	27	12	-
Muu kuntoutustoimenpide	4	0,0	-	-	2	1	1	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	3 318	2,0	1 022	487	190	156	271	214	978
Kaikki	163 134	100,0	36 359	18 838	16 679	20 066	35 011	31 714	4 467
Miehet	71 770	44,0	22 883	8 367	6 037	7 457	12 631	12 710	1 685
Naiset	91 364	56,0	13 476	10 471	10 642	12 609	22 380	19 004	2 782

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

18. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairaus pääryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Toimen- piteet	Sairauspääryhmä									Tieto puut- tuu
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut	
Kaikki	163 134	3 706	53 205	32 204	10 609	1 698	36 824	10 103	3 490	11 159	136
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	19 229	422	6 885	1 438	482	314	6 466	648	484	2 076	14
Pohjakoulutus	348	6	108	64	1	1	57	42	2	67	-
Ammattikoulutus	4 490	70	2 610	422	36	57	396	367	66	464	2
Korkeakouluopiskelu	924	21	197	142	11	39	229	57	41	187	-
Muu koulutus	7	-	1	-	1	-	2	1	1	1	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	806	35	21	145	4	1	34	78	9	479	-
Tyk-toiminta	5 707	202	544	285	289	119	3 808	10	89	359	2
Elinkeinotuki	29	2	3	2	-	-	6	5	-	11	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	823	15	553	63	4	2	32	17	5	131	1
Kuntoutustarveselvitys	1 438	16	288	62	56	37	810	4	100	63	2
Kuntoutustutkimus	1 955	30	599	119	53	36	805	35	112	163	3
Työ- ja koulutuskokeilut	882	10	432	79	21	14	196	23	44	60	3
Työhönvalmennus	1 639	7	1 485	45	4	8	50	1	14	25	-
Tutkimuslausunto	50	3	-	6	-	-	2	7	-	32	-
Kuntoutuslaitosjakso	42	3	1	2	-	-	21	1	-	14	-
Muu kuntoutustoimenpide	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	89	2	43	2	2	-	18	-	1	20	1
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	79 897	1 273	20 830	27 345	7 020	274	6 243	9 174	2 392	5 334	12
Kuntoutuslaitosjakso	4 902	54	208	2 417	846	17	626	188	278	268	-
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	2 047	45	684	465	116	17	31	293	18	378	-
- Kuntoutuskurssit	495	8	78	165	55	12	11	46	17	103	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 552	37	606	300	61	5	20	247	1	275	-
Kunt. hoito Reumasäätiön sair.	605	3	4	-	-	-	582	8	-	8	-
Neuropsykologinen kuntoutus	573	3	183	84	170	4	4	28	62	35	-
Psykoterapia	1 312	3	1 094	94	12	-	21	47	6	35	-
Toimintaterapia	10 212	109	4 910	2 035	921	35	61	1 182	210	749	-
Puheterapia	10 946	73	6 430	1 008	403	37	9	1 762	36	1 184	4
Musiikkiterapia	3 331	13	2 167	337	31	1	6	667	4	105	-
Fysioterapia	45 952	970	5 138	20 903	4 521	163	4 902	4 999	1 778	2 570	8
Muu kuntoutustoimenpide	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	15	-	12	1	-	-	-	-	-	2	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	64 012	2 011	25 491	3 421	3 108	1 110	24 116	282	614	3 749	110
Opiskelun ja työn apuvälineet	45	-	-	3	-	1	32	-	3	6	-
Kuntoutuslaitosjakso	3 872	40	81	345	114	14	3 008	37	144	87	2
Kuntoutuskurssit ²	30 104	1 206	2 709	2 323	2 322	944	18 468	88	350	1 630	64
- ASLAK@-kurssit	14 406	539	683	1 215	678	262	9 964	19	157	859	30
- Tules-kurssit	6 664	292	230	284	75	23	5 558	10	81	109	2
- Typo-kurssit	1 784	62	28	74	494	149	860	5	39	67	6
- IP-kurssit	323	24	53	12	32	17	155	1	11	16	2
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 008	23	1 502	23	25	6	151	-	7	262	9
- Muut kuntoutuskurssit	4 919	266	213	715	1 018	487	1 780	53	55	317	15
Sopeutumisvalmennuskurssit	4 159	641	523	425	226	102	343	126	29	1 739	5
- Mielenterveyssopeutumisvalm.kurssit	363	-	348	3	-	-	6	-	2	4	-
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	3 796	641	175	422	226	102	337	126	27	1 735	5
Tyk-toiminta	317	18	22	12	18	5	212	-	5	25	-
Kunt. hoito Reumasäätiön sair.	1 433	-	8	9	-	1	1 383	1	-	30	1
Aikuisten psykoterapia	13 755	3	13 511	38	8	2	141	3	2	46	1
Nuorten psykoterapia	6 824	1	6 773	15	5	-	10	1	-	14	5
Neuropsykologinen kuntoutus	181	-	89	16	21	-	3	5	35	12	-
Muu kuntoutustoimenpide	4	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	3 318	101	1 774	235	394	41	516	21	46	158	32

Sairauspääryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairaus pääryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

19. Kuntoutuskustannukset vuonna 2007: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Ikäryhmä	Kustannukset, 1 000 euroa									
	Kaikkiaan		Kuntoutuspalvelut				Kuntoutusraha			
		%	Kaikki- aan	Vajaakun- toisten ammatil- linen kuntoutus	Vaikea- vammainen lääkin- näällinen kuntoutus	Harkinnan- varainen kuntoutus	Kaikki- aan	Kuntoutus- palvelut Kelalta	Kuntoutus- palvelut muualta	Ei kun- toutu- s- palve- luja ¹
Molemmat sukupuolet										
Kaikki	291 340	100,0	233 060	30 711	110 753	91 596	58 280	34 187	5 637	18 456
-15	46 105	15,8	46 105	352	41 431	4 322	-	-	-	-
16-24	41 718	14,3	19 348	3 055	8 746	7 547	22 370	4 044	300	18 025
25-34	25 806	8,9	19 763	3 542	6 853	9 368	6 043	5 026	827	190
35-44	36 703	12,6	28 702	4 444	9 652	14 606	8 002	6 493	1 379	130
45-54	70 410	24,2	56 811	10 124	16 653	30 034	13 600	11 446	2 050	103
55-64	62 718	21,5	54 469	9 172	25 971	19 326	8 249	7 166	1 076	7
65-	7 879	2,7	7 862	22	1 447	6 394	16	12	5	0
Miehet										
Kaikki	129 838	100,0	102 923	12 374	59 582	30 967	26 915	13 834	2 752	10 328
-15	28 766	22,2	28 766	184	25 812	2 770	-	-	-	-
16-24	20 403	15,7	8 063	1 575	4 621	1 867	12 339	2 010	201	10 128
25-34	10 699	8,2	7 753	1 799	3 573	2 380	2 946	2 334	534	77
35-44	14 782	11,4	11 335	1 857	4 561	4 918	3 447	2 702	687	58
45-54	26 899	20,7	21 722	3 969	7 741	10 012	5 177	4 229	890	58
55-64	25 296	19,5	22 299	2 985	12 529	6 785	2 997	2 553	436	7
65-	2 994	2,3	2 984	5	745	2 235	10	6	4	0
Naiset										
Kaikki	161 502	100,0	130 137	18 337	51 171	60 629	31 365	20 352	2 885	8 128
-15	17 339	10,7	17 339	168	15 619	1 552	-	-	-	-
16-24	21 315	13,2	11 285	1 480	4 125	5 680	10 030	2 034	99	7 897
25-34	15 108	9,4	12 010	1 743	3 280	6 987	3 097	2 692	292	113
35-44	21 921	13,6	17 366	2 588	5 091	9 688	4 555	3 790	692	72
45-54	43 512	26,9	35 089	6 155	8 912	20 021	8 423	7 217	1 161	45
55-64	37 422	23,2	32 170	6 187	13 442	12 541	5 252	4 613	639	0
65-	4 885	3,0	4 878	17	702	4 159	7	6	1	0

¹ Saanut kuntoutusrahaa vain nuorena (KKRL 20 §) tai oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

20. Kuntoutuskustannukset vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Vakuutusalue	Kustannukset, 1 000 euroa									Kustan- nukset asukas- ta kohti euroa
	Kaikki- aan	Kuntoutuspalvelut				Kuntoutusraha				
		Kaikki- aan	Vajaa- kuntois- ten am- matilli- nen kun- tutus	Vaikea- vammais- ten lääkin- kännälli- nen kun- tutus	Harkinnan- varainen kuntutus	Kaikki- aan	Kuntou- tuspal- velut Kelalta	Kuntou- tuspal- velut muualta	Ei kun- tutus- palve- luja ²	
Koko maa¹	291 340	233 060	30 711	110 753	91 596	58 280	34 187	5 637	18 456	55,0
Uusimaa	60 384	48 272	4 738	20 573	22 961	12 113	6 886	1 869	3 357	43,5
Itä-Uusimaa	3 538	2 864	220	1 418	1 226	674	346	69	259	37,3
Varsinais-Suomi	25 214	20 737	2 923	10 140	7 673	4 478	2 722	298	1 458	54,9
Satakunta	11 959	9 268	1 142	4 582	3 544	2 691	1 721	223	747	52,4
Kanta-Häme	8 296	6 465	744	2 782	2 939	1 831	1 096	118	617	48,4
Pirkanmaa	26 201	20 073	2 744	9 220	8 110	6 128	3 266	673	2 189	55,0
Päijät-Häme	8 754	7 034	790	2 700	3 544	1 721	1 077	199	445	43,8
Kymenlaakso	9 793	7 723	918	3 714	3 090	2 070	1 100	171	799	53,3
Etelä-Karjala	7 091	5 575	712	2 635	2 229	1 515	818	184	514	52,6
Etelä-Savo	9 063	7 182	712	3 633	2 838	1 880	1 162	120	598	57,4
Pohjois-Savo	14 620	11 580	1 838	4 818	4 924	3 040	1 706	223	1 111	58,7
Pohjois-Karjala	8 931	6 749	706	3 190	2 853	2 182	1 035	200	947	53,5
Keski-Suomi	17 707	14 467	1 699	8 300	4 467	3 240	2 016	214	1 010	65,4
Etelä-Pohjanmaa	12 159	9 797	1 465	4 530	3 802	2 361	1 379	220	763	62,7
Pohjanmaa	10 368	8 261	1 271	3 884	3 106	2 107	1 186	154	766	59,3
Keski-Pohjanmaa	5 448	4 484	799	2 458	1 227	964	621	63	280	76,7
Pohjois-Pohjanmaa	28 838	23 321	4 421	12 105	6 795	5 517	3 570	406	1 542	75,2
Kainuu	7 207	6 053	755	3 614	1 684	1 155	715	82	358	86,0
Lappi	14 938	12 474	2 062	6 023	4 390	2 463	1 706	133	625	81,0
Ahvenanmaa	729	609	42	406	160	120	47	8	65	26,9
Koko maa¹	291 340	233 060	30 711	110 753	91 596	58 280	34 187	5 637	18 456	55,0
Pohjois-Suomi	50 983	41 848	7 237	21 743	12 868	9 135	5 990	621	2 524	78,2
Länsi-Suomi	45 681	37 009	5 235	19 172	12 602	8 673	5 202	652	2 819	64,3
Itä-Suomi	39 705	31 087	3 967	14 275	12 844	8 618	4 721	727	3 170	56,1
Lounais-Suomi	64 104	50 687	6 852	24 348	19 487	13 417	7 757	1 203	4 458	53,8
Etelä-Suomi	90 766	72 357	7 410	31 187	33 760	18 408	10 506	2 426	5 477	44,5
Helsinki	23 670	19 411	1 583	7 768	10 060	4 259	2 446	831	983	41,7
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	67 095	52 947	5 827	23 420	23 700	14 149	8 060	1 595	4 494	45,6
Koko maa¹	291 340	233 060	30 711	110 753	91 596	58 280	34 187	5 637	18 456	55,0
H:gin ja Uudenmaan shp	63 623	50 880	4 939	21 859	24 083	12 743	7 218	1 933	3 592	43,1
Varsinais-Suomen shp	25 534	20 985	2 974	10 263	7 748	4 549	2 780	303	1 467	55,0
Satakunnan shp	11 811	9 146	1 130	4 514	3 502	2 665	1 697	223	745	52,4
Kanta-Hämeen shp	8 296	6 465	744	2 782	2 939	1 831	1 096	118	617	48,4
Pirkanmaan shp	26 030	19 947	2 706	9 164	8 077	6 082	3 232	669	2 182	54,9
Päijät-Hämeen shp	9 344	7 545	834	2 943	3 768	1 799	1 122	205	472	44,2
Kymenlaakson shp	9 503	7 467	894	3 603	2 970	2 036	1 070	169	796	53,0
Etelä-Karjalan shp	6 744	5 287	703	2 453	2 130	1 457	790	175	492	52,7
Etelä-Savon shp	6 476	5 129	546	2 587	1 997	1 346	846	85	415	63,3
Itä-Savon shp	2 744	2 204	170	1 187	847	540	305	42	193	45,0
Pohjois-Karjalan shp	9 121	6 886	710	3 230	2 946	2 235	1 075	201	959	54,2
Pohjois-Savon shp	14 620	11 580	1 838	4 818	4 924	3 040	1 706	223	1 111	58,7
Keski-Suomen shp	17 707	14 467	1 699	8 300	4 467	3 240	2 016	214	1 010	65,4
Etelä-Pohjanmaan shp	12 309	9 919	1 479	4 602	3 838	2 391	1 388	223	779	63,3
Vaasan shp	9 750	7 741	1 211	3 599	2 931	2 009	1 135	149	725	58,2
Keski-Pohjanmaan shp	5 915	4 883	845	2 671	1 366	1 032	663	65	305	76,2
Pohjois-Pohjanmaan shp	29 151	23 587	4 449	12 288	6 850	5 564	3 586	416	1 562	75,3
Kainuun shp	6 894	5 786	726	3 432	1 629	1 108	699	72	337	85,9
Länsi-Pohjan shp	4 811	4 040	578	2 321	1 141	771	497	50	224	73,1
Lapin shp	10 127	8 435	1 484	3 702	3 249	1 692	1 209	82	401	85,4
Ahvenanmaa	729	609	42	406	160	120	47	8	65	26,9

¹ Ulkomailta asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.² Saanut kuntoutusrahaa vain nuorena (KKRL 20 a §) tai oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

21. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste ja toimenpide

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 euroa				Vuotuiset kustannukset		
	Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut			Kuntou- tusraha	Toimen- pidettä kohti, euroa	Kuntou- tujaa kohti, euroa
		Kaikkiaan	Toimenpi- dekustan- nukset	Matka- kustan- nukset			
Kaikki	267 247	233 060	233 041	19	34 187	1 597	2 937
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	47 886	30 711	30 705	6	17 175	2 490	3 090
Pohjakoulutus	204	89	89	-	115	588	688
Ammattikoulutus	7 625	937	937	-	6 688	1 698	2 044
Korkeakouluopiskelu	3 627	223	223	-	3 404	3 925	5 101
Muu koulutus	9	-2	-2	-	11	1 315	1 315
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 496	1 488	1 483	5	8	1 857	2 473
Tyk-toiminta	18 430	14 326	14 326	-	4 104	3 229	3 328
Elinkeinotuki	87	85	85	-	2	2 988	3 938
Ammatilliset kuntoutuskurssit	4 072	3 308	3 308	-	764	4 948	5 586
Kuntoutustarveselvitys	826	741	741	-	85	575	588
Kuntoutustutkimus	5 204	4 681	4 681	-	524	2 662	2 807
Työ- ja koulutuskokeilut	1 912	1 491	1 491	0	421	2 168	2 467
Työhönvalmennus	4 022	2 984	2 984	-	1 038	2 454	5 292
Tutkimuslausunto	29	29	29	0	1	588	600
Kuntoutuslaitosjakso	132	123	123	-	9	3 144	3 386
Muu kuntoutustoimenpide	-0	-0	-0	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	210	209	209	-	1	2 362	2 564
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	110 905	110 753	110 747	6	152	1 388	5 262
Kuntoutuslaitosjakso	27 539	27 402	27 402	-	137	5 618	6 904
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	7 747	7 732	7 732	-	14	3 784	4 018
- Kuntoutuskurssit	2 917	2 908	2 908	-	8	5 892	6 525
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 833	4 828	4 828	-	6	3 114	3 214
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1 467	1 466	1 466	-	0	2 425	5 577
Neuropsykologinen kuntoutus	502	502	502	0	-	876	1 773
Psykoteraapia	1 552	1 552	1 552	0	-	1 183	3 481
Toimintaterapia	9 440	9 440	9 440	0	-	924	2 103
Puheterapia	12 901	12 901	12 901	1	-	1 179	2 707
Musiikkiterapia	3 077	3 077	3 074	3	-	924	2 046
Fysioterapia	46 651	46 651	46 649	2	-	1 015	3 214
Muu kuntoutustoimenpide	0	0	0	-	-	191	191
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	28	28	28	-	-	1 883	2 568
Harkinnanvarainen kuntoutus	107 298	91 596	91 588	7	15 702	1 676	2 014
Opiskelun ja työn apuvälineet	86	86	86	0	-	1 915	1 915
Kuntoutuslaitosjakso	8 068	6 775	6 775	-	1 293	2 084	2 142
Kuntoutuskurssit ²	63 043	49 629	49 629	-	13 414	2 094	2 124
- ASLAK@-kurssit	31 096	23 174	23 174	-	7 922	2 159	2 173
- Tules-kurssit	12 212	9 280	9 280	-	2 933	1 833	1 862
- Typo-kurssit	2 975	2 971	2 971	-	4	1 668	1 672
- IP-kurssit	919	793	793	-	126	2 846	2 937
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	3 829	3 129	3 129	-	700	1 907	1 967
- Muut kuntoutuskurssit	12 011	10 282	10 282	-	1 730	2 442	2 503
Sopeutumisvalmennuskurssit	7 041	6 522	6 522	-	519	1 693	1 726
- Mielenterveyssopeutumisvalmennuskurssit	671	636	636	-	35	1 849	1 928
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	6 370	5 886	5 886	-	484	1 678	1 706
Tyk-toiminta	1 104	862	862	-	242	3 484	3 540
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	3 240	3 073	3 073	-	167	2 261	3 034
Aikuisten psykoteraapia	10 944	10 944	10 943	1	-	796	1 281
Nuorten psykoteraapia	7 979	7 979	7 972	6	-	1 169	1 991
Neuropsykologinen kuntoutus	121	121	121	0	-	671	899
Muu kuntoutustoimenpide	-11	-11	-11	0	0	-2 805	-2 805
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	5 682	5 616	5 616	-	66	1 713	2 316
Omaisille maksetut	1 158	-	-	-	1 158	275	338

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

22. Kelan kuntoutujien kuntoutuskustannukset vuonna 2007: sairauspäryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Sairauspäryhmä Sairausryhmä	Kustannukset, 1 000 euroa							Kuntou- tusraha
	Kaikkiaan	Kuntoutuspalvelut					Matka- kustan- nukset	
		Kaikkiaan	Toimenpidekustannukset			Harkinnan- varainen kuntoutus		
			Vajaakun- toisten ammattill. kuntoutus	Vaikeavam- maisten lääkinn. kuntoutus				
Kaikki sairaudet	267 247	233 060	233 041	30 705	110 747	91 588	19	34 187
Tartunta- ja loistaudit	1 053	1 000	999	33	669	298	0	53
Kasvaimet	4 231	3 918	3 918	280	1 883	1 756	0	313
Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	6 488	5 422	5 422	816	1 740	2 866	0	1 066
Diabetes	2 843	2 368	2 367	475	388	1 505	0	475
Mielenterveyden ja käyttäy- tymisen häiriöt	68 498	61 623	61 612	9 593	24 382	27 637	11	6 875
Psykoosit	3 125	2 350	2 350	1 452	344	553	-0	776
Mielialahäiriöt	25 127	21 841	21 837	5 509	323	16 005	4	3 286
Neuroosit	9 683	8 526	8 526	1 255	338	6 932	0	1 157
Persoonallisuus- ja käytös- häiriöt	5 801	5 229	5 227	578	2 483	2 166	2	573
Älyllinen kehitysvammaisuus	7 954	7 790	7 789	219	7 484	85	1	164
Hermoston sairaudet	52 108	49 464	49 463	1 739	41 380	6 344	1	2 644
Pesäkekovettumatauti	14 559	14 253	14 253	95	13 003	1 155	0	306
Epilepsia	3 561	3 269	3 269	213	2 838	218	0	292
CP-oireyhtymä	11 396	11 136	11 135	204	10 762	170	0	260
Silmän ja sen apuelinten sairaudet	2 994	2 717	2 712	1 125	998	589	5	277
Korvan ja kartiol. sairaudet	3 086	2 596	2 596	412	1 592	593	0	490
Verenkiertoelinten sairaudet	19 734	18 447	18 447	982	11 635	5 830	0	1 287
Iskeemiset sydänsairaudet	2 612	2 228	2 228	262	57	1 909	-0	384
Aivoverisuonien sairaudet	12 985	12 885	12 885	123	11 248	1 515	0	100
Hengityselinten sairaudet	3 639	2 675	2 675	503	387	1 784	0	965
Astma	2 610	1 826	1 826	370	92	1 364	-0	784
Muut pitkäaikaiset ala- hengitysteiden sairaudet	507	455	455	67	114	274	-0	52
Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	1 344	589	589	143	113	333	-0	755
Atooppinen ihottuma	411	102	102	32	4	66	-0	309
Psoriaasi	443	331	331	62	89	180	-0	111
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	76 507	60 479	60 479	12 942	8 553	38 984	0	16 028
Nivelreuma	10 549	9 646	9 646	376	5 740	3 531	-0	903
Nivelrikko	6 038	4 864	4 864	1 824	113	2 926	-0	1 174
Selkärankareuma	2 393	1 934	1 934	238	447	1 250	-0	459
Spondyloosi	3 272	2 580	2 580	700	139	1 741	-0	692
Nikaman välilevyjen sairaudet	10 531	7 920	7 920	2 455	318	5 147	0	2 611
Fibromyalgia	2 508	1 989	1 989	383	64	1 542	-0	518
Muut selkärangan sairaudet	26 350	19 862	19 862	4 117	202	15 543	-0	6 488
Synnyynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	12 409	11 945	11 944	517	10 729	698	1	464
Muulla luokittelemattimat oireet, sairaudenmerkit jne.	2 661	2 465	2 465	206	1 860	398	0	197
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seur.	6 469	5 837	5 837	681	3 988	1 168	-0	631
Muut sairauspäryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	4 692	3 734	3 734	736	852	2 146	0	958
Ei tietoa/omaisille maksetut	1 334	149	149	-3	-13	165	-0	1 185

23. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairausryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 euroa									
	Kaikki- aan	Sairausryhmä								
		IV	V	VI	IX	X	XIII	XVII	XIX	Muut
Kaikki	233 060	5 422	61 623	49 464	18 447	2 675	60 479	11 945	5 837	17 168
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	30 711	816	9 593	1 739	982	503	12 942	517	681	2 937
Pohjakoulutus	89	1	28	14	0	0	13	11	1	21
Ammattikoulutus	937	12	531	87	7	17	93	69	16	104
Korkeakouluopiskelu	223	4	45	34	3	10	57	13	11	47
Muu koulutus	-2	-	0	-	0	-	0	0	0	-3
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 488	82	26	180	8	0	36	203	10	943
Tyk-toiminta	14 326	525	1 315	702	748	312	9 588	28	215	894
Elinkeinotuki	85	2	9	4	-	-	26	28	-	16
Ammatilliset kuntoutuskurssit	3 308	72	2 678	175	7	6	136	52	7	175
Kuntoutustarveselvitys	741	9	149	32	29	19	415	3	53	32
Kuntoutustutkimus	4 681	71	1 398	308	119	99	1 957	79	270	381
Työ- ja koulutuskokeilut	1 491	8	634	101	48	27	438	19	83	133
Työhönvalmennus	2 984	10	2 675	93	10	14	108	6	14	53
Tutkimuslausunto	29	2	-	4	-	-	1	4	-	18
Kuntoutuslaitosjakso	123	16	1	2	-	-	52	3	-	48
Muu kuntoutustoimenpide	-0	-	-	-	-	-	-	-	-	-0
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	209	2	104	2	4	-	20	-	1	77
Vaikeavammm. lääkinn. kuntoutus	110 753	1 740	24 386	41 381	11 635	387	8 553	10 730	3 988	7 954
Kuntoutuslaitosjakso	27 402	263	1 483	13 817	4 843	95	3 104	839	1 648	1 310
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	7 732	148	2 495	1 653	366	48	91	1 203	86	1 643
- Kuntoutuskurssit	2 908	43	524	921	219	33	46	389	83	650
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 828	105	1 970	732	147	16	45	814	3	996
Kunt. hoito Reumasäätiön sair.	1 466	10	13	-	-	-	1 413	17	-	13
Neuropsykologinen kuntoutus	502	7	172	79	142	1	1	24	47	28
Psykoterapia	1 552	2	1 357	84	8	-	21	48	10	23
Toimintaterapia	9 440	113	4 384	1 882	936	33	46	1 096	196	755
Puheterapia	12 901	89	7 697	1 060	396	32	9	1 994	32	1 592
Musiikkiterapia	3 077	12	2 015	329	30	0	5	587	3	95
Fysioterapia	46 651	1 098	4 755	22 471	4 914	177	3 862	4 920	1 966	2 487
Muu kuntoutustoimenpide	0	-	-	0	-	-	0	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	28	-	15	5	-	-	-	-	-	8
Harkinnanvarainen kuntoutus	91 596	2 866	27 645	6 344	5 830	1 784	38 984	698	1 168	6 277
Opiskelun ja työn apuvälineet	86	-	-	1	-	1	70	-	7	7
Kuntoutuslaitosjakso	6 775	64	137	832	261	22	4 973	67	265	154
Kuntoutuskurssit ²	49 629	1 811	4 640	4 318	4 302	1 473	29 102	182	725	3 075
- ASLAK@-kurssit	23 174	856	1 107	1 943	1 140	439	16 021	22	230	1 416
- Tules-kurssit	9 280	343	329	394	90	24	7 811	9	125	154
- Typo-kurssit	2 971	93	45	113	871	231	1 413	8	67	131
- IP-kurssit	793	64	137	18	71	53	379	-0	-	46
- Mielensterveyskuntoutuskurssit	3 129	41	2 362	34	39	11	198	-	9	435
- Muut kuntoutuskurssit	10 282	414	662	1 815	2 092	715	3 280	142	268	893
Sopeutumisvalmennuskurssit	6 522	753	1 000	748	410	193	477	415	46	2 481
- Mielensterveysop.valm.kurssit	636	-	616	5	-	-	7	-	4	4
- Muut sopeutumisvalm.kurssit	5 886	753	383	743	410	193	471	415	41	2 476
Tyk-toiminta	862	40	55	26	58	18	571	-	15	80
Kunt. hoito Reumasäätiön sair.	3 073	-	25	18	-	2	2 963	2	-	63
Aikuisten psykoterapia	10 944	2	10 771	25	2	1	103	3	1	36
Nuorten psykoterapia	7 979	1	7 916	18	6	-	11	0	-	26
Neuropsykologinen kuntoutus	121	-	65	14	9	-	3	3	20	7
Muu kuntoutustoimenpide	-11	1	0	-	-	-	-	-	-	-12
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	5 616	195	3 036	344	782	75	709	26	89	360

Sairausryhmät:

- IV Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet
- V Mielensterveyden ja käyttäytymisen häiriöt
- VI Hermoston sairaudet
- IX Verenkiertoelinten sairaudet
- X Hengityselinten sairaudet
- XIII Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet
- XVII Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet
- XIX Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset
- Muut sairausryhmät (I-III, VII-VIII, XI-XII, XIV-XVI, XVIII, XX-XXI)

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Ei sisällä kuntoutusrahaa.

24. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 euroa							
	Kaikkiaan	Ikäryhmä						
		-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
Kaikki	233 060	46 105	19 348	19 763	28 702	56 811	54 469	7 862
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	30 711	352	3 055	3 542	4 444	10 124	9 172	22
Pohjakoulutus	89	0	86	1	1	-	-	-
Ammattikoulutus	937	-	678	142	72	45	1	-
Korkeakouluopiskelu	223	-	81	104	26	12	1	-
Muu koulutus	-2	-	-0	-1	-1	-0	-	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 488	313	368	185	309	241	62	10
Tyk-toiminta	14 326	-	-	21	665	5 798	7 834	8
Elinkeinotuki	85	-	-	23	17	46	-1	-0
Ammatilliset kuntoutuskurssit	3 308	35	817	706	736	791	222	-
Kuntoutustarveselvitys	741	-	9	64	131	306	231	-
Kuntoutustutkimus	4 681	2	440	787	1 117	1 806	528	-
Työ- ja koulutuskokeilut	1 491	1	191	346	392	422	139	-
Työhönvalmennus	2 984	-	364	1 133	877	531	79	-
Tutkimuslausunto	29	0	9	4	8	7	1	-
Kuntoutuslaitosjakso	123	-	10	7	33	34	36	3
Muu kuntoutustoimenpide	-0	-	-0	-	-	-	-	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	209	-	1	20	60	86	41	1
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	110 753	41 431	8 746	6 853	9 652	16 653	25 971	1 447
Kuntoutuslaitosjakso	27 402	1 279	718	1 542	3 755	7 388	11 931	789
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	7 732	4 616	881	505	474	494	721	41
- Kuntoutuskurssit	2 908	853	524	357	350	303	490	30
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 828	3 766	357	148	123	191	231	11
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1 466	1 226	203	7	21	7	2	-
Neuropsykologinen kuntoutus	502	190	76	44	35	68	82	6
Psykoterapia	1 552	1 214	190	47	52	41	8	-
Toimintaterapia	9 440	7 177	491	232	249	567	698	26
Puheterapia	12 901	11 900	320	60	86	207	322	8
Musiikkiterapia	3 077	2 140	639	208	62	21	7	-
Fysioterapia	46 651	11 675	5 215	4 207	4 917	7 861	12 200	577
Muu kuntoutustoimenpide	0	-	-	0	-	-	-	0
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	28	15	14	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	91 596	4 322	7 547	9 368	14 606	30 034	19 326	6 394
Opiskelun ja työn apuvälineet	86	-	5	20	21	30	10	-
Kuntoutuslaitosjakso	6 775	-	52	273	1 077	2 658	2 345	370
Kuntoutuskurssit ²	49 629	65	638	1 357	8 626	22 050	13 678	3 216
- ASLAK®-kurssit	23 174	-	-	362	5 165	12 810	4 837	1
- Tules-kurssit	9 280	-	16	278	1 572	4 110	3 296	9
- Typo-kurssit	2 971	-	-	-	13	107	528	2 324
- IP-kurssit	793	-	-	-	3	484	306	-
- Mielensterveyskuntoutuskurssit	3 129	6	163	151	555	1 318	930	5
- Muut kuntoutuskurssit	10 282	58	459	567	1 318	3 221	3 782	877
Sopeutumisvalmennuskurssit	6 522	1 321	167	301	671	1 421	1 702	939
- Mielensterveysop. valm. kurssit	636	-	12	91	202	226	104	-
- Muut sopeutumisvalm. kurssit	5 886	1 321	155	210	469	1 194	1 598	939
Tyk-toiminta	862	-	-	-	57	382	423	-
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	3 073	736	532	261	463	677	399	4
Aikuisten psykoterapia	10 944	-	83	4 283	3 526	2 507	545	-
Nuorten psykoterapia	7 979	0	5 365	2 613	0	-	-	-
Neuropsykologinen kuntoutus	121	0	55	30	20	12	4	-
Muu kuntoutustoimenpide	-11	-5	-2	1	-0	-2	-3	-
Kehittämisen- ja kokeilutoiminta ¹	5 616	2 205	653	227	146	299	223	1 864

¹ Kehittämisen- ja kokeilutoiminta esitetään taulukoissa 15 ja 16.

² Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Ei sisällä kuntoutusrahaa.

KUNTOUTUSRAHA

25. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2007: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu

Laki Sukupuoli	Kaikkiaan		Myönteiset ¹		Hylkäävät ²		Lakkautukset	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	84 679	100,0	80 063	94,5	3 418	4,1	1 198	1,4
Kansanterveyslaki	960	1,1	908	94,6	42	4,4	10	1,0
Erikoissairaanhoitolaki	1 356	1,6	1 307	96,4	48	3,5	1	0,1
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	60 446	71,4	57 874	95,7	1 815	3,0	757	1,3
Työterveyshuoltolaki	10 787	12,7	10 456	96,9	251	2,3	80	0,7
Vammaispalvelulaki	26	0,0	24	92,3	2	7,7	-	-
Lastensuojelulaki	148	0,2	135	91,2	9	6,3	4	2,7
Kehitysvammalaki	1	0,0	1	100,0	-	-	-	-
Päihdehuoltolaki	3 052	3,6	2 651	86,9	326	11,0	75	2,5
Raha-automaattiasetus	712	0,8	661	92,8	50	7,0	1	0,1
Laki ammatillisesta kou- lutuksesta (oppisopimus)	321	0,4	312	97,2	7	2,2	2	0,6
Nuoren kuntoutusraha								
KKRL 20 §:n nojalla	6 783	8,0	5 727	84,4	851	12,9	205	3,0
Lakitieto puuttuu	133	0,2	49	36,8	17	25,8	67	50,4
Kaikki	84 679	100,0	80 063	94,5	3 418	4,1	1 198	1,4
Miehet	32 047	37,8	29 853	93,2	1 657	5,3	537	1,7
Naiset	52 632	62,2	50 210	95,4	1 761	3,4	661	1,3

¹ Sisältää myös 40 630 tarkistuspäätöstä.

² Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määräytymisperusteriveillä. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

26. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä

Laki	Kuntoutujat	Ikäryhmä					Medi-aani ikä
		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
Kaikki	58 999	6 339	3 944	10 850	22 709	15 157	49
Kansanterveyslaki	518	61	105	144	133	75	41
Erikoissairaanhoidolaki	1 081	25	122	292	404	238	47
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista	41 881	1 638	2 850	7 927	17 548	11 918	50
Työterveyshuoltolaki	9 063	14	329	1 908	4 052	2 760	50
Vammaispalvelulaki	19	-	6	3	8	2	45
Lastensuojelulaki	68	7	29	20	10	2	34
Kehitysvammalaki	1	-	-	-	1	-	53
Päihdehuoltolaki	1 600	200	425	431	452	92	39
Raha-automaattiasetus	617	24	93	172	194	134	46
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	72	11	29	20	11	1	33
Nuoren kuntoutusraha							
KKRL 20 §:n nojalla	4 469	4 467	2	-	-	-	19
Lakietietä puuttuu	44	25	8	4	5	2	23

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määrätymisperusteilla. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

27. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: kuntoutusrahan määrätymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä

Määrätymisperuste Sukupuoli	Kuntoutujat	Ikäryhmä					Medi-aani ikä
		16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
Kaikki	58 999	6 339	3 944	10 850	22 709	15 157	49
Työtulojen perusteella	39 780	137	1 720	8 550	18 230	11 143	50
Edeltävän etuuden perusteella:	5 213	328	964	1 313	1 714	894	45
- Kuntoutusraha	508	64	118	125	141	60	41
- Työttömyysetuus	4 703	272	856	1 176	1 560	839	45
- Opintoraha/aikuisopintoraha	-	-	-	-	-	-	-
- Koulutustuki	105	-	20	40	40	5	43
- Työllistämistuki	5	-	2	2	1	-	39
Osaksi tai kokonaan tarveharkintaisena myönnetty	-	-	-	-	-	-	-
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	1 520	367	342	336	319	156	36
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	7 695	1 018	593	580	2 506	2 998	52
- Työtuloihin perustuva	6 166	73	252	478	2 399	2 964	54
- Vähimmäismääräinen	1 537	946	345	103	109	34	23
Nuoren kuntoutusraha							
KKRL 20 §:n nojalla	4 469	4 467	2	-	-	-	19
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	1 136	193	461	229	159	94	32
Poikkeuksellinen määrä	59	2	11	20	18	8	43
Muu peruste	7	1	2	1	1	2	43
Harkinnanvarainen kuntoutusavustus	4	1	-	3	-	-	39
Ylläpitokorvaus	31	20	6	2	3	-	23
Kaikki	58 999	6 339	3 944	10 850	22 709	15 157	49
Miehet	21 917	3 452	1 837	4 173	7 591	4 864	47
Naiset	37 082	2 887	2 107	6 677	15 118	10 293	50

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määrätymisperusteilla. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

28. Kelalta kuntoutusta saaneet kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ikäryhmä

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Kuntou- tutjat	Ikäryhmä					Medi- aani ikä
			16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	
Kaikki sairaudet		41 881	1 638	2 850	7 927	17 548	11 918	50
I	A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	60	1	5	4	30	20	53
II	C00-D49 Kasvaimet	493	23	19	43	220	188	53
IV	E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	1 682	35	65	275	730	577	52
	E10-E14 Diabetes	826	21	37	117	324	327	53
V	F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	5 043	886	917	882	1 528	830	43
	F20-F29 Psykoosit	572	143	297	98	26	8	29
	F30-F39 Mielialahäiriöt	2 777	249	358	547	1 049	574	47
	F40-F48 Neuroosit	890	114	117	152	324	183	47
	F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	243	114	73	38	13	5	25
	F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	100	57	23	3	13	4	24
VI	G00-G99 Hermoston sairaudet	2 729	138	196	557	1 197	641	49
	G35 Pesäkekovettumatauti	241	5	47	80	81	28	44
	G40,G41 Epilepsia	120	40	34	15	22	9	28
	G80 CP-oireyhtymä	108	53	34	9	8	4	25
VII	H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	182	21	38	48	46	29	42
VIII	H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	262	52	43	26	74	67	46
IX	I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	1 745	7	26	147	724	841	54
	I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet	556	-	4	23	195	334	56
	I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	129	3	6	12	57	51	53
X	J00-J99 Hengityselinten sairaudet	880	17	49	146	359	309	51
	J45,J46 Astma	714	15	39	121	297	242	51
	J40-J44 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	87	-	1	8	33	45	55
XII	L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	273	34	55	51	77	56	44
	L20,L22 Atooppinen ihottuma	72	17	22	16	13	4	32
	L40-L41 Psoriaasi	101	3	5	20	44	29	51
XIII	M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	22 892	190	721	4 009	10 710	7 262	51
	M05,M06, M08 Nivelreuma	879	91	59	144	335	250	50
	M15-M19 Nivelrikko	1 797	1	7	97	765	927	55
	M45,M46 Selkärankareuma	486	16	65	131	187	87	46
	M47 Spondyloosi	1 071	2	10	81	498	480	54
	M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	3 321	16	144	668	1 498	995	51
	M79 Fibromyalgia	895	6	33	192	414	250	51
	M53-M54 Muut selkärangan sairaudet	10 084	19	235	1 993	4 969	2 868	51
XVII	Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi-poikkeavuudet	263	104	48	37	47	27	30
XVIII	R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	229	12	9	45	100	63	50
XIX	S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	581	33	66	109	213	160	49
	Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	1 166	29	49	153	556	379	51
	Ei tietoa/omaisille maksetut	3 401	56	544	1 395	937	469	42

29. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: maakunta, vakuutusalue, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty

Maakunta Vakuutusalue Sairaanhoitopiiri	Kuntou- tutjat	Kansan- terveys- laki	Erikois- sairaan- hoito- laki	Laki Kelan kuntou- t.	Työter- veys- huolto- laki	Vam- mais- palve- lulaki	Lasten- suoje- lulaki	Kehitys- vamma- laki	Päihde- huolto- laki	Raha- auto- maatti- asetus	Oppi- sopi- mus	Nuoren kuntou- tusraha
Koko maa¹	58 999	518	1 081	41 881	9 063	19	68	1	1 600	617	72	4 469
Uusimaa	13 654	29	36	8 744	3 442	10	18	1	475	134	1	827
Itä-Uusimaa	685	-	7	478	109	-	-	-	25	8	1	59
Varsinais-Suomi	4 230	15	26	3 425	233	-	6	-	136	53	11	347
Satakunta	2 753	64	179	2 011	281	1	1	-	23	20	8	179
Kanta-Häme	1 841	1	21	1 414	198	-	2	-	33	33	6	147
Pirkanmaa	5 812	125	17	3 916	973	-	3	-	247	53	6	530
Päijät-Häme	1 904	2	7	1 406	243	-	-	-	119	27	2	106
Kymenlaakso	2 022	-	31	1 356	413	-	-	-	30	16	2	186
Etelä-Karjala	1 606	26	21	1 077	300	-	-	-	45	19	2	123
Etelä-Savo	1 858	12	3	1 424	187	1	-	-	76	24	3	141
Pohjois-Savo	3 153	3	59	2 210	541	-	3	-	41	37	3	276
Pohjois-Karjala	1 908	1	30	1 336	204	-	5	-	90	20	5	228
Keski-Suomi	3 071	17	6	2 210	521	2	-	-	53	25	5	248
Etelä-Pohjanmaa	2 746	1	282	2 025	214	3	4	-	21	38	4	180
Pohjanmaa	2 184	129	18	1 624	212	-	-	-	17	15	-	189
Keski-Pohjanmaa	1 016	-	68	737	137	1	1	-	10	2	2	68
Pohjois-Pohjanmaa	4 917	17	250	3 601	547	1	22	-	93	39	6	385
Kainuu	1 077	17	13	842	93	-	1	-	24	14	2	83
Lappi	2 463	59	5	1 972	213	-	2	-	34	40	3	151
Ahvenanmaa	80	-	2	58	1	-	-	-	6	-	-	15
Koko maa¹	58 999	518	1 081	41 881	9 063	19	68	1	1 600	617	72	4 469
Pohjois-Suomi	8 457	93	268	6 415	853	1	25	-	151	93	11	619
Länsi-Suomi	9 017	147	374	6 596	1 084	6	5	-	101	80	11	685
Itä-Suomi	8 525	42	113	6 047	1 232	1	8	-	252	100	13	768
Lounais-Suomi	12 875	204	224	9 410	1 488	1	10	-	412	126	25	1 071
Etelä-Suomi	20 106	32	102	13 398	4 405	10	20	1	682	218	12	1 325
Helsinki	5 378	5	10	3 150	1 760	2	2	-	177	48	-	241
Etelä-Suomi ilman Helsinkiä	14 728	27	92	10 248	2 645	8	18	1	505	170	12	1 084
Koko maa¹	58 999	518	1 081	41 881	9 063	19	68	1	1 600	617	72	4 469
H:gin ja Uudenmaan shp	14 282	29	42	9 183	3 540	10	18	1	499	142	1	882
Varsinais-Suomen shp	4 293	15	29	3 476	239	-	6	-	137	55	11	349
Satakunnan shp	2 724	64	178	1 987	278	1	1	-	23	20	8	178
Kanta-Hämeen shp	1 841	1	21	1 414	198	-	2	-	33	33	6	147
Pirkanmaan shp	5 778	125	15	3 889	970	-	3	-	246	51	6	529
Päijät-Hämeen shp	2 010	2	7	1 489	258	-	-	-	122	27	3	110
Kymenlaakson shp	1 973	-	32	1 312	409	-	-	-	28	16	2	186
Etelä-Karjalan shp	1 528	26	21	1 026	280	-	-	-	43	17	2	118
Etelä-Savon shp	1 299	12	2	993	139	1	-	-	48	13	1	97
Itä-Savon shp	587	-	1	434	70	-	-	-	27	15	2	46
Pohjois-Karjalan shp	1 958	1	30	1 384	202	-	5	-	93	18	5	231
Pohjois-Savon shp	3 153	3	59	2 210	541	-	3	-	41	37	3	276
Keski-Suomen shp	3 071	17	6	2 210	521	2	-	-	53	25	5	248
Etelä-Pohjanmaan shp	2 761	1	288	2 028	216	3	4	-	21	39	4	183
Vaasan shp	2 081	126	10	1 547	208	-	-	-	17	12	-	181
Keski-Pohjanmaan shp	1 104	3	70	811	139	1	1	-	10	4	2	73
Pohjois-Pohjanmaan shp	4 966	17	254	3 627	559	1	22	-	96	40	6	389
Kainuun shp	1 028	17	9	816	81	-	1	-	21	13	2	79
Länsi-Pohjan shp	756	1	2	560	129	-	1	-	9	6	1	51
Lapin shp	1 707	58	3	1 412	84	-	1	-	25	34	2	100
Ahvenanmaa	80	-	2	58	1	-	-	-	6	-	-	15

¹ Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

30. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2007: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, kuntoutusrahopäivät ja kustannukset

Lakiperuste Toimenpide	Saajat		Päivät		Päivät/ kuntou- tuja	Kustannukset 1 000 euroa	Euroa/ pv
	Lkm	%	Lkm	%			
Kaikki	58 999		2 115 092		35,8	58 280	27,55
Kelan kuntoutuspalveluja saaneet	41 881	100,0	955 551	100,0	22,8	34 187	35,78
Vajaakunt. ammatillinen kuntoutus	10 456	25,0	655 086	68,6	62,7	17 175	26,22
Pohjakoulutus	35	0,3	6 454	1,0	184,4	115	17,88
Ammattikoulutus	1 921	18,4	334 125	51,0	173,9	6 688	20,02
Korkeakouluopiskelu	596	5,7	119 849	18,3	201,1	3 404	28,40
Muu koulutus	2	0,0	514	0,1	257,0	11	22,04
Vaikeavammaisten apuvälineet	5	0,0	317	0,0	63,4	8	25,95
Tyk-toiminta	4 981	47,6	62 683	9,6	12,6	4 104	65,47
Elinkeinotuki	4	0,0	45	0,0	11,3	2	43,63
Ammatilliset kuntoutuskurssit	522	5,0	35 694	5,4	68,4	764	21,41
Kuntoutustarveselvitys	594	5,7	2 158	0,3	3,6	85	39,50
Kuntoutustutkimus	1 008	9,6	15 128	2,3	15,0	524	34,63
Työ- ja koulutuskokeilut	367	3,5	15 808	2,4	43,1	421	26,65
Työhönvalmennus	634	6,1	61 631	9,4	97,2	1 038	16,84
Tutkimuslausunto	6	0,1	213	0,0	35,5	1	3,35
Kuntoutuslaitosjakso	18	0,2	244	0,0	13,6	9	36,22
Kehittämis- ja kokeilutoiminta	3	0,0	223	0,0	74,3	1	4,97
Vaikeavamm. lääkinn. kuntoutus	242	0,6	3 697	0,4	15,3	152	41,01
Kuntoutuslaitosjakso	200	82,6	3 299	89,2	16,5	137	41,55
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	42	17,4	388	10,5	9,2	14	36,32
- Kuntoutuskurssit	17	7,0	226	6,1	13,3	8	36,74
- Sopeutumisvalmennuskurssit	25	10,3	162	4,4	6,5	6	35,73
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	1	0,4	10	0,3	10,0	0	45,66
Harkinnanvarainen kuntoutus	28 069	67,0	273 907	28,7	9,8	15 702	57,33
Kuntoutuslaitosjakso	2 398	8,5	25 719	9,4	10,7	1 293	50,28
Kuntoutuskurssit ²	23 327	83,1	229 064	83,6	9,8	13 414	58,56
- ASLAK®-kurssit	13 233	47,1	123 483	45,1	9,3	7 922	64,16
- Tules-kurssit	5 575	19,9	53 244	19,4	9,6	2 933	55,08
- Typo-kurssit	11	0,0	100	0,0	9,1	4	37,93
- IP-kurssit	255	0,9	4 402	1,6	17,3	126	28,64
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 313	4,7	15 087	5,5	11,5	738	48,94
- Muut kuntoutuskurssit	2 946	10,5	32 748	12,0	11,1	1 691	51,65
Sopeutumisvalmennuskurssit	1 489	5,3	10 055	3,7	6,8	519	51,60
- Mielenterveyssop.valm.kurssit	123	0,4	909	0,3	7,4	36	39,43
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	1 366	4,9	9 146	3,3	6,7	483	52,81
Tyk-toiminta	280	1,0	3 733	1,4	13,3	242	64,91
Kunt. hoito Reumasäätien sair.	454	1,6	3 918	1,4	8,6	167	42,62
Muu kuntoutustoimenpide	1	0,0	1	0,0	1,0	0	52,56
Kehittämis- ja kokeilutoiminta ¹	163	0,6	1 417	0,5	8,7	66	46,79
Omaisille maksetut	3 428	8,2	22 989	2,4	6,7	1 158	50,36

¹ Kurssien lyhenteet on selostettu tekstiosan lopussa.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

**31. Nuoren kuntoutusrahan saajat (KKRL 20 a §) vuonna 2007:
sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli**

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Kuntou- tutjat	Sukupuoli	
			Miehet	Naiset
Kaikki sairaudet		4 469	2 506	1 963
I	A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	4	3	1
II	C00-D49 Kasvaimet	39	20	19
IV	E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	42	27	15
	E10-E14 Diabetes	13	7	6
V	F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	2 901	1 711	1 190
	F20-F29 Psykoosit	190	83	107
	F30-F39 Mielialahäiriöt	298	81	217
	F40-F48 Neuroosit	108	50	58
	F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytös-häiriöt	290	209	81
	F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	1 012	594	418
VI	G00-G99 Hermoston sairaudet	458	253	205
	G35 Pesäkekovettumatauti	4	1	3
	G40,G41 Epilepsia	91	45	46
	G80 CP-oireyhtymä	236	125	111
VII	H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	107	53	54
VIII	H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	175	90	85
IX	I00-I99 Verenkierroelinten sairaudet	20	9	11
	I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	9	4	5
X	J00-J99 Hengityselinten sairaudet	9	6	3
	J45,J46 Astma	8	5	3
	J40-J44 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	1	1	-
XII	L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	5	4	1
	L20,L22 Atooppinen ihottuma	4	3	1
XIII	M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	135	38	97
	M05,M06, M08 Nivelreuma	109	28	81
	M45,M46 Selkärankareuma	1	1	-
	M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	2	-	2
	M53-M54 Muut selkärangan sairaudet	2	2	-
XVII	Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet	496	245	251
XVIII	R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	26	15	11
XIX	S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	16	11	5
	Muut sairauspääryhmät (III, XI, XIV-XVI ja XX-XXI)	32	18	14
	Ei tietoa/omaisille maksetut	4	3	1

32. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2007: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty ja ikäryhmä

Laki	Kustannukset, 1 000 euroa							Keskimäär. kustannukset kuntoutujaa kohti euroa/päivä
	Kaikkiaan		Ikäryhmä					
	Euroa	%	15–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	58 280	100,0	22 370	6 043	8 002	13 600	8 266	27,55
Kansanterveyslaki	422	0,7	55	119	120	82	46	30,25
Erikoissairaanhoitolaki	435	0,7	8	46	118	170	92	45,69
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	34 187	58,7	4 044	5 026	6 493	11 446	7 178	35,78
Työterveyshuoltolaki	2 788	4,8	6	99	567	1 270	845	63,63
Vammaispalvelulaki	6	0,0	-	2	1	2	1	43,48
Lastensuojelulaki	114	0,2	8	53	36	18	0	26,82
Kehitysvammalaki	1	0,0	-	-	-	1	-	0,47
Päihdehuoltolaki	1 812	3,1	237	520	506	468	82	28,63
Raha-automaattiasetus	261	0,4	4	29	74	89	65	52,48
Laki ammatillisesta kou- lutuksesta (oppisopimus)	473	0,8	54	182	129	101	7	38,23
Nuoren kuntoutusraha KKRL 20 §:n nojalla	17 961	30,8	17 955	6	-	-	-	16,92
Lakitieto puuttuu	-178	-0,3	.0703	-39	-42	-46	-51	-3,35

33. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2007: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä

Määräytymisperuste	Kustannukset, 1 000 euroa							Keskimäär. kustannukset kuntoutujaa kohti euroa/päivä
	Kaikkiaan		Ikäryhmä					
	Euroa	%	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	58 280	100,0	22 370	6 043	8 002	13 600	8 266	27,55
Työtulojen perusteella	20 618	35,4	146	1 020	4 368	9 582	5 501	58,51
Edeltävän etuuden perusteella:	7 589	13,0	933	2 450	2 213	1 574	419	30,38
- Kuntoutusraha	965	1,7	155	301	274	201	33	32,75
- Työttömyysetuus	6 460	11,1	779	2 097	1 851	1 351	383	29,86
- Opintoraha/aikuisopintoraha	-	-	-	-	-	-	-	-
- Koulutustuki	162	0,3	-	51	87	22	2	41,32
- Työllistämistuki	2	0,0	-	1	1	0	-	34,98
Osaksi tai kokonaan tarve- harkintaisena myönnetty	-	-	-	-	-	-	-	-
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	597	1,0	240	169	85	78	24	15,25
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	11 245	19,3	3 059	2 271	1 193	2 359	2 363	31,52
- Työtuloihin perustuva	7 439	12,8	367	1 400	1 037	2 279	2 356	55,79
- Vähimmäismääräinen	3 806	6,5	2 692	870	156	80	8	17,03
Nuoren kuntoutusraha KKRL 20 §:n nojalla	17 961	30,8	17 955	6	-	-	-	16,92
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	276	0,5	42	125	65	36	7	2,52
Poikkeuksellinen määrä	172	0,3	3	45	104	17	2	39,32
Muu peruste	-215	-0,4	-27	-44	-44	-50	-51	-3,72
Harkinnanvarainen kuntoutus- avustus	16	0,0	1	-	15	-	-	42,75
Ylläpitokorvaus	22	0,0	17	2	1	2	-	8,45